

Handelshögskolan
VID GÖTEBORGS UNIVERSITET

Revisionsplikten i små aktiebolag

En litteraturstudie

Kandidatuppsats i företagsekonomi
Extern redovisning och Företagsanalys
Höstterminen 2007
Handledare: Märta Hammarström
Författare: Anders Folkesson 84
Jonas Wingård 81

Förord

Vi vill passa på att tacka alla som har hjälpt och stöttat oss under tiden. Vi vill framför allt rikta ett stort tack till vår handledare Märta Hammarström som genom sin handledning fått oss att fundera i olika banor och stöttat oss vid problem.

Vi vill även rikta ett stort tack till alla nära och kära som under uppsatsskrivandet stöttas oss och kommit med bra idéer.

Göteborg, 2008-01-07

Anders Folkesson

Jonas Wingård

Förkortningar/Förklaringar

10/24 – Företag med färre än 10 anställda och en omsättning under 24 miljoner

50/25/50- Företag med 50 anställda, 50 miljoner i omsättning eller 25 miljoner i balansomslutning

50/50 – Företag med mellan 10 - 50 anställda och en omsättning mellan 24-50 miljoner

K2-företag – Se 50/25/50-bolag

ABL – Aktiebolagslagen

ÅRL - Årsredovisningslagen

BRÅ - Brottsförebyggande rådet

DTI - Handelsdepartementet i England

FAR - Föreningen Auktoriserade Revisorer

SRS - Sveriges Revisors Samfund

FAR SRS – Sammanslagning av FAR & SRS - Branschorganisationen för revisorer och rådgivare

Balans – Tidskrift utgiven av FAR SRS

Kommerskollegium - Myndighet för utrikeshandel och handelspolitik

Mikrobolag - Företag med en omsättning under 3 miljoner

Revisorsnämnden - Myndighet för revisorsfrågor

SEB - Skandinaviska enskilda banken

SME/SMP - Small and Medium-sized Enterprise/Små och medelstora företag

SOU - Statens offentliga utredningar

UC – Upplysningscentralen

Review - En enklare form revision

Examensarbete i företagsekonomi, Handelshögskolan vid Göteborgs universitet, Extern redovisning och Företagsanalys, Kandidatuppsats, HT 2007

Författare: : Anders Folkesson och Jonas Wingård

Handledare: Märta Hammarström

Titel: Revisionsplikten i små aktiebolag – En litteraturstudie

Bakgrund och problem: Diskussionen om revisionsplikten har pågått i många år och åsikterna har varit delade. 2008 ska således en utredning om revisionspliktens framtid presenteras. Då flera studier har gjorts i ämnet har författarna valt att göra en litteraturstudie för att få på ett sätt få en bra bild av vad samtliga intressenter tycker.

Syfte: Syftet är att få en övergripande bild av hur de som påverkas av ett avskaffande av revisionsplikten ställer sig till slopandet och vilka effekter de tror att avskaffandet ska få för just dem.

Metod: Tillvägagångssättet har bestått av att studera intervjuer från uppsatser med ordet ”revisionsplikt”. Av 86 olika uppsatser har de enligt författarna 30 mest relevanta uppsatserna använts. Vidare har över 200 olika artiklar genomgått.

Resultat och slutsatser: De intressenter som författarna berör i studien är kreditgivare, myndigheter, mindre aktiebolag, revisorer och redovisningskonsulter. Resultatet visar att åsikterna inom de olika intressentgrupperna har varit något delade. Det går dock att se vad den generella åsikten är för grupperna. Slutsatserna visar att samtliga intressenter förutom en har en positiv inställning till revisionsplikten. Enda undantaget är redovisningskonsulterna som förmodligen skulle vinna på ett avskaffande.

<i>Förord</i>	2
<i>Förkortningar/Förklaringar</i>	3
1 Inledning	7
1.1 Definition av revision	7
1.2 Bakgrund	7
1.2.1 Historisk tillbakablick	7
1.2.2 Revisionsplikten idag	9
1.3 Frågeställning	10
1.4 Syfte	10
1.5 Disposition	10
2 Metod	12
2.1 Val av ämne	12
2.2 Val av metod	12
2.3 Arbetsgång	13
2.4 Informationsinsamling	13
2.5 Urval	14
3 Referensram	15
3.1 Gällande lagar	15
3.2 Gränsdragningar för revisionsplikt	15
3.3 Effekter av avskaffandet av revisionsplikten i små aktiebolag i andra EU-länder	16
3.3.1 Danmark:.....	16
3.3.2 England:	17
4 Sammanställning av underlag	18
4.1 Allmänt	18
4.2 Kreditgivare	18
4.3 Myndigheter	20
4.3.1 Skatteverket.....	20
4.3.2 Ekobrottsmyndigheten	22
4.4 Mindre aktiebolag	23
4.5 Revisorer	26
4.6 Redovisningskonsulter	27
5 Slutsatser	28
5.1 Kreditgivarna	28
5.2 Myndigheter	28
5.2.1 Skatteverket.....	28
5.2.2 Ekobrottsmyndigheten	28
5.3 Mindre aktiebolag	29
5.4 Revisorerna	29
5.5 Redovisningskonsulter	29

6	Källförteckning	30
1	Bilaga: Underlag	35
1.1	Allmän anmärkning	35
1.2	Kreditgivare	35
1.2.1	Artiklar	35
1.2.2	Studier	35
1.2.3	Uppsats 1.....	36
1.2.4	Uppsats 2.....	37
1.2.5	Uppsats 3.....	41
1.2.6	Uppsats 4.....	44
1.2.7	Uppsats 5.....	44
1.2.8	Uppsats 6.....	46
1.2.9	Uppsats 7.....	47
1.3	Myndigheter	48
1.3.1	Artiklar	48
1.3.2	Uppsats 1.....	49
1.3.3	Uppsats 2.....	50
1.3.4	Uppsats 3.....	51
1.3.5	Uppsats 4.....	52
1.3.6	Uppsats 5.....	54
1.3.7	Uppsats 6.....	55
1.3.8	Uppsats 7.....	55
1.4	Mindre aktiebolag	56
1.4.1	Artiklar	56
1.4.2	Uppsats 1.....	59
1.4.3	Uppsats 2.....	60
1.4.4	Uppsats 3.....	61
1.4.5	Uppsats 4.....	63
1.4.6	Uppsats 5.....	65
1.4.7	Uppsats 6.....	67
1.4.8	Uppsats 7.....	68
1.5	Revisorerna	70
1.5.1	Artiklar	70
1.5.2	Uppsats 1.....	73
1.5.3	Uppsats 2.....	73
1.6	Redovisningskonsulter	75
1.6.1	Uppsats 1.....	75
1.6.2	Uppsats 2.....	75
1.6.3	Uppsats 3.....	77
1.7	Blandat	78
1.7.1	Uppsats 1.....	78
1.7.2	Uppsats 2.....	79
1.7.3	Uppsats 3.....	80
1.7.4	Uppsats 4.....	81
1.8	Övriga	82
1.8.1	”Den samhällsekonomiska nyttan av revision”	82
1.8.2	”Revisionsplikten i små aktiebolag”	83
1.8.3	Artiklar	85

1 Inledning

I avsnittet får läsaren en överblick av revisionen och dess bakgrund samt hur det ser ut i dagens läge. Vidare följer frågeställning som senare besvaras i slutsatserna. Slutligen får läsaren ta del av syftet med uppsatsen och dispositionen.

1.1 Definition av revision

Nationalencyklopedin definierar revision som: ”**Revision** (senlat. reví'sio 'återseende', av lat. reví'deo 'åter se'), inom redovisning den granskning i efterhand av ett företags eller annan organisations redovisning och förvaltning som görs i syfte att ge upplysning om redovisningens tillförlitlighet och om ledningens sätt att förvalta organisationen. Det finns i huvudsak två typer av revision: extern revision, som utförs av utomstående revisorer utsedda av organisationens huvudmän, och internrevision, som utförs av tjänstemän i organisationen, vanligen direkt underställda högsta ledningen. Extern revision avrapporteras i anslutning till årsredovisningen i en revisionsberättelse, i vilken revisorn till- eller avstyrker att redovisningen fastställs och att ledningen beviljas ansvarsfrihet. Extern revision är till skillnad från internrevision obligatorisk i bl.a. alla aktieföretag och skall utföras av minst en auktoriserad eller godkänd revisor.”¹

1.2 Bakgrund

1.2.1 Historisk tillbakablick

Redan i 1895 års aktieföretagslag krävdes revision i alla aktieföretag oavsett storlek. Regleringen kan ses som ett första avstamp till vad som har kommit att forma dagens reglering, även om det dåtida ordet revision står i bjärt kontrast till dagens betydelse². Det har sedan dess i Sverige inte funnits några undantag från dessa regler. Föreningen FAR har utfärdat generella rekommendationer som är tillämpbara på alla företag, oavsett storlek och innefattar det som även i lagtext beskrivs som ”god revisionssed”. Behovet för särskilda rekommendationer för små företag har lett till att FAR SRS idag har startat ett projekt i det syftet.³

De första auktoriserade revisorerna kom 1912 och auktorisation utfärdades till en början av Stockholms handelskammare och några år senare hade alla rikets handelskammare samma befogenheter. 1919 startades en central revisionsnämnd av handelskammarna som utöver att auktorisera revisorer även skulle ha tillsyn över dem. 1973 tog staten (Kommerskollegium) över auktoriseringen och lade även grunden för dagens revisorstillsyn. 1995 startades en egen organisation för revisorsfrågorna, Revisorsnämnden, som tog över sysslorna från Kommerskollegium.⁴

¹ Nationalencyklopedin

² Per Thorell & Claes Norgren, *Revisionsplikten i små aktieföretag*, (2005) s.15.

³ Olle Gunnarsson och Monty Åkesson, *Revision i mindre företag - En efterlängtat rekommendation?!*, (Balans 9 1980)

⁴ Revisorsnämnden

I ABL från 1944 infördes kravet på auktoriserad revisor för börsnoterade bolag om deras aktiekapital översteg 2 MSEK eller om 10 % av ägarna krävde det. SOU 1971:15 var utredningen som låg till grund för 1975 års aktiebolagslag och i den står det att läsa att: "För många små bolag med enkla affärsförhållanden kan ... revisionen utföras tillfredställande utan den teoretiska sakkunskap som auktoriserade revisorer och godkända granskningsmän besitter, och ett legalt krav att använda sådana revisorer skulle då kunna medföra en onödig kostnad för bolaget.". Det som ledde fram till lagen var debatten om ekonomisk brottslighet som blivit ett hett samtalsämne och mål för ett antal reportage i början av 1970-talet. Lagen trädde i kraft 1977 och krävde kvalificerad revisor i företag där det bundna kapitalet översteg 1 MSEK och auktoriserad revisor då nettotillgångarna översteg 1000 basbelopp eller antalet anställda var fler än 200 eller om bolaget var börsnoterat. Kravet på revisionsplikt i alla företag var dock inte möjligt att genomföra vid den tidpunkten då det inte fanns tillräckligt med kvalificerade revisorer. Debatten om ekonomisk brottslighet fortsatte även efter lagens införande och Brottsförebyggande rådet fick i uppgift av riksdagen att se över lagstiftningen vilket ledde fram till att de 1978 lade fram förslaget att "kvalificerad revisor på sikt skall krävas i alla aktiebolag" med motiveringar som att det "generellt sett inte är företag med kvalificerade revisorer som är mest utsatta när det gäller ekonomisk brottslighet. Det är istället frågan om aktiebolag med litet aktiekapital, som bildats för att ge den ende aktieägaren befrielse från personligt ansvar och för att ge denne en skylt utåt" enligt Urban Engerstedt som då arbetade på BRÅ. Det socialdemokratiska riksdagspartiet hade gjort den ekonomiska brottsligheten till en av huvudfrågorna inför valet 1982 och när de väl vann valet tillsatte de en kommission som i sitt slutbetänkande (SOU 1983:36) förklarade att det var "ställt utom all tvivel ... att en effektiv och sakkunnig revisor har stor betydelse när det gäller att förhindra och motverka ekonomiska oegentligheter som kan förekomma i samband med näringsverksamhet".⁵

Björn Wetterling som vid tillfället var doktorand vid företagsekonomiska institutionen på Göteborgs universitet gav mot slutet av 1970-talet ut en rapport för FAR och SRS räkning där han konstaterade att en övergång till revisionsplikt i alla aktiebolag kunde ske utan risk för brist på kvalificerade revisorer. Det baserade han på beräkningarna att av de 120 000 aktiebolag som fanns för tiden skulle endast 75 000 klara kravet på 50 000 i aktiekapital och därmed vara revisionspliktiga. Antalet revisorer skulle enligt Wettergrens beräkningar öka med minst 100 stycken årligen mellan 1979 och 1982 från dåvarande siffran på 1840 och dessa skulle enligt honom räcka för att motivera en lagändring⁶

1983 kom lagen om att alla aktiebolag ska ha en kvalificerad revisor. Lagen gällde dock endast nystartade bolag fram till och med 1987 då bolag som hållit den konstituerande stämman (möte då aktiebolag bildas) innan den första januari 1983 tillämpades de gamla lagarna fram till första bolagsstämman 1988. I Aktiebolagslagens 10 kap, 3 §, 1 st, stod det vid tidpunkten att läsa: "Minst en av bolagsstämman utsedd revisor skall vara auktoriserad revisor eller godkänd revisor."⁷

För att säkerställa att antalet revisorer skulle räcka till, höjdes minimikravet på aktiekapitalet från 5000 till 50 000 SEK (1995 höjdes den till dagens 100 000 SEK). De främsta syftena med de strängare lagarna var dels att minska den ekonomiska brottsligheten och dels att få ut

⁵ Elisabeth Precht, *Revision i små företag* (Balans 4, 2005)

⁶ Margareta Damberg, *Räcker revisorerna till?*, (Balans 6, 1979)

⁷ Monty Åkesson, *Kvalificerad revision - Ny lag och större krav?*, (Balans 7, 1982)

ekonomisk kompetens ut i företagen enligt Markland. När debatten om revisionsplikten blommade upp igen 2005 handlade det inte längre om att bekämpa den ekonomiska brottsligheten utan om att förenkla för företagarna.⁸

1.2.2 Revisionsplikten idag

Som ett komplement till revisionspliktens vara eller inte vara i de mindre aktiebolagen har justitieminister Beatrice Ask lämnat direktiv om att företagsformerna ska ses över. Syftet med detta skulle vara att göra det enklare för företagarna för att på så sätt gynna tillväxten i näringslivet genom att fler väljer att starta eget. Självreglering genom att bara ha ett antal basregler är enligt Ask den bästa lösningen i de fall där det är möjligt. Den utredning som nu pågår ska presentera ett delbetänkande om revisionspliktens framtid senast den 31 mars 2008. Enligt Ekobrottsmyndigheten är det främst de större företagen som är de största bovarna, varför avskaffandet inte borde ha någon större effekt, menar justitieministern.⁹

Revisionsutredningen som ska se över Revisionspliktens framtid startade i början av 2007 och leds av Bo Svensson som är justitieråd och avgående ordförande för Högsta domstolen. Utredningens experter är: ”Gunvor Andersson, verkställande direktör, Företagarförbundet, Karin Berggren, jur. kand., Företagarna, Urban Bjergert, rättslig expert redovisning, Skatteverket, Dan Brännström, generalsekreterare och auktoriserad revisor, FAR SRS, Carl-Gustaf Burén, civilekonom, Svenskt Näringsliv, Annette Dahlberg, verksamhetsutvecklare, Skatteverket, Lena Dahlgren, auktoriserad redovisningskonsult, Sveriges redovisningskonsulters förbund, Adam Diamant, juris doktor, Revisorsnämnden, Lennart Francke, bankdirektör, Svenska Bankföreningen, Katarina Holmberg, verksjurist, Ekobrottsmyndigheten, Carina Bergman Marcus, director legal counsel, FAR SRS och Per Nordström, chefsjurist, Bolagsverket” Utredningen gavs till en början direktiv av den förra regeringen med syftet att utreda ”revisorer och revision; genomförande av EG-direktiv”.¹⁰

Den sittande regeringen tillade i mitten av december 2006 även direktivet att ”föreslå ändringar i regelverket som krävs för att ta bort revisionsplikten för de små företagen”. Inverkan på skattekontroll och bekämpande av ekonomisk brottslighet ska ses över och enligt regeringen så gäller följande: ”Förslaget ska vara så utformat att företagens administrativa börda minskas så långt det är möjligt, med beaktande av andra viktiga intressen och skyddet för ägarminoriteter.” Utredningen har som syfte att lämna tre delrapporter:¹¹

- Delbetänkande om lagändringsförslag för implementering av EG-direktivet (senast 10 september, 2007)
- Delbetänkande om revisionspliktens avskaffande i små aktiebolag (senast 31 Mars, 2008).
- Delbetänkande om regler för ett antal frågor om revision som byråjavsbestämmelser, revisorns skadeståndsskyldighet, avgång vid brottsanmälan, mm (senast 1 september, 2008).

⁸ Elisabeth Precht, *Revision i små företag* (Balans 4, 2005)

⁹ Elisabeth Precht, *Fler företagsformer utreds*, (Balans 4, 2007)

¹⁰ Noteringar, *Experter utsedda till revisionsutredning* (Balans 3, 2007)

¹¹ *Slopad revisionsplikt utreds*, (Balans nr 1 2007)

Den stora frågan är enligt Bo Svensson vad som ska ersätta revisionsplikten och om straffreglerna behöver skärpas för att reglerna ska följas när ansvaret går över till företagen själva. Som ett lyckat exempel på hur kontroller övergått från myndighet till företag pekar Svensson på flygindustrin som idag är främsta kontrollanterna av pass.¹²

1.3 Frågeställning

De frågor som författarna valt är övergripande då de inte på förhand ville färga uppsatsen utan låta det tillgängliga materialet styra inriktningen. Frågorna som författarna valt är:

1. Vad anser de berörda om revisionsplikten i mindre aktiebolag, anser de att den ska finnas kvar?
2. Vad tror intressenterna att konsekvenserna skulle bli för dem själva vid ett avskaffande av revisionsplikten i mindre aktiebolag?

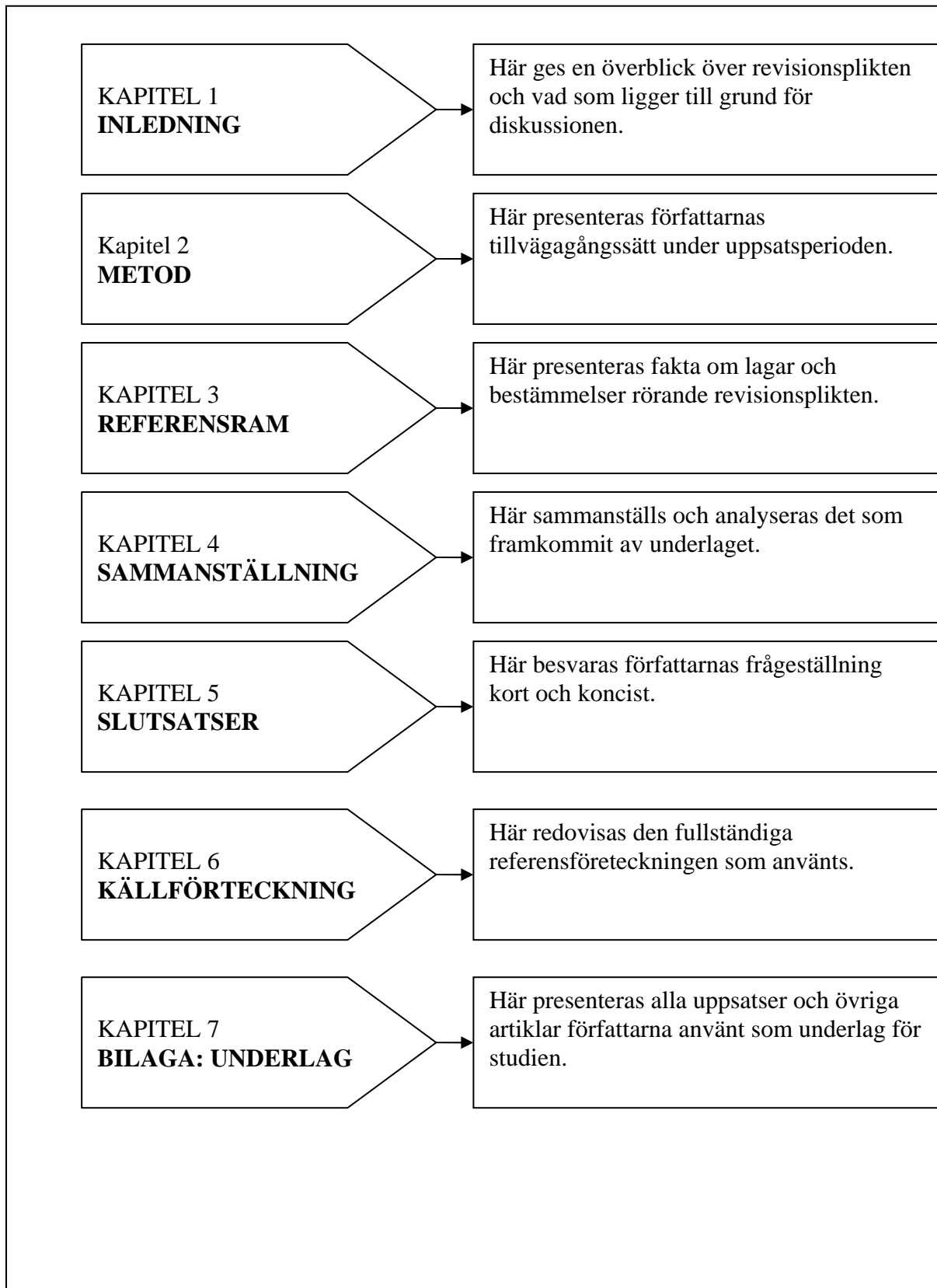
1.4 Syfte

Syftet med uppsatsen är att samla så mycket som möjligt av det skrivna materialet för att få en övergripande bild av hur de som påverkas av ett avskaffande av revisionsplikten ställer sig till slopandet och vilka effekter de tror att avskaffandet ska få för just dem.

1.5 Disposition

Nedan återfinns en översiktlig bild av uppsatsens disposition. Anmärkningsvärt är att det empiriska materialet från uppsatserna och de utvalda artiklarna sammanfattats och bifogats som bilagor, detta för att ge läsaren en överblick av underlaget.

¹² Elisabeth Precht, *Han ska utreda branschens framtid*, (Balans nr 1 2007)

2 Metod

Avsnittet innehåller en beskrivning av författarnas tillvägagångssätt. Läsaren kommer bland annat få en bild av arbetsgången, vilka val författarna gjort och hur informationsinsamlingen gått till.

2.1 Val av ämne

I ett tidigt skede staplades potentiella uppsatsämnen upp. Inspirationen hämtades från Internet och förslag kom även från nära och kära. En lista över potentiella ämnen gjordes och kortades sedan ned efter intensiva diskussioner tills revisionsplikten till slut utsågs som det mest intressanta ämnet. Främsta orsakerna till ämnesvalet var dels att det är högaktuellt och dels det faktum att beslutet om revisionsplikten vara eller ej i de mindre aktiebolagen påverkar de branscher författarna sannolikt inom en snar framtid kommer var verksamma inom. Författarna var medvetna om att studier redan var gjorda i ämnet men såg ändå möjligheten att kunna bidra till diskussionen då frågan om revisionsplikt har flera intressenter.

2.2 Val av metod

Det har skrivits många uppsatser i ämnet revisionsplikt på senare tid, något som inte minst visas av den sökning bland rubriker i uppsatser på ordet revisionsplikt som gav 86 träffar. Uppsatserna har varit antingen intervju- (ca fem personer intervjuades per uppsats) eller enkätbaserade (upp till och i vissa fall över 1000 utskickade enkäter). Frågorna som ställdes i uppsatserna handlade mestadels om inställning till revisionsplikten och uppskattningar av tänkbara effekter om den skulle avskaffas. I många av uppsatserna drogs allmänna slutsatser om inställningarna och effekterna utifrån några få intervjuer, vilket författarna ansåg vara för tunt underlag. Efter att ha läst empirin i ett antal av uppsatserna insåg författarna att frågorna och svaren var mycket homogena varför alternativet att samla in eget nytt material, som sannolikt skulle ha genererat samma svar som tidigare uppsatser, kändes meningslöst om inte en snäv inriktning väljs. Att ta material främst från en undersökning (exempelvis sin egen) ger allt som oftast långt ifrån hela sanningen då frågorna kan vara medvetet eller omedvetet vinklade eller svarsalternativen kan vara otillräckliga eller möjliga att feltolka. En sammanställning av många undersökningar har därför högre potential att träffa rätt, då variationerna i längden bör ta ut varandra, vilket var varför författarna gjorde valet att sammanställa det skrivna materialet i en litteraturstudie.

Det material författarna uteslutande använt sig av var:

- Gällande regler (lagar), direktiv och propositioner
- Böcker och artiklar
- Undersökningar och uppsatser

En av innebörderna med metodvalet var att frågorna ställdes till litteraturen varför det var viktigt att systematiskt gå igenom det tillgängliga materialet för att hitta gemensamma nämnare. Författarna har valde därför att till en början samla material på bred front för att sedan välja lämpliga inriktningar då de röda trådarna identifierats.

2.3 Arbetsgång

Inledningsvis lästes så mycket material som möjligt i ämnet för att på så sätt få en övergripande bild av vilka områden som var väl utforskade och var det var lite tunnare. På så vis kunde lämpliga avgränsningar bestämmas. Materialet som författarna gick igenom var:

- EU-direktiv, propositioner och lagar – för att få en uppfattning om gällande regler
- Litteratur, artiklar och undersökningar – främst från böcker och facktidskrifter – för att få de olika intressenternas syn på frågan
- Uppsatser – för att se vilka områden som är utforskade samt få en uppfattning om lämpliga avgränsningar

Det stod på ett tidigt skede klart för författarna att det mesta i ämnet redan är skrivet varför inriktningen blev att sammanställa befintligt material. Detta ledde till en mer grundlig granskning av det befintliga materialet och större delen av uppsatsperioden gick åt till att gallra och sammanfatta materialet. När väl underlagsmaterialet var klart utfördes sammanställningen där tolkningar av åsikter gjordes och sammanställdes för att sedan kunna dra generella slutsatser om de olika intressenternas genomsnittliga tankar kring revisionsplikten. Slutligen städades underlagsmaterialet som inte kom med i sammanställningen bort och uppsatsen kontrollerades för eventuella stavfel och dåligt språkbruk.

2.4 Informationsinsamling

Författarna har med hjälp av Internet sökt fram information till uppsatsen. Sökmotorn Google¹³ har varit till stor hjälp för författarna och sökord som bland annat ”revision” och ”revisionsplikt” har fått författarna på nya spår. Författarna har även använt sig av uppsatser.se¹⁴. Sidan har sammanlagt 34595 olika uppsatser och författarna använde här sökordet ”revisionsplikt” för att gallra bland alla dem. Sökningen visade att det fanns 86 uppsatser med ordet ”revisionsplikt”. Vissa uppsatser valdes bort då de inte hade rätt inriktning och andra på grund av bristande kvalitet och av de 86 olika uppsatserna använde författarna till slut 30 i studien. Vidare har författarna använt sig av information från FAR Kompletta där sökordet ”revisionsplikt” användes. Sökningen resulterade i 200 artiklar från tidsskriften Balans och ett trettiotal övriga artiklar publicerade av FAR SRS. Många av dessa artiklar var upprepningar av tidigare artiklar och vissa hade inte tillräcklig relevans varför dessa valdes bort. Ett trettiotal av Balansartiklarna och ett tiotal av de övriga artiklarna ansågs tillräckligt relevanta för att tas med i uppsatsen. Tre större studier, en på uppdrag av Svenskt Näringsliv¹⁵, en på uppdrag av FAR SRS¹⁶ och en på uppdrag av DTI¹⁷ användes dessutom.

¹³ www.google.se

¹⁴ www.uppsatser.se

¹⁵ Per Thorell och Claes Norgren, *Revisionsplikten i små aktiebolag*, (2005)

¹⁶ Econ Pöyry *Den samhällsekonomiska nyttan av revision*, (2007)

¹⁷ Jill Collis, *Directors' Views on Exemption from the Statutory Audit, A Research Report for the DTI*, (2003)

2.5 Urval

Urvalet bland uppsatserna och artiklarna gjordes genom att samtliga 86 uppsatser och de 230-tal artiklar som samlats in lästes igenom och bedömdes utifrån kvalitet och inriktning. De uppsatser som inte var av relevans för studien sorterades bort först. Därefter riktade författarna först och främst in sig på de uppsatser vars metod var enkätstudier. Vidare valdes de uppsatser författarna ansåg hade bäst intervjumaterial. De mest relevanta valdes ut och sorterades i olika kategorier. Varje intressent fick en egen kategori, till exempel "Revisorerna" och "Bolagen" och när uppdelning var färdig gjordes en genomgång av varje kategori där den information författarna ansåg vara mest relevant som underlag till studien valdes ut. Alla kategorier skulle givetvis vara representerade men då kategorierna innehöll olika många uppsatser fick vissa kategorier mer underlag än andra.

3 Referensram

I detta avsnitt presenteras fakta om lagar och bestämmelser rörande revisionsplikten. Vidare följer exempel på länder som avskaffat revisionsplikten.

3.1 Gällande lagar

Enligt ABL måste alla aktiebolag i Sverige ha minst en revisor¹⁸. Det är bolagsstämman som utser revisorn¹⁹. En minoritetsägare får dock föreslå att länsstyrelsen utser en revisor. Om minst en tiondel står bakom förslaget skall således länsstyrelsen utse en revisor²⁰. En revisors uppgift i bolaget är att ”granska bolagets årsredovisning och bokföring samt styrelsens och den verkställande direktörens förvaltning”²¹. Det bör också uppmärksammas att det är bara den som är auktoriserad eller godkänd revisor som kan vara revisor i ett aktiebolag²². För att bli auktoriserad eller godkänd revisor i Sverige krävs rätt utbildning samt en examen avlagd hos revisorsnämnden²³. I revisorslagen står det bland annat om revisorns opartiskhet och självständighet. Där framgår det att revisorn ska ”iaktta god revisorssed” samt att ”Revisionsverksamheten skall organiseras så att revisorns opartiskhet, självständighet och objektivitet säkerställs”²⁴.

3.2 Gränsdragningar för revisionsplikt

Revisionsplikten i mindre aktiebolag leder till många frågor. En viktig fråga är var gränsen skall gå för att få klassas som ett mindre aktiebolag. Det finns många olika definitioner som används inom redovisnings- och revisionsområdet. I ÅRL används till exempel 50/25/50-reglerna, vilka innebär att för att klassas som ett större företag ska bolaget uppfylla två av tre av följande kriterier:²⁵

- Fler än 50 anställda i medelantal
- Balansomslutningen överstiger 25 miljoner kronor
- Nettoomsättningen överstiger 50 miljoner kronor

De bolag som inte når upp till de värdena får således klassas som ett mindre företag. I dagsläget finns som sagt inga bestämda siffror för var gränsen ska gå för att undgå revisionsplikten i Sverige. I artikel 11 i EG: s fjärde bolagsdirektiv finns dock de gränsvärden som ett land får tillåta bolagen att göra undantag från revisionsplikten. Dessa maxgränser för att göra undantag är att högst ett av följande tre gränsvärden får överskridas:²⁶

¹⁸ 9:1§ ABL

¹⁹ 9:8§ ABL

²⁰ 9:9§ ABL

²¹ 9:3§ ABL

²² 9:12§ ABL

²³ 3-6§§ Revisorslag (2001:883)

²⁴ 19, 20 §§ Revisorslag (2001:883)

²⁵ 1:3§ ÅRL

²⁶ EG: s fjärde bolagsdirektiv

- Balansomslutning: 4 400 000 euro
- Nettoomsättning: 8 800 000 euro
- Medelantalet anställda under räkenskapsåret: 50

Medlemsländerna måste dock inte tillåta de nyss nämnda gränsvärdena utan länderna har en möjlighet att sätta upp egna maxnivåer som är lägre än EG-direktivets gränser. England, Nederländerna och Luxembourg är de länder som har utnyttjat gränsvärdena²⁷. Idag är det endast Sverige, Norge och Malta utav EU/EES-länderna som inte utnyttjat möjligheten att låta de minsta aktiebolagen slippa revisionsplikten²⁸. I vissa av de länder som inte har revisionsplikt har det istället uppkommit konsulttjänster som substitut till revisorerna som till exempel i Tyskland där såkallade "Steuerberater" utbildas som måste ta ett kunskapsprov. De små bolagen anlitar då "Steuerberater" för att sköta bokföring, årsredovisning med mera²⁹. Även i andra länder som Frankrike, Nederländerna och Belgien används liknande tjänster, dock ofta med hjälp av en revisor utan att göra en lagstadgad revision³⁰.

3.3 Effekter av avskaffandet av revisionsplikten i små aktiebolag i andra EU-länder

3.3.1 Danmark:

Den 21 Mars 2006 klubbades lag L50 igenom i Danmark som innebar att revisionsplikten för ca 75000 småföretag slopades. Kravet för att få slippa är att endast ett av tre kriterier får överskridas: 1,5 MDkr i balansomslutning, 3 MDkr i nettoomsättningar och 12 heltidsanställda. Ett år senare kunde dock ingen reell effekt av detta konstateras. I en undersökning av 120 småföretag ställdes frågan om de ansåg att de gjort några besparingar på avskaffandet. 50 % ansåg att det var för tidigt att avgöra och endast 11 % ansåg sig ha gjort direkta besparingar enligt Caroline Aggestam Pontoppidan, fil.dr. verksam vid Handelshögskolan i Köpenhamn. I en rapport av Erhvervs- og Selskabsstyrelsen som gavs ut i mars 2005 gjordes bedömningen att bolagen skulle spara 677 MDkr per år, baserat på att alla 75000 väljer bort revision. I samma rapport gjordes även bedömningen att priset på revision skulle öka med 20-30 % till följd av de mer komplicerade internationella reglerna. Siffrorna i den undersökningen är dock hårt kritiserade och den danska regeringens beräkning av besparingen landade på 290 MDkr. En undersökning gjord av Erhvervsbladet 2006 visade att 70 % av företagen har för avsikt att fortsätta med revision. Erhvervs- og Selskabsstyrelsen, tror inte på de siffrorna utan bedömer att endast 40 % på sikt kommer att låta sina årsredovisningar revideras. I en undersökning av Gyldenvang & Juhl som publicerades i december 2006 på 120 småföretag sa 83 % att de tänkt fortsätta med revision och ytterligare 5 % ansåg sig inte ha tillräckligt med kunskap för att ta ställning till ett eventuellt avskaffande. I en mindre undersökning gjord av Wessel-Tolvig & Johanssen, 2007 av 30 danska revisorer

²⁷ Thorell & Norgren, s. 11 f.

²⁸ Econ, s. 8

²⁹ Thorell och Norgren, s. 12

³⁰ Econ, s. 8

ansåg 58 % att en review (en enklare form revision) kan komma att bli ett alternativ för de företag som väljer bort revisionen.³¹

3.3.2 England:

Till en början avskaffades revisionsplikten för de allra minsta bolagen i England 1993 för att sedan successivt inkludera allt större bolag fram till 2004 då maxgränsen för undantagna företag enligt EG:s fjärde direktiv var nådd. 90 % av Englands cirka 1 miljon företag räknades 2003 till de småföretag som undantogs från revisionsplikt.³² I juli 2000 ändrades gränsvärdena för att slippa revisionsplikten i England. Gränsen för omsättningen ändrades från £ 350 000 till £ 1 000 000. Av de företag som hade en omsättning på <£ 350 000 valde 61 % att avstå från revision 2002 medan motsvarande siffra för aktiebolagen med omsättning mellan £ 350 000-£1.000.000 var 41 %. På uppdrag av DTI tog även Jill Collis fram en prognos på hur många av företagen som skulle avstå från revision om de inte var tvungna i framtiden om då dessutom gränsvärdet höjdes till £4.800.000. Prognosen säger att 70 % av de allra minsta bolagen skulle välja bort revisionen medan motsvarande siffror för företagen med omsättning på och £ 1 000 000 - £ 4 800 000 kommer att vara 47 % respektive 21 %. På frågan om vilka intressenter som krävde revision (fler än ett alternativ var möjligt) var aktieägarna i topp med 30 % tätt följt av banker & finansiärer, 27 %, och Skattemyndigheten (Inland Revenue), 21 %. Bland de företag som valt bort revision ställdes frågan varför de gjort det valet. Av de 219 som svarade uppgav 44 % att anledningen var att revisionen inte behövdes, 42 % svarade att det var på grund av kostnadsbesparingar och 14 % hade andra anledningar. På frågan om varför de som valt att behålla revisionen gjort så svarade hela 70 % att det var för att försäkra tredje part om att allt stod rätt till.³³

³¹ Caroline Aggestam Pontoppidan, *När revisionsplikten avskaffades i Danmark*, (Balans nr 2 2007)

³² Pernilla Halling, *Sällan revision av små företag i EU-länderna* (Balans nr 3, 2005)

³³ Collis, passim.

4 Sammanställning av underlag

I avsnittet presenteras en sammanställning samt en analys av underlaget. De generella svaren från de olika intressenterna sammanställs samt avvikelser diskuteras.

4.1 Allmänt

Econ Pöyrys undersökning av den samhällsekonomiska nyttan med revision visade att det skulle kosta samhället uppskattningsvis mellan 200-300 MSEK/år att avskaffa revisionsplikten i mikrobolagen bland annat beroende på en beräknad ökad brottslighet och försämrade konkurrensvillkor inom revisionsbranschen. Undersökningen var beställd av FAR SRS varför författarna anser att resultatet bör tolkas med försiktighet. Thorell & Norberg påpekar i sin rapport att revisionsplikten är bra mot den ekonomiska brottsligheten och att skatteunderlaget blir bättre men säger samtidigt att det inte skulle göra någon större skillnad om den avskaffades. De anser istället att en ändring i regleringen av revisionsplikten borde göras. Thorell & Norbergs rapport var beställd av Svenskt Näringsliv varför samma försiktighet bör iaktas vid tolkandet som i ovan nämnda. Elisabeth Tandan som är vd för Aktiespararna uttryckte sin åsikt i en artikel i Balans där hon menade att kontrollen var det viktiga och att revisionsplikten därför bör finnas kvar. Inte heller Tandan kan dock ses som opartisk i frågan då hennes åsikt enligt författarna kan härledas till varje aktieägares rädsla för falsk information. En person som sannolikt inte har några vinningar i att välja sida är Jan-Erik Gröjer som är professor i redovisning vid företagsekonomiska institutionen på Uppsala universitet som även han uttalade sig i Balans. Gröjer ansåg att det största problemet var att reglerna var för komplicerade och inte alls anpassade till de mindre bolagen. Vad som dock är klart är att ett slopande av revisionsplikten i de minsta aktiebolagen kommer få effekter för alla inblandade, frågan är dock vilka effekter?

4.2 Kreditgivare

Bland den information författarna tagit del av har kreditgivarna bestått av banker, leverantörer, leasingbolag och factoringbolag. Den grupp som varit onekligen mest representerat är bankerna och endast några få har varit leverantörer, leasing- och factoringbolag. Åsikterna om revisionsplikten har mellan de nyss nämnda grupperna varit tämligen lika. På frågan om kreditgivarna tycker att revisionsplikten ska kvarstå framgick det tydligt i informationen att i stort sett alla hade en positiv inställning till den och att den således skulle kvarstå. Enligt respondenten i Bank E från Andersson, Paulsson 2005 ansåg exempelvis att det bästa vore om revisionsplikten kvarstod. Respondenten i Leasing K i samma uppsats uttryckte dock tvivel om regelverket och påstod att den var överdriven och att undantag för de mindre bolagen borde göras. I enkätundersökningen från Källström, Håkansson 2007 med svar från 54 personer förstärks även denna åsikt då 77,8 % av de svarande ansåg att samtliga aktiebolag bör ha lagstadgad revisionsplikt. I samma enkät framkom det även att 74 % av bankerna anser att det är viktigt eller mycket viktigt att årsredovisningen är reviderad.

En av de fördelar som kreditgivarna mest uppskattar med revisionen har visat sig vara tillförlitligheten den medför. Flera respondenter har i intervjuerna författarna tagit del av nämnt tillförlitligheten som en positiv följd av årsredovisningen. I enkätundersökning

framkommer det också att 85,2 % av de svarande ser tillförlitligheten som den största nyttan med revisionen. Leverantörerna Sundberg och Hermansson nämner dessutom kvalitetsstämpeln revisorns godkännande medför. Birgitta Svenssons studie visade att kvalitén på det reviderade materialet från aktiebolagen ansågs av leverantörerna som mycket högre än de redovisningar som kom från övriga bolagsformer men samtidigt ansåg hälften av dem att det inte var några problem att tolka dem även om de inte var reviderade. Utöver Svenssons studie innehöll *Fogelberg, Petterssons* uppsats intervjuer med två personer i företag som var leverantörer. Även dessa intervjuer tydde på att revision var viktigt men inte ett måste.

På frågan om vad som ligger till grund för kreditbesluten har åsikterna varit något delade men mestadels synonyma med varandra. Olof Enander på Handelsbanken menar att revisionsberättelsen är väldigt viktig vid bedömning av nya kunder. Uppskattningar gjordes bland annat av respondenten i Bank E från *Andersson, Paulsson 2005* som uppskattade att årsredovisningen ligger till grund för lite under 50 % av kreditbedömningen. Ur samma uppsats uppskattade även respondenten i Factoring G att det i 90 % av fallen går att göra en bedömning på bara årsredovisningen. Det bör dock uppmärksammas att respondenten påpekade att de resterande 10 % var mycket viktiga. I de resterande 10 % det syftades på var personbedömningen den avgörande faktorn. Ägaren/företagsledaren är generellt en faktor som tycks vara en av de viktigaste när det gäller kreditbedömningen. I *Kouvatsos, Eriksson, Karlberg 2006* konstaterar även respondenter från samtliga tre banker att personen bakom företaget har stor betydelse vid kreditbedömning. Den tidigare nämnda enkätundersökningen visar även att "Personen" är den faktor som betyder mest vid kreditbedömning av befintliga kunder och årsredovisningen kommer först på tredje plats efter "Affärsidén" som kommer på andraplats. Affärsidén är också en faktor som flertalet av kreditgivarnas respondenter i de övriga uppsatserna nämner, bland andra Christina Ljung från Handelsbanken och samtliga respondenter i *Hammarin, Sjöholm, Carlsson 2007*. Flertalet respondenter i *Bergström, Svensson 2007* nämner också personen och affärsidén som viktigast. Respondent Magnusson från Danske Bank har till exempel uttalat följande gällande kreditbedömning av nya kunder: "att det då i första hand är personen och affärsidén som är viktigast".

Övriga intressanta faktorer förutom personen, affärsplan och årsredovisning som också nämns som beslutsunderlag för kreditgivning är:

- Återbetalningsförmåga
- Prognoser
- Anmärkningar
- Historik

På frågan om hur kreditgivarna ställer sig till ett avskaffande av revisionsplikten har flera åsikter ventilerats. Nordeas Karin Markstedt tror att de kommer kräva reviderade årsredovisningar och får även medhåll från bland annat Tommy Alfelt på SEB och Staffan Allgulin på Nordea som dessutom anser att bankerna kommer ta ut högre avgifter och räntor för att kompensera. I uppsatsen från *Andersson, Paulsson 2006* framgår det av respondenten i Bank A att: "företag som inte genomgått revision skulle få problem".

Att kreditbedömningsprocessen kommer att bli besvärligare till följd av ett avskaffande är en åsikt som många håller med om. Till exempel säger Magnusson på Danske Bank att han förmodligen inte kommer att kräva revision från etablerade kunder men säger att

informationsbehovet kommer att finnas kvar, i synnerhet vad gäller nya kunder. Grundström från SEB har dock en annan syn på ämnet. Grundström tror inte att det kommer bli någon skillnad om revisionsplikten avskaffas då flera kunder redan nu har årsredovisningar som inte är reviderade på grund av bolagsformen kunden har. Respondenten i Factoring J från *Andersson, Paulsson 2005* säger att klimatet kommer att bli tuffare. Respondenten i Leasingbolag L från samma uppsats säger att det kommer att ta längre tid för krediter att beviljas. Från *Kouvatsos, Eriksson, Karlberg 2006* går det att utläsa att flera respondenter nämner att de kommer att sätta personligt krav på låntagaren om revisionsplikten avskaffas som till exempel i Intervju 4 där respondenten från handelsbanken säger att de kommer kräva ett personligt borgensåtagande på grund av en ökad risk för banken. I *Fogelberg, Pettersson, 2007* menar samliga respondenter från banken att säkerheter och borgen är standard redan nu när det gäller små aktiebolag.

Att kreditgivarna i regel är för revisionsplikten framkommer klart och tydligt. Det kan på ett tydligt vis pekas ut fördelar med revisionsplikten utan större problem men författarna ser dock tecken på att kreditgivarna skulle kunna göra en kreditbedömning utan revisionsplikten. Även om kreditgivarna gärna pratar sig varma om revisionsplikten så finns det inte några som helst tvivel om att det är personen bakom företaget och affärsidén för företaget som är det viktigast till kreditunderlag för kreditbeslut. Att det finns sätt att bevilja krediter utan revisionsplikt vittnar redan idag om att den reviderade årsredovisningen egentligen inte är ett måste. Per Thorell och Claes Norberg säger i sin studie att den positiva inställningen till revisionen grundar sig på bekvämlighet. Huruvida det stämmer tänker dock inte författarna ta ställning till. Författarna ser dock utan problem varför kreditgivarna ställer sig positiva till revisionsplikten då den underlättar kreditbedömningen.

4.3 Myndigheter

4.3.1 Skatteverket

I uppsatsen av *Midgard, Riddarström 2006* framgår det att riskanalyser och riskbedömningar är ett sätt att gå tillväga när olika bolag ska granskas. Vidare använder sig Skatteverket av revisionsberättelserna. Ur den nyss nämnda uppsatsen nämner Osihn från Skatteverket att en revisionsberättelse inte behöver betyda något för själva bedömningen av företaget. Katarina Bengtsson från Skatteverket menar att själva revisionsberättelsen är ett komplement och att det är deklarationen som främst ses över. Intervjuerna från uppsatsen av *Ekeblad, Hedberg 2005* visar att revisionsberättelsen är viktig för Skatteverket men att nyttan av den kan variera. Vilhelm Andersson från Skatteverket menar i sin tur att revisionsberättelserna är bra då det är en ”signal för oss att titta närmare på företaget”. Jan Sandvall, Christina Bill, Katarina Bengtsson och Tommy Andersson arbetar alla på Skatteverket i Göteborg. Samtliga menar att alla orena revisionsberättelser leder till att företag granskas och att det på så vis är väldigt viktigt med revisionsplikten. Andersson uppskattar dessutom att det antal orena revisionsberättelser under 2006 uppgick till cirka 8000-10000.

Enligt Svensson på Skatteverket så håller myndigheten på att ta fram en officiell åsikt om revisionsplikten. I intervju 3 från *Hallencreutz, Holm, Mannerström 2005* säger respondenten i sin tur att Skatteverkets syn på revisionsplikten är att den ger en kvalitetssäkring och att den

har en "preventiv effekt", något som författarna tolkar som den inofficiella åsikten hos Skatteverket.

Att det finns personliga åsikter inom skatteverket är det dock inget tvivel om. Svenssons personliga åsikt om revisionsplikten är att den skulle kunna avskaffas om "lämpliga åtgärder vidtas" men nämner dock det brottsförebyggande syftet som ovärderligt. Även respondenterna K och L från *Persson, Lindstedt, Larsson 2007* menar att de oreviderade årsredovisningarna håller en sämre nivå än aktiebolagens. Respondenterna i Intervju 2 och 3 från *Hallencreutz, Holm, Mannerström 2005* menar att det inte finns några bevis för att fallet är så och menar att det inte heller finns några bevis för att är mer brott i oreviderade bolag. Kent Björkdahl på Skatteverket är en av dem som har förståelse för att revisionen uppfattas dyr för de små aktiebolagen. Han påpekar dessutom att revisorn inte betyder så mycket om företagaren ändå bestämt sig för att fuska.

Osihn menar att revisionsplikten medför en kvalitetssäkring. Samma åsikt återkommer dessutom flera gånger och uttrycks av bland annat i uppsatsen från *Ekeblad, Hedberg 2005*. I samma uppsats uttrycker respondenterna även att det leder till mindre fel och att de på så vis kan fokusera på annan granskning. Att revisionen underlättar för Skatteverket är det inget tvivel om. När revisorerna går igenom aktiebolagens redovisning leder detta till att Skatteverket istället kan fokusera på att granska annat. Björkdahl och Andersson på Skatteverket menar att en av de största fördelarna med revisionsplikten är att slarvfelen undviks. Vilhelm Andersson är inne på samma spår och säger att problemen redan är tillrättade innan Skatteverket kontrollerat företagen. I intervju 1 från *Hallencreutz, Holm, Mannerström 2005* berättar respondenterna att Skatteverket granskar det som revisorn inte kontrollerar. Författarna tolkar det som att Skatteverket sparar mycket tid och resurser på revisionsplikten och överlag verkar revisorernas arbete betyda en del för Skatteverket.

Utan revisorernas arbete skulle således Skatteverket bli hårt belastade. Gustavsson på Skatteverket är inne på samma spår och menar att okunskap hos företagen kommer leda till att slarvfelen blir fler vilket i sin tur kommer att leda till en ökad arbetsbörda för Skatteverket. Flera respondenter pekar uttryckligen på de begränsade resurserna Skatteverket besitter. Om revisionsplikten slopas måste det således ske en förändring. Hans Löfner på Skatteverket tror dock inte kontrollerna kommer att öka, utan ser istället att arbetsuppgifterna kommer att förändras i ett förebyggande syfte och han får även medhåll från bland annat Osihn. Respondenten i intervju 3 från *Hallencreutz, Holm, Mannerström 2005* menar att eftersom 90 % av alla aktiebolag omfattas av revisionsplikten så måste det komma något alternativt kontrollsätt. Flera respondenter är inne på samma linje och Andersson ser tre lösningar på problemet vid ett avskaffande. Frivillig revision, intyg från auktoriserade redovisningskonsulter eller förändrad taxeringslag är respondentens förslag. Förslaget om redovisningskonsulter har för övrigt ventilerats av fler respondenter. Svensson är en av dem och menar att auktoriserade bokföringsbyråer och redovisningsfirmor skulle kunna användas alternativt frivillig revision.

Informationen författarna tagit del av indikerar på att ett avskaffande skulle vara möjligt enligt Skatteverket. Om det ska ske måste dock Skatteverket få ökade resurser för att klara kontrollerna. Förebyggande åtgärder så som utbildning av företagarna ser författarna också som ett alternativ. Att Sverige är ett av få länder i EU som inte gör några undantag för revisionsplikten förstärker dessutom åsikterna om att det går även utan revisionsplikten. Vad

alternativet till revisionsplikten skulle kunna vara är svårt att säga men om det inte blir några ökade resurser för Skatteverket är eventuellt auktoriserade redovisningskonsulter ett bra alternativ.

4.3.2 Ekobrottsmyndigheten

Ekobrottsmyndighetens Berg och Elofsson konstaterar att de varje år får in 10000 anmälningar varav 3500 kommer från Skatteverket och 3000 från konkursförvaltare. Respondenterna från *Engström, Lindh 2007* menar dock att myndigheten får in 4000 anmälningar per år och uppskattar att 90 % av dessa gäller mikrobolag. Författarna ställer sig frågande hur det kan vara så stor skillnad mellan uppskattningarna men tolkar det som att skillnaden beror på att uppsatserna är skrivna under två olika år. Endast en liten del av anmälningarna till Ekobrottsmyndigheten kommer från revisorerna. Enligt Berg på Ekobrottsmyndigheten har det kommit in flera anmälningar de senaste åren till följd av de olika redovisningsskandalerna som varit. Respondenterna från *Ekeblad, Hedberg 2005* menar i sin tur att även om det blivit fler anmälningar från revisorerna senaste tiden så är det fortfarande bara en liten del av det totala antalet. Respondenterna är dock positiva till utvecklingen av anmälningarna. Varför revisorerna har en så låg andel av anmälningar till Ekobrottsmyndigheten anser Thorell och Norgren bero på att revisorerna sätts i en intressekonflikt då det är företaget som betalat dem vilket är en åsikt författarna anser oroväckande då revisorerna i första hand ska vara kontrollanter.

Berg och Elofsson menar att Ekobrottsmyndigheten är neutrala i frågan om revisionsplikten. Stefan Salomonsson på Ekobrottsmyndigheten menar att istället att myndigheten är negativt inställda till revisionsplikten. Respondenterna från *Engström, Lindh 2007* säger att myndigheten generellt sett är för förenklingar inom näringslivet men påpekar samtidigt att det vore negativt för utredningarna. Den allmänna uppfattningen om revisionsplikten är enligt författarnas material att den är bra och att den förebygger brott. Algotsson på Ekobrottsmyndigheten menar att den är mer förebyggande än upptäckande av brott. Några respondenter från *Ekeblad, Hedberg 2005* ställer sig på andra sidan och menar att revisionsplikten inte har så stor betydelse för Ekobrottsmyndigheten då ”de oseriösa är oseriösa i alla fall” och att myndigheten är beroende av anmälarna. Författarna tycker inställningen är intressant då många anmälningar kommer från Skatteverket som i sin tur har stor nytta av revisionsplikten.

På frågan om vad respondenterna från Ekobrottsmyndigheten tror effekten av ett slopande kan bli är den generella åsikten att brotten kommer att öka. Elofsson menar att både slarvfel och de avsiktliga felen kommer ökas vid ett avskaffande. Elofsson och Berg menar båda att de grövre brotten kommer att bli fler på grund av att myndigheten i viss mån kommer att tappa fokus ifrån dem. Algotsson menar dock att myndigheten inte kommer att påverkas så mycket eftersom det är den organiserade brottsligheten som är problemet och att det är de oseriösa företagen de ägnar sig åt. Algotsson får även medhåll från en av respondenterna från *Ekeblad, Hedberg 2005* som menar att det inte kommer att betyda något för den ”professionella” brottslingarna. Enligt Salomonsson bör inte Sverige ta hänsyn till hur länder i EU agerat på frågan. Urban Bjergert på Skatteverket tror dock att det blir svårt att undvika ett avskaffande av revisionsplikten på grund av utvecklingen inom EU.

Att åsikterna inom Ekobrottsmyndigheten skiljer sig åt finner författarna intressant men inte så underligt då Ekobrottsmyndigheten snarare är mer beroende av anmälningar utifrån än av själva revisionsplikten. Ekobrottsmyndigheten blir således indirekt påverkade av revisionsplikten genom Skatteverket på grund av att en stor andel anmälningar kommer därifrån. Eftersom revisorerna inte gör anmärkningsvärt många anmälningar till myndigheten blir Ekobrottsmyndigheten inte heller så påverkade av ett slopande av revisionsplikten ur det synsättet.

4.4 Mindre aktiebolag

Småföretagarnas åsikter i debatten om revisionsplikten är det allra mest utforskade av alla intressenternas, vilket är förståeligt då det är de som i första hand påverkas av beslutet. Den allra viktigaste parametern till skillnader i svaren mellan företagen har enligt författarna varit storleken på företaget, vilket även det är rimligt då komplexiteten i bokföringen ökar och revisionskostnadens del av företagets totala utgifter minskar med ökande storlek på företaget. En intressant fråga är hur stort problemet med revisionsplikten är i förhållande till de övriga problem som småföretagarna ställs inför. Den frågan besvarades av FöretagarFörbundets Gallups undersökning där revisionsplikten hamnade på åttondeplats då endast 39 % av företagen svarat att de ansåg den som ett problem. Dock ska sägas att det inte framgick hur många av dessa småföretagare som drev aktiebolag och därmed drabbades av plikten men författarna anser ändå att det tyder på att revisionsplikten knappt skulle platsa bland de fem största problemen för ett mindre aktiebolag.

Undersökningen "Mikroföretag om revisionsplikten" visade att endast hälften av de 505 tillfrågade företagen ansåg sig ha nytta av revisionsplikten (något färre bland de allra minsta företagen och något fler bland de lite större) och 49 % skulle välja frivillig revision. Motsvarande siffror i andra studier är:

- 77 % av de 429 respondenterna i Svanströms studie uppgav att de skulle fortsätta med revision även om den inte vore lagstadgad men tilläggas bör att den studien undersökte något större företag. Bland de minsta bolagen i undersökningen var siffran 60 %.
- 77 % av de 284 tillfrågade småföretagen i uppsatsen från *Bjälkemo, Brodin, Larsson, 2005* och 59 % av mikroföretagen skulle fortsätta med frivillig revision.
- 27 % (31 % vet ej) av de allra minsta 22 % (39 % vet ej) av de mellanstora och 54 % (38 % vet ej) av de största småbolagen i uppsatsen från *Ådin, Brännström, 2007* bland totalt 105 småföretag.
- 30 % av de 159 10/24 bolag som tillfrågades i uppsatsen från *Lindholm, Sagefors, 2005* svarade ja och 49 % förmodligen.
- 62 % (21 % vet ej) av de med 1-9 anställda och 75 % (19 % vet ej) av de med 10-49 anställda i undersökning från *Lidström, Larsson, 2007* av 56 företag
- 52.9 % av de svarande 85 småföretagen i uppsatsen av *Wahlberg, Bruzellis, 2006* (24.7 % svarade att de inte vet).

Allt som allt tycks en majoritet av företagen vilja fortsätta med revision (de allra minsta bolagen verkar dock mer negativt inställda än de något större) även om den inte vore lagstadgad. Orsakerna till att företagen vill ha revision kan vara många och studiernas svar på orsakerna på frågan var:

- *Lindholm, Sagefors, 2005* studie visar att 27 % anser att största fördelen med revision är att den ger kontroll av redovisning och ekonomisystem, lika många ser största fördelen i att den garanterar att lagarna följs och 24 % ser största fördelen i att den ger trovärdighet åt redovisningen.
- Företagen som i studien från *Svahn, Thernström, 2007* svarat att de tänkt fortsätta med revision och att främsta orsakerna till detta är: Bättre kontroll för ledningen, för intressenterna och att revisorns kunskaper behövs i företaget.
- *Wahlberg, Bruzellis, 2006* undersökning visar att främsta orsaken att fortsätta med revision är för de finansiella kontrollerna (54 %) följt av för intressenterna (23.9 %).

Intern ekonomisk kontroll och för intressenternas skull tycks vara de argument som sticker ut mest när de som uppger att de har för avsikt att fortsätta med frivillig revision tillfrågats. Detta ger visst stöd till det som Thorell & Norberg konstaterade i sin rapport att de ägare som inte är med i vare sig styrelse eller ledning samt ledningen har nytta av att siffrorna är kontrollerade. Nackdelarna med revision är enligt undersökningarna:

- 57.1 % av de som uppgett att de inte tänkt fortsätta med revision i studie av *Wahlberg, Bruzellis, 2006* uppger att främsta orsaken till detta är att de helt enkelt inte har något behov av den medan 23.8 % svarat att det är för dyrt.
- Motsvarande siffror i studie av *Svahn, Thernström, 2007* var att 33 % inte anser att revisionen behövs medan 50 % skulle välja bort den av kostnadsskäl.
- I studien av *Lindholm, Sagefors, 2005* uppger 64 % kostnaden och 13 % tidsåtgången som de två största nackdelarna med revision.

Kostnaderna är alltså den mest angivna orsaken till att inte ha revision och på frågan om kostnaderna överstiger nyttan har undersökningarna gett följande resultat:

- 64.7 % av de tillfrågade i studien av *Wahlberg, Bruzelli, 2006* har uppgett att kostnaden är hög i förhållande till nyttan.
- 58 % är motsvarande siffra i *Svahn, Thernström, 2007*.
- 59 % av de minsta företagen (1-9 anställda) och 68.5 % av de något större (10-49 anställda) håller minst till viss del med om att nyttan överstiger kostnaden i studien från *Lidström, Larsson, 2007*.
- 3.38 blev medelvärdet när företagen i studien av *Carlsson, Gröndal, 2007*, bestående av 48 företag med mindre än 50 anställda, blev tillfrågade att på en skala från 1 (Inte alls) till 5 (Mycket) säga hur mycket de höll med om att nyttan överstiger kostnaden.
- 2.1 (minsta småbolagen), 2.3 (medelstora småbolag) respektive 2.7 (större småbolag) blev medelvärdet i undersökningen av *Ådin, Brännström, 2007* då småbolagen ombads svara på frågan om hur kostnaderna är i förhållande till nyttan (1 = höga och 5 = låga).
- 52 % av mikrobolagen, 49 % av 10/24-bolagen och 48 % av 50/50-bolagen i studien av *Bjälkemo, Brodin, Larsson, 2005* ansåg inte att nyttan överstiger kostnaden.

Så allt som allt tycks undersökningarna indikera att kostnaden är hög i förhållande till nyttan men därmed inte sagt att kostnaden i sig är hög för företaget då till exempel Svanströms studie visar att endast var sjätte företag (<250 anställda) anser att revisionen utgör en

ekonomisk börda. En orsak till att företagarna anser att revisionsplikten är negativ skulle kunna vara att de inte själva anser sig vara de som har störst nytta av den. Följande siffror visar visst stöd för den teorin:

- <32 % av småbolagen oavsett storlek svarade interna intressenter som ägare, ledare eller anställda på frågan om vem som har mest nytta av revisionen i studien från *Bjälkemo, Brodin, Larsson, 2005*.
- Skatteverket och kreditgivarna var de som ansågs ha mest nytta i studien från *Ådin, Brännström, 2007*.
- Skatteverket och ägarna är de som har störst nytta av revisionen enligt företagen i *Lindholm, Sagefors, 2005*.
- Kreditgivarna följt av ägarna, ledningen och staten var de som enligt *Wahlberg, Bruzellis, 2006* hade mest nytta.

Svenskt näringslivs vd gjorde uttalandet i Balans att föreningen principiellt är emot ett avskaffande av revisionsplikten för de minsta aktiebolagen då detta skapar tröskeleffekter inom bolagsformen men ändå skickade de i juni 2005 en begäran till Justitiedepartementet om att revisionsplikten i små aktiebolag bör ses över, något som författarna uppfattar som tvetydigt. Begäran grundade sig bland annat på siffrorna från den Demoskopundersökning som de låtit göra samma år som visade att 73 % av de mindre aktiebolagen ansåg att revisionsplikten borde slopas. Motsvarande siffror i övriga undersökningar var:

- 24 % ansåg att undantag borde göras för mindre bolag i Svanströms undersökning.
- 60 % av mikrobolagen, 25 % av 10/24-bolagen och 40 % av 50/50-bolagen ansåg att revisionsplikten borde slopas för små aktiebolag i *Bjälkemo, Brodin, Larsson, 2005*.
- 27 % av de allra minsta, 66 % av de medelstora och 30 % av de större småbolagen ansåg att någon form av undantag borde göras enligt *Ådin, Brännström, 2007*.
- 29 % (14 % hade ingen åsikt) i *Lindholm, Sagefors, 2005* ansåg att plikten borde avskaffas.
- 42.6 % (10.3 % vet ej) av bolagen med 1-9 anställda och 18.8 % (25 % vet ej) av bolagen med 10-49 anställda ansåg att någon form av undantag kunde göras.
- 34 % av de tillfrågade i *Svahn, Thernström, 2007* ansåg att revisionsplikten bör avskaffas.

Sett till siffrorna över hur många som tänkt fortsätta med revision även om den inte vore lagstadgad anser författarna att demoskopundersökningens siffra på 73 % verkar vara aningen hög, vilket de övriga studiernas svar också indikerar.

4.5 Revisorer

Revisorerna är den yrkesgrupp som i första hand kommer att påverkas av ett slopande av revisionsplikten i de mindre aktiebolagen då antalet företag som efterfrågar revisionen skulle minska. Därmed inte sagt att revisorerna skulle få mindre att göra då de pengarna som företagen sparar på revisionen kan komma att läggas på andra tjänster.

Vad gäller revisorernas åsikter om avskaffandet är det blandat men de flesta anser ändå att revisionsplikten bör vara kvar, vilket inte minst Sävenstrands undersökning visar där 80 % uppgav att de ville ha kvar plikten. I de intervjuer och artiklar som författarna tagit del av visar även de en splittrad bild av revisorernas åsikter, där bland andra Carola Lundgren, Anders Bryngelsson, Kerstin Lenger och respondent A & B är för undantag för de minsta aktiebolagen medan bland andra Inga-Lisa Axenborg, Ingemar Cederlund, Claes Svensson och Per-Olof Andersson är uttalat emot en sådan förändring.

Ett argument mot revision i de mindre aktiebolagen är att kostnaden för dessa bolag blir för hög något som enligt Jan Magnusson snarare beror på att regelverket är för komplicerat för dessa bolag. 13 % av de 140 revisorerna i Göteborgsområdet som deltog i Sävenstrands undersökning ansåg också att reglerna är för komplicerade för att kunna appliceras på de mindre aktiebolagen, något som även Jan-Åke Gross, Stefan Elmgren-Warberg, Stefan Kylebäck och Anders Bryngelsson håller med om. Ett alternativ vore att som Inga-Lisa Axenborg och Claes Svensson föreslår att lätta på reglerna för de mindre bolagen. Ett annat alternativ som bland andra Peter Clemedtson, Sten Eriksson och även FAR SRS generalsekreterare Dan Brännström förespråkar är en ny bolagsform med liknande fördelar som aktiebolagsformen men med regler som är mer anpassade för mindre bolag. En ny bolagsform vore kanske bra om den dessutom kombinerar det med ett höjt aktiekapital, något som även Brännström föreslagit.

En mycket vanlig uppskattning bland revisorerna är att ett avskaffande skulle leda till att många går över från att efterfråga revision till redovisning, de som nämner detta i intervjuerna är bland andra Peter Clemedtson, Stefan Kylebäck och Respondent A & B i uppsatsen från *Dinsdal, Önnerdal, 2007*. Om så skulle ske har företagarna valet att anlita en revisor eller en redovisningskonsult och i det valet tror Anders Bryngelsson att många skulle välja redovisningskonsulterna som är det billigare alternativet. Som det är idag hindras revisorerna av jävsregler att ge sina redovisningsklienter råd men om plikten togs bort och många valde bort revisionen tror Carola Lundgren att revisorns roll som rådgivare skulle bli stark. Bengt Skough tror även han på en stärkt rådgivande roll och säger dessutom att revisorn kan få en form av ledarskapsroll för företagen där fokus ligger på att förebygga och utbilda. Även om många företag skulle välja bort revisionen tror bland andra Jan Magnusson och Kerstin Lenger att kvalitetssäkringar av något slag ändå kommer att krävas av till exempel kreditinstitut och leverantörer. FAR SRS har dessutom utsett en revisionskommitté som ska se över möjligheterna att använda någon form av lättare revision, exempelvis en såkallad review.

Vad gäller effekterna på sysselsättningen så går åsikterna isär bland revisorerna. Vissa, bland andra Jan-Åke Gross och Stefan Elmgren, tror att medelstora företag kommer klara sig bäst då dessa är flexibla men de flesta, bland andra Stefan Kylebäck och Respondent A från *Dinsdale*,

Önnerdal, 2007, tror att det kommer bli som i Storbritannien och Danmark där branschen i stort inte påverkats men att de större bolagen gått bättre på de mindre bolagens bekostnad.

4.6 Redovisningskonsulter

Redovisningskonsulterna har enligt det material författarna lyckats fått fram visat sig ha liknande åsikter. Det som tydligast kan lyftas fram är att redovisningskonsulterna har en positiv inställning till ett avskaffande av revisionsplikten. Mats Olsson som är redovisningskonsult och VD på Olssons ekonomikonsulter AB säger sig aktivt ha jobbat med frågan i 16 år och revisionsplikten för de mindre bolagen är enligt honom helt meningslös. Han får medhåll ifrån bland annat redovisningskonsulterna Jennie Gustavsson och Börje Stålnacke som också ser ett undantag för de mindre bolagen som positivt. Mika Laulaja menar att kostnaderna för revisionen är för dyr för de mindre bolagen och att plikten därför borde avskaffas. Lars Källström är en av få redovisningskonsulter som ställer sig negativ till ett avskaffande. Han menar att den i så fall måste ersättas men påpekar trots allt han förstår varför många vill att en förenkling av reglerna för de mindre bolagen ska införas. Även om merparten av redovisningskonsulterna är positiva till ett avskaffande så ser de också fördelarna med revisionsplikten. Redovisningskonsulten Maria Lunderot ser revision som en kvalitetssäkring och får medhåll av Gustavsson som också är inne på samma linje. Laulaja menar att den är avgörande för kvaliteten på årsredovisningen.

Åsikterna om hur det blir om revisionsplikten avskaffas är något mer delade. Börje Stålnacke tror på en liknande effekt som i Danmark och att många företag kommer att välja bort den, han tror också att Skatteverket kommer ha fler och hårdare kontroller. Redovisningskonsulten Robin Kylberg tror inte det blir några stora skillnader för redovisningskonsultbolagen. Lars Karlström tror på en utveckling som leder till att redovisningskonsulter får fler uppdrag. Maria Lunderot tror i sin tur att konkurrensen mellan redovisningskonsulterna kommer att öka. Olsson tror istället att revisorerna kommer att gå över och göra det jobb redovisningskonsulterna gjort och även Stålnacke tror på en liknande effekt.

Med uppgifterna författarna tagit del av har de svårt att se hur redovisningskonsulterna skulle kunna förlora något på ett avskaffande. Enligt flera av respondenterna kommer ett avskaffande leda till att redovisningskonsulterna får mer att göra, detta kommer i sin tur leda till en bättre marknad. Författarna får även en viss känsla av avundsjuka från redovisningskonsulternas sida då Ann-Marie Röe påstår att det är redovisningskonsulterna som ”gör grovgörot medan revisorerna utför lite arbete men tar mycket betalt”. Det kan dock finnas en viss sanning i hennes uttalande. Några respondenter ser dock ett litet hot på marknaden då det är en risk att revisorerna övertar redovisningskonsulternas arbete.

5 Slutsatser

I slutsatserna har de generella svaren vägts ihop för att slutligen svara på den frågeställning som gavs i Inledningen. För enkelhetens skull presenteras frågeställningen en gång till

1. Vad anser de berörda om revisionsplikten i mindre aktiebolag, anser de att den ska finnas kvar?
2. Vad tror intressenterna att konsekvenserna skulle bli för dem själva vid ett avskaffande av revisionsplikten i mindre aktiebolag?

5.1 Kreditgivarna

Det finns inte några tvivel om att kreditgivarna är för revisionsplikten. Undersökningar visar bland annat att merparten av kreditgivarna vill ha kvar revisionsplikten i samtliga aktiebolag. En konsekvens av slopandet kommer sannolikt vara att det leder till att kreditbedömningsprocessen blir besvärligare och att det kommer krävas ändrade rutiner. I övrigt kommer ett avskaffande av revisionsplikten troligtvis till största delen påverka småbolagen då kreditgivarna många gånger kommer att kräva reviderad årsredovisning eller ett personligt borgensåtagande av företagaren. Revisionsplikten är därför inte ett måste för kreditgivarna. Kreditgivarna själva anser dessutom att det är personen och affärsidén som är det viktigaste för en kreditgivning och att årsredovisningen kommer först därefter.

5.2 Myndigheter

5.2.1 Skatteverket

Merparten av respondenterna från Skatteverket är överens om att revisionsplikten är bra och att den borde vara kvar. Det bör dock nämnas att åsikterna stundtals var splittrade. Ett avskaffande av revisionsplikten skulle betyda att Skatteverket skulle bli hårt belastade. Det framgår tydligt att Skatteverket har begränsade resurser och risken finns att brotten skulle öka vid ett avskaffande. En annan vanlig uppfattning är att arbetsrutinerna skulle behöva förändras och omprioriteringar skulle behöva göras. Förebyggande förändringar inom myndigheten ses också som ett alternativ. Skatteverket skulle troligtvis klara sig utan revisionsplikten, även om den betyder mycket och sparar tid för myndigheten så är revisionsplikten inte ett måste. Om avskaffandet blir ett problem eller inte avgörs enligt flera av respondenterna av om ytterligare resurser tillskjuts.

5.2.2 Ekobrottsmyndigheten

Även om åsikterna inom Ekobrottsmyndigheten är olika är de flesta respondenternas inställning till revisionsplikten positiv och att den ska kvarstå. Att brotten skulle öka är en vanlig åsikt inom Ekobrottsmyndigheten men myndighetens rutiner skulle inte ändras då de

endast behandlar de fall de får in, dock kan belastningen komma att öka. Ekobrottsmyndigheten är med andra ord beroende av anmälarna och inte revisionsplikten i sig.

5.3 Mindre aktiebolag

Trots att en betydande andel av de minsta aktiebolagen skulle välja bort revisionen om de fick valet är ändå en majoritet för att behålla plikten. Främsta orsaken till missnöje med revisionen är kostnaden som i de mindre bolagen ibland anses hög i förhållande till nyttan. Även många av de större småbolagen anser att de mindre bör få slippa revision då det ibland inte finns någon vinning för företaget självt i att bli reviderat, som till exempel i ett enmansbolag utan större behov av extern finansiering. Skatteverket, ägarna/ledningen och kreditgivarna är de som av småföretagen anses ha störst nytta av revisionen varför de som väljer bort den sannolikt är de som ser låg nytta för ägarna och kreditgivarna. Vad småbolagen tror att effekten skulle bli för dem själva är ovanligt att undersökningarna tagit upp men det är heller inte enligt författarna någon relevant fråga då de fortfarande har valet att fortsätta med revision även om plikten avskaffas, om de själva eller någon av deras intressenter anser det nödvändigt. Så de småföretagarna som kommer påverkas av ett slopande av revisionsplikten är sannolikt bara de som anser att de inte behöver revisionen och därmed väljer bort den och den största effekten för dessa bolag är sannolikt att de sparar in pengarna som revisionen annars skulle ha kostat.

5.4 Revisorerna

De intervjuer som gjorts med revisorer ger en splittrad bild av inställningen till revisionsplikten, där några är för ett avskaffande och några är emot. Den enda större undersökning som författarna tagit del av visade dock att en klar majoritet ville ha kvar revisionsplikten. Tveklöst är däremot att ett avskaffande av plikten skulle medföra färre revisioner för revisorerna. Tron är dock hög bland revisorerna på att de ändå kommer klara sig bra som yrkeskår då de flesta är övertygade om att de pengar företagen sparar på att inte ha revision kommer att läggas på andra tjänster som revisorerna erbjuder. Viss oro finns dock att de mindre företagen kommer att välja att ta hjälp av redovisningskonsulter istället för revisorer.

5.5 Redovisningskonsulter

Redovisningskonsulterna har en negativ inställning till revisionsplikten och anser att den borde avskaffas. Avskaffandet kommer troligtvis leda till att redovisningskonsulterna får mer uppdrag men det finns också åsikter om att det finns en risk att konkurrensen från revisorerna ökar. Revisionsplikten är knappast ett måste för redovisningskonsulterna, tecken visar istället på att de skulle tjäna på ett avskaffande. Att åsikterna om revisionsplikten är negativa är således enligt författarna inte konstigt.

6 Källförteckning

Uppsatser:

Aldenhov, Catrin & Hansson, Boel & Rosenlöw, Weronica, 2006: *Avskaffandet av revisionsplikt– möjliga konsekvenser för revisionsbyråer, redovisningsbyråer och små aktiebolag.*

Andersson, Marie & Paulsson Anneli, 2005: *Fullständig, förenklad eller ingen revision? – En studie kring behovet av revision i mindre aktiebolag ur ett kreditgivarperspektiv.*

Bergström, Jessica & Svensson, Erika, 2007: *Vill bankerna ha reviderade årsredovisningar? - En kvalitativ studie om hur en slopad revisionsplikt kan påverka kreditbedömningsprocessen.*

Bjälkemo, Samuel & Larsson, Daniel & Brodin, Tobias, 2005: *Revisionsplikt i små aktiebolag – En fråga om storlek?*

Bruzelli, Jennie & Wahlberg, Angelica, 2006: *Slopad revisionsplikt: - Finns viljan till att fortsätta revidera sitt företag*

Brännström, Ola & Ådin, Adam, 2007: *Behövs revisionsplikten? : En kvantitativ studie om aktiebolags egna åsikter*

Carlsson, Ann-Sofie & Gröndal, Malin, 2007: *Vad anser K2-företag om nyttan med revision i förhållande till de kostnader som uppstår.*

Dinsdale, David & Önnerdal, Lars, 2007: *Konsekvenser av revisionspliktens möjliga avskaffande i små aktiebolag?*

Dorkhan, Mohammad & Nyström, Carl & Olsson, Malin, 2007: *Revisionens betydelse i småföretag.*

Edin, Teresa, 2007: *Revision eller pengar : Vilka konsekvenser får ett avskaffande av revisionsplikten för bankers kreditbedömning av småföreta.g.*

Hallencreutz, Emelie & Holm, Jolina & Mannerstam, Johanna, 2005: *Revisionspliktens värde för skattekontroll av små aktiebolag.*

Hammarin, Sara & Sjöholm, Anna & Carlsson, Evelina, 2007: *Revisionsplikten försvinner - en studie över vad kreditgivare i framtiden kommer att efterfråga för information vid kreditärenden.*

Hedberg, Jenny & Ekeblad Kristina, 2005: *Revisionsplikt, myndigheternas välsignelse - En studie av Skatteverkets och Ekobrottsmyndighetens nytta av revision i mindre aktiebolag.*

Håkansson, Daniel & Källström, Kristoffer, 2007: *Företagsrådgivarens inställning till revisionsplikten.*

Jansson, Mari & Larsson, Ida, 2007: *Slopandet av revisionsplikten: Redovisningskonsulternas syn på det föreslagna undantaget.*

Jonsson, Lina & Rönnängsgård Hanna & Hajradinovic Azra, 2007: *Att bevilja krediter eller inte? – Bankers syn på diverse alternativ till revision.*

Jungå, Helene & Thurban, Josefin, 2007: *Revisionspliktens avskaffande - en komparativ studie av avskaffandet i Storbritannien och ett kommande avskaffande i Sverige.*

Kostesic, Marina & Fernandez, Nelida, 2007: *Revisionsplikt i mikroföretag: Ett förebyggande kontrollsystem mot ekonomisk brottslighet?*

Kouvatsos, Alexandros & Eriksson, Jonas & Karlberg, Kristoffer, 2006: *Kreditbedömning av små aktiebolag - Revisionens betydelse.*

Larsson, Adam & Lindstedt Josefine & Persson, Cathrine, 2007: *Revisionsplikt - en utredning om eventuella konsekvenser för Skatteverket och revisionsbyråerna vid ett avskaffande.*

Larsson, Mikaela & Lidström, Jenny, 2007: *Lagstadgad revisionsplikt? : En kvantitativ studie av aktiebolag i Umeå.*

Lindh, Frida & Engström, Lisa, 2007: *Har revisionsplikten betydelse för den ekonomiska brottsligheten?*

Pettersson, Anette & Fogelberg, Johanna, 2007: *Revisionspliktens vara eller inte vara i småföretagen – vad anser intressenterna?*

Riddarström, Sebastian & Midgard, Magnus, 2006: *Revisionen - vilken nytta har den för samhället*

Sagefors, Oscar & Lindholm, Oskar, 2005: *Revisionsplikt - vad tycker småföretagaren egentligen ?*

Sehlin, Viktoria & Lindbergh, Marie-louise & Eliasson, Emelie, 2007: *Vilken nytta har Skatteverket av revision? En studie kring ett avskaffande av revisionsplikten.*

Svahn, Gustav & Thernström, Stephan, 2007: *Revisionsplikten: En Jämförelse Sverige – Storbritannien.*

Tubic, Aleksandra & Albrektsson, Anette & Strandquist, Elisabeth, 2007: *Hur ser intressenterna på ett eventuellt avskaffande av revisionsplikten?*

Wallin, Erika & Westerhaag, Henrik, 2007: *Revisionspliktens avskaffande för småföretagarna: en lättnad för företagen, men vad tycker intressenterna?*

Åberg, Robert & Karjalainen, Kai, 2007: *Slopad revisionsplikt - Hur påverkas revisorerna?*

Övriga:

Collis, Jill, 2003: *Directors' Views on Exemption from the Statutory Audit, A Research Report for the DTI*

Econ Pöyry, 2007: *Den samhällsekonomiska nyttan av revision*

Svensson, Birgitta, 2000: *Redovisningsinformation för kreditbeslut occasional paper*

Thorell, Per & Norgren, Claes, 2005: *Revisionsplikten i små aktiebolag*

Elektroniska källor:

EG: s fjärde bolagsdirektiv 2007-11-24

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/site/sv/consleg/1978/L/01978L0660-20070101-sv.pdf>

FöretagarFörbundet: *Upplivda problem och hinder för att driva och utveckla sitt företag*, 2007-12-12

<http://www.ff.se/sitespecific/foretagarforbundet/files/RapportFFUndersokningNov06.pdf>

Google sökmotor

www.google.se

Nationalencyklopedin, 2007-11-15

<http://www.ne.se>

Revisorsnämnden 2007-12-07

¹http://www.revisorsnamnden.se/rn/om_rn_4706/historia_5555.html

Svensk lagstiftning

www.notisum.se

Svenskt näringsliv: Internetundersökning av Demoskop

http://www.svensktnaringsliv.se/multimedia/archive/00004/Demoskops_unders_knin_4497a.pdf

Uppsatser sökmotor

www.uppsatser.se

Utredning: Begäran om översyn av revisionsplikten

http://www.svensktnaringsliv.se/multimedia/archive/00004/Beg_ran_om_utredning__4498a.pdf

Artiklar i tidsskriften Balans:

2006: *Företagen vill behålla revisionsplikten*, (Balans nr 11 2006)

- 2006: *Utan revision blir det svårare för små aktieföretag*, (Balans nr 3 2006)
- 2007: *Arena 2006*, (Balans 1 2007)
- 2007: *Bankerna vill ha reviderade årsredovisningar*, (Balans nr 2, 2007)
- 2007: *Rapport i stället för revision?* (Balans 6-7 2007)
- 2007: *Slopad revisionsplikt utreds*, (Balans nr 1, 2007)
- Andersson, Per-Olof, 2005: *Revisorerna tillför företagsekonomisk kompetens - Behåll revisionsplikten*, (Balans nr 4 2005)
- Axenborg, Inga-Lisa, 2005: *Rör inte revisionsplikten!* (Balans nr 4 2005)
- Brännström, Dan, 2005: *Revisorn gör stor nytta - även i små företag!*, (Balans nr 4 2005)
- Brännström, Dan, 2006: *Om tomrum, relevans och pussel*, (Balans nr 6-7 2006)
- Clemendtsen, Peter, 2007: *Förenklingskräver specialhjälpen*, (Balans nr 8-9 2007)
- Damberg, Margareta, 1979, *Räcker revisorerna till?* (Balans nr 6, 1979)
- Eriksson, Sten, 2007: *Debatt*, (Balans nr 1 2007)
- Halling, Pernilla, 2005: *Revisionen fyller viktig funktion anser Ekobrottsmyndigheten*, (Balans nr 5, 2005)
- Halling, Pernilla, 2005: *Sällan revision av små företag i EU-länderna* (Balans nr 3, 2005)
- Lundgren Carola, 2007: *Debatt*, (Balans nr 8-9 2007)
- Magnusson, Jan, 2007: *Vem ifrågasätter företagets information när revisorn är borta?* (Balans nr 8-9 2007)
- Noteringar, 2007: *Experter utsedda till revisionsutredning*, (Balans nr 3, 2007)
- Pontoppidan Aggestam Caroline, 2007: *När revisionsplikten avskaffades i Danmark*, (Balans nr 2, 2007)
- Precht, Erika, 2005: *Alla ense om revisionens fördelar - men måste den vara ett tvång?* (Balans nr 3 2005)
- Precht, Erika, 2005: *Revision i små företag*, (Balans nr 4 2005)
- Precht, Erika, 2005: *Skatteverket samarbetar gärna med landets revisorer*, (Balans nr 5, 2005)

- Precht, Erika, 2006: *Revisorn är guld värd!* (Balans nr 11 2006)
- Precht, Erika, 2007: *Bra att plikten avskaffas*, (Balans nr 3 2007)
- Precht, Erika, 2007: *Bra med fokus på kontroll*, (Balans nr 2 2007)
- Precht, Erika, 2007: *Fler företagsformer utreds*, (Balans nr 4, 2007)
- Precht, Erika, 2007: *Förenklningar - är lätt att säga men svårt att göra*, (Balans nr 8-9 2007)
- Precht, Erika, 2007: *Han ska utreda branschens framtid*, (Balans nr 1, 2007)
- Precht, Erika, 2007: *Revisorn är samhällsbyggare*, (Balans nr 1 2007)
- Skough, Bengt, 2007: *Förenklningarna kräver specialisthjälp*, (Balans nr 8-9 2007)
- Skough, Bengt, 2007: *Revision utan plikt? - Javisst!*, (Balans nr 1 2007)
- Åkesson, Monty, 1982: *Kvalificerad revision - Ny lag och större krav?* (Balans nr 7, 1982)

1 Bilaga: Underlag

I avsnittet kommer läsaren få ta del av det material som ligger till grund för sammanställningen. Avsnittet innehåller sammanfattningar av intervjuer och enkätundersökningar bland respondenter från Kreditgivare, Myndigheterna, Småbolagen, Revisorer och redovisningskonsulter.

1.1 Allmän anmärkning

Materialet som kommer från uppsatser är sammanfattningar av empirin då den består av intervjuer. I de fall där det empiriska materialet i uppsatserna består av sammanställningar av enkätundersökningar alternativt svar från ett större antal standardintervjuer, presenteras relevanta frågor och svar i de flesta fall så likt originalet som möjligt. Tabeller har dock skrivits om för att på ett mer kompakt sätt återge de viktigaste data. Refereringen består i dessa fall av en presentation av uppsatsen och dess författare direkt under respektive uppsatsrubrik.

1.2 Kreditgivare

1.2.1 Artiklar

Anders Ekedahl, som är chef för Swedbanks företagsmarknad menar att bankerna måste anpassa sig till ett slopande av revisionsplikten. Bankerna kommer antingen att behöva göra större utredningar innan lån beviljas eller höja räntan då risken annars skulle öka. Det skulle även kunna resultera i att det blir svårare för småföretagen att få lån. Ekdahl tycker dock att det är bra att det administrativa krånglet minskar för småföretagarna och påpekar att det är en balansgång mellan kostnad och nytta. Karin Markstedt, chef för kredit- och branschanalys på Nordea menar att utan tillräcklig information kommer inte lån att kunna beviljas och tror att reviderade årsredovisningar kommer att krävas för att få lån även om de inte är lagstadgade. En historisk bedömning av förmågan att kunna betala sina skulder är nödvändig enligt Erik Selander, ställföreträdande chef för specialengagemang på Swedbank. Selander och Ekdahl är överens om att sloandet av revisionsplikten måste lösas på ett bra sätt och tar upp Danmark som avskräckande exempel där Skatteverket delvis tagit över kontrollen över den finansiella redovisningen.³⁴

1.2.2 Studier

I Birgitta Svenssons undersökning "Redovisningsinformation för kreditbeslut" har hon valt att dela upp leverantörer och finansiella var för sig. Hennes undersökningar har visat att de finansiella instituten anser att kvaliteten på årsredovisningen hos aktiebolag står i en klass för sig och att det finns mer och hämta hos övriga bolagsformerna. Leverantörerna är också inne på samma spår men mer än hälften anser också att det inte är några problem med att tolka de övriga bolagsformernas årsredovisning. De finansiella instituten anser att tillförlitligheten av årsredovisningen är hög i de fall revisor används och att det i hög grad beror på revisorerna. Generellt sett är intervjupersonerna negativt inställda till krav på kvalificerad revisor för små

³⁴ Bankerna vill ha reviderade årsredovisningar (Balans nr 2, 2007)

och medelstora aktiebolag och menar att bolagen istället kan anlita revisorer vid behov. Birgitta Svenssons egna slutsatser är bland annat att istället för att sätta höga krav på de små och medelstora företagen kan kreditgivarna hämta redovisningsinformation direkt från kunden.³⁵

1.2.3 Uppsats 1

”Att bevilja krediter eller inte? – Bankers syn på diverse alternativ till revision” En kandidatuppsats vårterminen 2007 i företagsekonomi av Lina Jonsson, Hanna Rönnängsgård och Azra Hajradinovic.

Studenterna har intervjuat sex personer varav två från banker, två från revisionsbyråer och två småföretagare. De har försökt täcka alla aspekter men mest intressant fann författarna intervjuerna med banktjänstemännen. Nedan följer ett utdrag av dessa två intervjuer:

Tommy Alfelt som är företagsrådgivare på Skandinaviska Enskilda Banken uppger att det som SEB efterfrågar vid kreditgivning (främst för belopp över 350 kkr) är: Vad pengarna ska användas till, resultat- och likviditetsbudget, tidigare årsredovisningar, hur året gått sedan senaste bokslut, säkerheter, borgen (om företaget inte är känt för banken) och kreditupplysning. Han uppger att banken sannolikt kommer att fortsätta rekommendera mikrobolagen att anlita revisor även om revisionsplikten tas bort. Alfelt uppger att det troligtvis inte kommer att räcka med att företaget håller kontakt med revisorn ett antal gånger per år om företaget inte är känt på banken sedan tidigare. Revision kommer alltså sannolikt även i fortsättningen att krävas för kreditgivning.

Christina Ljung är chef på företagsmarknaden på Handelsbanken och säger att mikroföretagen måste ha någon form av kontroll om revisionsplikten avskaffas för att Handelsbanken ska bevilja krediter. Hon uppger att Handelsbankens krav idag för att lån ska beviljas för mikroföretagen är: affärsidé, affärsplan, kalkyl över utvecklingen i verksamheten och tidigare årsredovisningar. Ljung menar att någon form av redovisning kommer att krävas av mikrobolagen om revisionsplikten avskaffas, det skulle kunna vara till exempel resultat och balansräkning. Hon menar även att en auktoriserad redovisningskonsult skulle kunna vara ett alternativ till revisorn endast om företaget är känt hos banken och ställer sig allmänt skeptisk till regelbunden rådgivning som ett alternativ till revision. Ljung tror dock att det skulle kunna räcka om delar av företagen granskas på bankens begäran och nämner då varulagret som exempel då detta annars inte går att kontrollera för banken.

³⁵ Birgitta Svensson, Redovisningsinformation för kreditbeslut occasional paper 2000/3

1.2.4 Uppsats 2

(”Fullständig, förenklad eller ingen revision? – En studie kring behovet av revision i mindre aktiebolag ur ett kreditgivarperspektiv” En magisterexamen vårterminen 2005 i företagsekonomi av Marie Andersson, Anneli Paulsson).

Två studenter från Göteborgs Universitet skrev under 2005 en uppsats om revisionsplikten ur ett kreditgivarperspektiv. Studenterna gjorde 12 personliga intervjuer med olika kreditgivare varav 6 var banker, 4 var factoringföretag och 2 var leasingbolag.

Bank A

Enligt respondenten läggs mycket av tiden på att analysera företaget vid kreditbeslut. Förutom affärsplan, budget och människorna läggs mycket vikt vid historik. Respondenten säger också att företagen bör lägga mycket kraft på investeringskalkyler, pay-off-tider med mera. Vid samtliga fall tar banken del av information om företaget och personen från UC (upplysningscentralen). Det är ingen direkt skillnad mellan stora och små bolag vad gäller kreditbedömningen. Vad gäller årsredovisningen anser respondenten att den ger en tillförlitlighet då revisorn har gått igenom den. En mycket stor vikt läggs vid personen bakom företaget då det är denne som ligger bakom siffrorna i årsredovisningen. Vidare anser respondenten att revisionsberättelsen har en stor betydelse i årsredovisningen. Att ersätta revisorns information mot upplysningar om betalningsanmärkningar ses inte som en bra förändring då revisorns arbete är värdefullt. Angående revisionsplikten anser respondenten att den är nödvändig då alla intressenter drar nytta av en reviderad årsredovisning. Att avskaffa revisionsplikten skulle försvåra processen med att bevilja krediter, ett företag som inte genomgått revision skulle få problem. Samtidigt påpekar respondenten att revisionsplikten är bra för samhället. Att banken skulle få betala för revisionen ses inte som en möjlighet. Respondenten menar slutligen att om företaget har god ordning på sina räkenskaper så går det att få krediter beviljade utan problem.

Bank B

Det är ingen större skillnad mellan stora och små bolag vad gäller kreditgivningen. Vid mindre bolag läggs det dock ner mycket tid på själva personen bakom företaget. Banken tar del av information från UC, ser över årsbokslut och budgetar, förutom det används deras kreditratingsystem som väger samman informationen. Många gånger har dock de mindre företagen svårigheter med att lägga upp en budget. Årsredovisningen är viktig då banken behöver tillförlitliga siffror, respondenten uppskattar att årsredovisningen ligger till grund för lite mindre än 50 % av kreditbedömning. Även om årsredovisningen är viktig så är det affärsidén och personbedömningen som är viktigast. Vad gäller revisionsplikten anser respondenten att det är bra då det finns ett system som tvingar företagarna att hålla ordning på sin ekonomi men påpekar samtidigt att banken skulle klara av att hantera genom att bygga upp ett system. Revisionsplikten ger en fördel då banken har en revisor att tala med, respondenten tror dock inte någon bank skulle vara beredd att betala för revisionen.

Bank C

Likheterna är stora när det gäller kreditbedömningen av små och stora bolag. När det gäller kreditbedömningen av små bolag tittar respondenten mycket på personen bakom företaget, företagets affärsidé med mera. Även här tittar banken på budgetar, prognoser och historik. Respondenten tar också del av årsredovisningen samt även oreviderade periodrapporter. Upplysningar hämtas också in automatiskt från UC. Liksom tidigare respondenter anser respondenten att personen är viktig och påpekar att ”ett bra finansiellt resultat inte väger upp bristfälliga kvalitativa variabler”. Med kvalitativa variabler avses affärsidé, personer i företagsledning med mera. Årsredovisningen ses som en viktig del av kreditbedömningen och banken beviljar inte krediter utan årsredovisningen. Årsredovisningen ger olika indikationer och en bra helhetsbild av företaget. Respondenten anser att revisionsplikten är bra och att det skulle vara svårt att ersätta den med något annat. Respondenten menar att den ger en säkerhet i att bolagen håller sig inom de lagstiftade ramarna. Kontakten med revisorn är också bra och ger nödvändig information som UC inte kan ge. Respondenten tror att ett slopande av revisionsplikten skulle leda till att banken sätter krav på revision av bolagen vid kreditbedömning. Banken skulle troligtvis inte betala för revisionen.

Bank D

Banken samlar in så mycket information som möjligt och bearbetar detta. När det gäller riktigt små bolag användes en så kallad scoring-modell som automatiskt tar fram ett beslut med hjälp av jämförelser i branschen, företagets ålder, nyckeltal med mera. Övriga mindre bolag bedöms manuellt och banken tittar då på affärsidé och personen bakom företaget. Vidare tittar de på årsredovisningen, investeringskalkyler, budgetar, information från UC och återbetalningsförmågan. Årsredovisningen är viktig och ses som en grund för tillförlitlig information till kreditbedömningen. Annan information är dock viktig för att få aktuell information då årsredovisningen ger en historisk bild. Banken har också ett ratingsystem byggt på finansiella nyckeltal och övriga variabler om företaget som till exempel affärsidé. Respondenten anser att revisionsplikten är bra och ser inget som skulle kunna ersätta den, revisionen ses som en säkerhet på kreditmarknaden. Respondenten menar dock att vissa bolag skulle kunna göra undantag från den men att det samtidigt är svårt att sätta en bra gräns. Utan revisionsplikt skulle kreditgivare vara försiktigare och ställa högre krav på företagen. Eventuellt skulle banken bevilja lån till personen men inte företaget då det är lättare att ge ett betalningskrav till en fysisk person. Respondenten menar att det är kundens ansvar att visa upp tillförlitlig information men att banken i undantagsfall skulle kunna anlita en konsult för granskning av företaget. Slutligen anser respondenten att revisionsplikten är motiverad.

Bank E

Banken får mycket information direkt från företaget via personlig kontakt, kunden får då ge sin bild av företaget. Förutom den personliga kontakten tar banken del av information som till exempel investeringskalkyler, årsredovisningen, budgetar likviditetsplan och framtida kassaflödesanalyser. Årsredovisningen är viktig och ligger till grund för lite under 50 % av kreditbedömningen uppskattar respondenten. Den viktigaste information för kreditbedömningen ligger dock i vilka möjligheter personen och företaget har i framtiden. Respondenten anser också med tanke på att årsredovisningarna ofta blir tillgängliga sent att oreviderad information är viktig och ger en indikation på hur det går för företaget. Angående

revisionsplikten anser respondenten att den är motiverad ur kreditgivarperspektivet. Ett undantag från revisionsplikten är ingen bra idé däremot en förenkling av revisionen i vissa fall. Ur sitt eget perspektiv ser respondenten inte några negativa aspekter med revisionsplikten. Om revisionsplikten slopas skulle banken antagligen kräva reviderad information. Banken skulle enligt respondenten kunna tänka sig att betala för viss finansiell information för vissa kunder. Det bästa vore dock om revisionsplikten kvarstår.

Bank F

Information från företaget samlas in via personliga möten. Information som från exempelvis affärsidé, marknad, konkurrenssituation kompletteras med bland annat budgetar och kapitalbehovsberäkningar. Stor vikt läggs vid personen bakom företaget. Årsredovisningen är viktig och är bra när banken tittar på historik, dock vill respondenten alltid ha aktuella rapporter då årsredovisningen tenderar att bli inaktuell efter några månader. Även kreditupplysningar används för att kontrollera ägare och företag. Det viktigaste är för bedömningen är personen bakom företaget. Respondenten ser revisionsplikten som något bra då den ger tillförlitlig information och även uppfyller andra funktioner. Respondenten tycker inte att det finns något negativt med revisionsplikten ur sitt eget perspektiv. Ett slopande av revisionsplikten skulle dock försämra situationen för intressenterna. Ur kreditgivarperspektiv tror respondenten att det skulle bli en svårare process att bevilja kredit. Bank E som är ett offentligt utvecklingsbolag tror enligt respondenten dock inte att de skulle ställa andra krav då det talar emot tanken bakom lagstiftningen. Respondenten tror också att de skulle kunna tänka sig att betala för granskad information då det gäller större krediter eftersom de redan nu betalar för liknande information.

Factoring G

En kundundersökning påbörjas efter att kunden skickat in en kreditpromemoria. Årsredovisningen, eventuella betalningsanmärkningar, kronofogden, referenser, prognoser med mera kollas upp. Ett möte hos kunden är ofta förekommande. Respondenten menar att en helhetsbedömning av kunden görs och det viktigaste är om gäldenären kan betala fakturan. Respondenten säger att skillnaden mellan små och stora företag är att de noggrannare kollar upp de små bolagen på grund av risken att bli lurad. Respondenten påpekar också att även om det finns bra information på pappret så kan vibbarna ibland kännas fel och att de då har tackat nej till krediter. Årsredovisningen ses som viktig och bolaget anser att i hela 90 % av fallen går det att göra en bedömning på bara årsredovisningen, övriga 10 % är dock väldigt viktiga då det gäller personbedömning. Årsredovisningen ger en bra bild av bolaget men kan ibland bli inaktuell då situationen i företaget snabbt kan förändras. Det underlag som oftast används för gäldenärerna är scoring. Factoring G använder sig också av UC och respondenten säger att alla deras kunder är med i registret, således får de uppdaterad information vid förändringar i företagen. Angående revisionsplikten anser respondenten att undantag skulle kunna göras av mindre bolag men påpekar samtidigt att det finns motiv att ha den kvar. Om revisionsplikten avskaffas tror respondenten att de småbolagen skulle få svårare på kreditmarknaden och menar att de istället kanske bedömer privatpersonen och inte bolaget. Respondenten ställer sig också tveksam till att bolaget skulle betala för reviderad information.

Factoring H

Information tas in och bolaget gör en bedömning av företaget för att få en bild av företaget. Gälldenären kollar de sedan med hjälp av en kreditbedömning. Respondenten anser också att årsredovisningen är viktig och ses som en grund i bedömningen, uppskattningsvis utgör årsredovisningen 50 % av bedömningen. Även Factoring H använder sig av UC. Andra viktiga delar är prognoser om framtid och eventuella risker. I första hand använder de sig av information av UC då den ger en bra överblick över situationen i företaget. Respondenten anser att revisionsplikten är motiverad, dessutom är det lätt att till sin fördel ändra balansräkningen om ingen reviderar årsredovisningen. Respondenten har svårt att se att vad som skulle kunna vara ett alternativ till revisionsplikten då den är så positiv ur deras perspektiv. Skulle revisionsplikten slopas finns det risk att de inte skulle bevilja krediter. Respondenten anser att processen skulle förändras och de skulle troligtvis begära reviderat material utan revision. Kostnaden skulle även den troligtvis ligga kvar på bolaget.

Factoring I

Bolaget samlar in olika information om företaget. Bland annat tas kreditupplysningar och årsredovisningen, budgetar och kalkyler granskas. Factoring I lägger också mycket vikt vid personen och dennes engagemang. Respondenten säger att företagen ibland kan visa upp bra siffror på papperna men att de ändå nekar dem på grund av att de inte fått någon bra känsla om personen. Respondenten uppskattar att årsredovisningen har lite mindre än 50 %:s betydelse vid bedömningen. Årsredovisningen gör att företagen får en kvalitetsstämpel då siffrorna granskas. Årsredovisningen kan dock bli irrelevant då företagen skickar in dem sent. Respondenten godkänner dock krediter även om inget reviderat material finns, då krävs istället en personlig borgen. Revisionsplikten är ur respondentens perspektiv motiverad och det finns inget negativt med den. Skulle revisionsplikten avskaffas kommer bolaget troligtvis kräva in mer information av företaget. Klimatet på kreditmarknaden skulle bli tuffare och bolaget skulle förmodligen fortsätta kräva in reviderad information. Respondenten ser en möjlighet för bolaget att diskutera fram en kostnad med kunden om vem som betalar för det reviderade materialet.

Factoring J

Factoring J tillhandahåller upplysningar av både företaget och gälldenären med hjälp av UC. Årsredovisningen är viktig då UC utgår ifrån den, respondenten uppskattar också att årsredovisningen ligger till grund för 90 % av underlaget till bedömningen. Vidare har respondenten svårt att avgöra hur årsredovisningen skulle kunna ändras då den används via UC. Revisionsplikten är motiverad då den ger tillförlitliga siffror vilket annars skulle vara svårt att ta fram. Ett alternativ till revisionsplikten skulle eventuellt kunna vara att en firmatecknare intygar räkenskaperna. Skulle revisionsplikten slopas skulle det fördröja hela processen och respondenten menar att bolaget skulle kunna ta på sig kostnaderna för revisionen. Respondenten ser inget positivt med ett avskaffande av revisionsplikten.

Leasing K

Leasingbolaget leasar endast bilar. Vid nya kunder tas kreditupplysningar och fokuset ligger på betalningsanmärkningar. En betalningsanmärkning kan dock bortses från om det finns goda personliga rekommendationer. Materialet hämtas från UC och ytterst sällan från årsredovisningarna, i de fall de granskar årsredovisningarna gäller det stora engagemang. När bolaget är nytt eller bara har varit aktivt i några få år krävs inte sällan en personlig borgen. Vad gäller årsredovisningen så menar respondenten att de personliga rekommendationerna och tidigare erfarenheterna är det viktigaste och att årsredovisningen har minimal påverkan på Leasing K. Samtidigt menar respondenten att regelverken för de mindre bolagen är överdrivna och att det borde räcka med att lämna in en deklARATION. Att det är samma regler för alla aktiebolag oavsett storlek är enligt respondenten vansinnigt. Inställningen till revisionsplikten är inte helt oväntat att undantag skulle kunna göras, i synnerhet för enmansbolagen. Ett alternativ till revisionsplikten skulle eventuellt kunna vara att de företag som behöver krediter skall göra en granskning. Avskaffas revisionsplikten skulle det enligt respondenten inte påverka Leasing K:s bedömningar påtagligt då de inte efterfrågar årsredovisningar i någon stor omfattning.

Leasing L

Bolaget leasar olika typer av objekt och arbetar med företag ur olika branscher. När de gör bedömningarna utgår de från hur affärsidé, produkter och konkurrenssituationen ser ut. Vidare tittar de även på årsredovisningar, information från UC och Credit Safe. Det allra viktigaste är att bedöma långsiktigheten av företaget menar respondenten. Årsredovisningen utgör enligt respondenten 80-90 % av bedömningen och alla delar av den är väsentlig. Om revisionsplikten anser respondenten att den är motiverad och ser inte några nackdelar med den. Om revisionsplikten slopas kommer det att innebära att kreditbedömningsprocessen kommer att ta längre tid. Mer material behöver då samlas in och de kommer troligtvis att fortsätta med att kräva in reviderat material. Respondenten ställer sig också negativ till att bolaget ska betala för reviderat material då de redan nu betalar för informationen de tillhandahåller från UC.

1.2.5 Uppsats 3

”Kreditbedömning av små aktiebolag - Revisionens betydelse” En kandidatuppsats vårterminen 2006 av Alexandros Kouvatso, Jonas Eriksson, Kristoffer Karlberg.

Under våren 2006 skrev tre studenter från Stockholms Universitet en uppsats om revisionsplikten, uppsatsens syfte var att undersöka revisionens betydelse vid kreditbedömning av små aktiebolag. 9 olika intervjuer från tre olika banker genomfördes. Nedan visas en sammanställd tabell av det material författarna ansåg vara relevant som underlag:

INTERVJU BANK	KREDITBEDÖMNINGS-PROCESSEN	REVISIONENS BETYDELSE	KONSEKVENSER AV EN AVSKAFFAD REVISIONSPLIKT
Intervju 1 (Förenings-sparbanken)	Helst företag som varit verksamma några år. Information från UC. Läser årsredovisningen (EK, skulder, soliditet, lönekostnader mm). Personen bakom företaget är viktig (dock tittar de inte bara på personen utan även siffrorna).	Ger trygghet Storvikt vid revisionsberättelsen. Kontakt med revisor. En ren revisionsberättelse extra viktig för nya Kunder.	Informationsbehovet kommer att öka. Krav på personligt ansvar av ägaren. Årsredovisningen tappar trovärdighet. Prioritera företag som genomfört revision.
Intervju 2 (Förenings-sparbanken)	Få uppfattning om personen, viktigt att denne är förständig. Tittar på historik, anmärkningar, återbetalningsförmåga, soliditet, resultat- och balansräkning. Jämför nyckeltal, kontrollerar resultat och räntabilitet. Information från UC. Kontrollerar säkerheten.	Tar del av revisionsberättelsen från UC. Använder den dock bara vid lån över 1 milj. Kontakt med revisor.	Leda till högre krav på säkerhet. Större personligt åtagande för företagaren. Förmodligen krav på revision från banken.
Intervju 3 (Förenings-sparbanken)	Information från UC. Tonvikten ligger dock på bokslutet. Granskar resultat, balansomslutning, skulder samt gör kassaflödesanalys. Oftast lån genom personlig borgen. Genom årsredovisningen genomgås soliditet, resultat efter finansnetto, omsättning, skuldsituation mm. Leverantörsskulder är viktiga.	Ren revisionsberättelse är bra. Kontakt med revisorn vid t.ex. anmärkningar.	Större säkerheter skulle ställas på företaget. Får förlita sig på UC. Liknande bedömning som för handelsbolag.
Intervju 4 (Handels-banken)	Efter kreditupplysningen granskas budgetar, återbetalningsförmåga mm Årsredovisningen ger en överblick och kommer således i andra hand. Personen är mycket viktig. Soliditet, omsättning och resultat granska, kassaflödet kontrolleras.	Revisionsberättelsen är med från början och genomgås endast om den är oren.	Påverkas troligtvis inte så mycket. Personligt borgensåtagande pga av ökad risk för banken. Årsredovisningen förlorar trovärdigheten.
Intervju 5 (Handels-)	Stor vikt vid kreditupplysningen. Omsättning, soliditet och eget	Revisionsberättelsen är viktig då det innebär en	Borgensåtagande av firmatecknaren. En

banken)	kapital granskas. Kassaflödesanalys och likviditetsbudget är intressant. Återbetalningsförmågan, ren revisionsberättelse och den personliga kontakten är det viktigaste.	oberoende granskning. Anmärkningar bedöms utifrån situationen.	mer kostsam process. Ett reviderat företag prioriteras. Krav på revision av vissa bolag.
Intervju 6 (Handelsbanken)	Information från UC. Nyckeltal uträknas för en riskbedömning. Resultat- och kassaflödesbudget görs. Omsättning, utveckling, soliditet, kassalikviditet och räntabilitet är viktigt att granska. Tillförlitligheten testas och den personliga kontakten är viktig. Återbetalningsförmåga, ren revisionsberättelse och ställda säkerheter är de viktigaste källorna.	Ren revisionsberättelse är i stort sett ett krav. Anmärkningar leder till en viss skepsis. Kontakt med revisor är en möjlighet som är bra.	Kommer sakna den oberoende revisionen. Kreditbedömningsprincipen kommer försvåras då tillförlitligheten försvinner. Besöka företagen för kontroll.
Intervju 7 (SEB)	Kreditupplysning från UC. Allmänna frågor till företagen om verksamheten, frågor om eventuella anmärkningar. Nyckeltal, resultat, likviditetsbudget kontrolleras. I årsredovisningen läses soliditet, likviditet, räntabilitet och tillgångar ut. Borgen krävs om det inte finns tillräckligt med tillgångar.	Revisionsberättelsen läses alltid igenom när årsredovisningen genomgås. Anmärkningar kan förklaras av företagen. Revisionen är viktig för att få en oberoende bedömning.	Tillförlitligheten förloras. Förändrad arbetsordning, mer kostsam och resurskrävande. Personlig borgen kommer allt mer bli ett krav. Företag som genomfört revision skulle prioriteras.
Intervju 8 & 9 (SEB)	Årsredovisning, resultat- och likviditetsbudget krävs in. Går igenom affärsidé, erfarenheter mm. Information från UC bearbetas. Ägaren, den personliga kontakten, budgetar och affärsidén är den viktigaste informationen. Branschtillhörighet påverkar. Soliditet, omsättning, tillgångar och lönekostnader kontrolleras. Ibland krävs personlig borgen.	Kreditupplysningen kontrolleras revisionsberättelsen. Kunden får chans att förklara anmärkningar. Revisionen ger en oberoende granskning vilket är viktigt. Kontakten med revisorn kan omvärdera kunden.	Processen skulle förändras, leda till en mer omfattande granskning och bli mer kostsam. Företag som gjort revision skulle prioriteras. Det viktiga är att revisionen gjorts.

1.2.6 Uppsats 4

"Revisionsplikten försvinner - en studie över vad kreditgivare i framtiden kommer att efterfråga för information vid kreditärenden" – En kandidatuppsats i Externredovisning vårterminen 2007 av Sara Hammarin, Anna Sjöholm och Evelina Carlsson.

Studenterna har genom intervjuer med fyra personer från fyra olika banker försökt kartlägga vad som ska hända med kreditgivarna om revisionsplikten slopas för de minsta aktiebolagen, vilka krav de kommer att ställa på företagen och vilken inställning till revisionsplikten bankerna har. Delar av intervjuerna presenteras nedan:

De intervjuade är: Per Greif, ansvarig för företagsaffärer och företagsmarknadsenheten för distrikt södra Halland på SEB, Kjell Johansson, kreditansvarig för företagskunder på Handelsbanken i Halmstad och Marianne Hallén, rådgivare för småföretag på Nordea i Halmstad och Mikael Andersson, företagsrådgivare och kundansvarig för det medelstora segmentet på Swedbank. Alla är de överens om att årsredovisningen är mycket viktig. De är även överens om att revisorns godkännande av redovisningen är en garanti för att allt står rätt till. Årsredovisningen är dock inte allt och samtliga intervjuade nämner att ägarens personlighet och affärsidé är viktig. Johansson uppger att revisionsplikten gör att årsredovisningarna blir mer enhetliga och därmed jämförbara, dels med varandra och dels historiskt. Ingen av respondenterna ser ur bankernas synvinkel några nackdelar med revisionsplikten. SEB är den enda banken som på hög nivå diskuterat konsekvenserna av ett avskaffande av revisionsplikten, där har de kommit fram till att de inte är villiga att öka risken i banken utan hellre blir mer restriktiv i sina kreditbeslut. Alla respondenterna är överens om att revisionsplikten bör vara kvar. Andersson uppger dessutom att Swedbank skulle vara mycket misstänksamma mot de företag som väljer bort frivillig revision då det skulle "uppfattas som misstänksamt". Alla tycks de dessutom vara överens om att någon form av extern kontroll bör finnas om lån ska beviljas.

1.2.7 Uppsats 5

"Företagsrådgivarens inställning till revisionsplikten" - En magisteruppsats i Företagsekonomi vårterminen 2007 av Kristoffer Källström och Daniel Håkansson.

Ett frågeformulär om bankernas inställning till reviderad information skickades ut till företagsrådgivare på sparbanker. Formuläret besvarades av 54 personer från 36 olika sparbanker och resultatet är sammanfattat nedan. De första fyra frågorna besvaras med en siffra mellan 1 till 7 där 1 = Oväsentlig och 7 = Mycket viktig. Övriga frågor är flervalfrågor.

Fråga 1: Hur mycket betyder faktorerna vid en kreditbedömning av nya kunder?

Svar (medel): Personen 6.5, Affärsidén 6.39, Kreditupplysningsföretag 5.46, Annan redovisningsinformation 5.2, Årsredovisning 5.09, Säkerheter 5.09

Fråga 2: Hur mycket betyder faktorerna vid en kreditbedömning av befintliga kunder?

Svar (medel): Personen 6.41, Affärsidén 5.78, Årsredovisning 5.28, Annan redovisningsinformation 5.0, Kreditupplysningsföretag 4.76, Säkerheter 4.61

Fråga 3: Betydelsen av årsredovisningens olika delar vid kreditbedömning?

Svar (medel): Resultat- balansräkningen 6.46, Revisionsberättelse 5.93, Noter 5.67, Kassaflödesanalys 5.48, Förvaltningsberättelse 4.11

Fråga 4: Betydelsen av att årsredovisningen är reviderad?

Svar: 7.4 % svarade 4, 18.5 % svarade 5, 40.7 % svarade 6 och 33.3 % svarade 7

Fråga 5: Var anser du att gränsen för revisionsplikt bör gå?

Svar: Samtliga aktiebolag bör ha lagstadgad revisionsplikt 77.8 %, Aktiebolag med färre än 50 anställda bör undantas 0 %, Aktiebolag med färre än 10 anställda bör undantas 14.8 %, Samtliga aktiebolag bör undantas 0 %, Vet ej 7.4 %

Fråga 6: Kommer du att kräva att alla företag har reviderad årsredovisning vid kreditbeslut trots att revisionsplikten avskaffas?

Svar: Ja 20.4 %, Nej 79.6 %

Fråga 7: Hur kommer följande kreditvillkor att ändras för företag som inte lämnar reviderat material? (Endast de som svarat nej på Fråga 6) a) Räntan, b) Krav på säkerhet, c) Kreditlimit

Svar: a) Obetydlig förändring 10.3 %, Liten höjning 28.2 %, Stor höjning 46.2%, Mycket stor höjning 7.7 % **b)** Obetydlig förändring 10.3 %, Lite högre krav 20.1 %, Högre krav 43.6 %, Mycket högre krav 15.4 % **c)** Obetydlig förändring 12.8 %, Liten sänkning 33.3 %, Stor sänkning 41 %, Mycket stor sänkning 5.1 %

Fråga 8: Vad är den största nyttan med revision för er idag?

Svar: Den ger bättre ordning på företagets löpande bokföring 5.6 %, Årsredovisningen blir mer tillförlitlig 85.2 %, Det finns en revisor att tillgå vid behov 9.3 %, Ingen nytta 0 %

Fråga 9: I vilka fall tar ni kontakt med det kreditsökande företagets revisor? (Flera alternativ möjliga)

Svar: Alltid 5.6%, Om företaget är en ny kund för banken 35.2 %, När det finns en stor osäkerhet hos företaget 79.6%, Aldrig 0 %, Andra orsaker 48.1 %

1.2.8 Uppsats 6

"Vill bankerna ha reviderade årsredovisningar? : En kvalitativ studie om hur en slopad revisionsplikt kan påverka kreditbedömningsprocessen" - En kandidatuppsats i Företagsekonomi vårterminen 2007 av Jessica Bergström och Erika Svensson.

Studenterna har genom fem intervjuer försökt kartlägga hur bankerna skulle möta avskaffandet av revisionsplikten. En av huvudfrågorna i studien är huruvida bankerna även i fortsättningen kommer kräva reviderade årsredovisningar. Endast respondenternas efternamn är publicerade i uppsatsen. Sammanfattningar av intervjuerna följer nedan:

Jacobsson, chef för Rådgivare Företag på Nordeas företagskontor i Värmland, uppger att det vid en kreditbedömning görs en kassaflödesanalys vars siffror tas från årsredovisningen och att det då är viktigt att dessa siffror är kontrollerade. Dessutom avgör huruvida de fått en ren eller oren revisionsberättelse hur hårt banken granskar företaget enligt Jacobsson. Vad gäller kontakt med revisor så görs detta nästan uteslutande endast vid ett ägarbyte. Om revisionen blir frivillig tror respondenten ändå att vissa företag av exempelvis banker eller leverantörer kommer tvingas till revision. Dock uppger han att de företag som under en längre tid varit kunder hos banken kan slippa visa upp reviderat material men de flesta kommer banken sannolikt även i framtiden ställa krav på vad gäller att informationen ska vara kvalitetsgranskad. Jakobsson kan även tänka sig att mer skraddarsydda lösningar kan komma att dyka upp där banken och företagets revisor hittar speciallösningar skraddarsydda för det specifika fallet.

Magnusson, chef för Företag på Värmlands Provinsbank som ägs av Danske Bank, uppger att hans bank främst tar in nya kunder som de själva sökt upp och att det då i första hand är personen och affärsidén som är viktigast. Han uppger att vid kontroll av årsredovisningen är det i första hand revisionsberättelsen som banken tittar på, vilket gör revisionen viktig. Är revisionen oren måste det finnas en bra och trovärdig förklaring för att banken ska gå vidare i sin kreditbedömning enligt respondenten. Magnusson uppger att även om revisionsplikten skulle avskaffas kommer bankernas informationsbehov att kvarstå, åtminstone vad gäller de företag som är nya kunder i banken. De etablerade kunderna kommer enligt respondenten troligtvis inte behöva ha reviderade årsredovisningar men sammantaget tror han att antalet beviljade lån kommer att minska om revisionen blir frivillig.

Rydin arbetar som företagsrådgivare för småföretag på Swedbank i Karlstad. Han uppger att det i första hand är personen bakom företaget som banken tittar på om en ny kund kommer till banken. Vad gäller befintliga kunder görs det i första hand en kassaflödesanalys baserad på årsredovisningen. Om det finns en revisionsberättelse ser banken på den om den varit oren och i sådana fall kontrolleras orsaken. Rydin uppger även att revisorn endast kontaktas i sällsynta fall där kreditbedömningen är svårbedömd.

Eriksson arbetar på samma kontor som Rydin som kreditansvarig och uppger att reviderat material inte är helt nödvändigt för att banken ska bevilja lån men att det är en fördel om siffrorna är kontrollerade och att banken har stor användning av revisionsberättelsen. Eriksson tror att ett avskaffande av revisionsplikten kan leda till högre risker för banken som i sin tur kan leda till högre räntor för företagen. Han uppger även att banken kan komma att kräva revision även i fortsättningen av de företag där den ekonomiska kompetensen är bristfällig.

Zilén, chef för företagsmarknaden på Handelsbanken i Karlstad, uppger att kassaflödet är det viktigaste för banken oavsett om det gäller privat- eller företagskunder. Revisionen är viktig enligt Zilén då det betyder mycket för banken att årsbokslutet är korrekt. Dock anser han att revisionsplikten skulle kunna slopas då det finns bolag som inte gör några större investeringar och därmed inte heller behöver ta lån. Respondenten uppger även att materialet som banken använder sig av ska vara säkerställt men att det inte nödvändigtvis behöver vara en revisor som utför kontrollerna, bankerna skulle kunna göra vissa kontroller själva. Dokumenteringen och kontroller som bankerna själva utför kan komma att öka om revisionen blir frivillig enligt Zilén.

Grundström, företagsrådgivare på SEB i Karlstad, uppger att det till en början är affärsidén och personen bakom företaget som spelar störst roll. Omsättning och resultatutveckling i de reviderade årsredovisningarna kontrolleras också alltid enligt Grundström. Örena revisionsberättelser ser banken mycket allvarligt på uppger hon och menar att det krävs bra förklaringar för att banken ska bortse från dem. Respondenten tror dock inte att ett avskaffande av revisionsplikten skulle få några större effekter för banken, dels därför att banken redan idag har många kunder som inte har reviderade årsredovisningar (och inte heller måste ha det då deras bolagsformer inte kräver det) och dels så tror hon att banken i de flesta fall lutar på att siffrorna stämmer. Dock tror hon att det precis som idag kommer krävas att någon styrker siffrorna i de fall där banken ser tveksamheter men att bankerna skulle kunna ta över kontrollverksamheten tror hon inte.

1.2.9 Uppsats 7

"Revision eller pengar: Vilka konsekvenser får ett avskaffande av revisionsplikten för bankers kreditbedömning av småföretag" - En kandidatuppsats vårterminen 2007 av Teresa Edin.

Studenten har med hjälp av fyra intervjuer med olika banktjänstemän dragit slutsatser om hur kreditbedömningarna skulle påverkas av ett eventuellt avskaffande av revisionsplikten. En sammanfattning av dessa fyra intervjuer är presenterad nedan:

Marianne Fastén Bjelkeby arbetar som kreditanalytiker på Nordea i Örnsköldsvik. Hon uppger att företaget vid kontakt med nya potentiella kunder fokuserar dels på personen och affärsidén och dels på tidigare årsredovisningar. Om företaget har haft många örena revisionsberättelser krävs det bra förklaringar för att banken ska gå vidare. Respondenten anser att revisorn är en bra länk mellan banken och företaget då företaget ofta saknar ekonomiskt kunnig personal. De reviderade årsredovisningarna används även en gång om året då banken går igenom företagets räkenskaper uppger Bjelkeby och om detta inte finns ser de på deklARATIONER och näringsbilagor. Hon anser att det är en markant skillnad mellan reviderat och oreviderat material vad gäller kvalitet och uppger att det är svårare för banken att gå igenom materialet om det är "hemmasnickrat". Bjelkeby tror att banken kommer hitta andra sätt att kontrollera företagen (bland annat genom att kräva mer information från dem) om revisionsplikten avskaffas och ser även kvalificerade revisionsbyråer som ett substitut.

Göran Arnemark, kontorschef på SEB i Örnsköldsvik, uppger att revisionen dels är en slags garanti för banken och dels ett tecken på att företaget följer gällande lagar och regler.

Arnemark uppger dessutom att SEB ofta kontaktar revisorn vid kreditbeslut. Han säger att revisionen är en av de viktigaste pusselbitarna när banken ser över företaget och även om revisionsplikten avskaffas kommer det ändå krävas att någon oberoende säkerställer materialet.

Allan Rutgersson som är kreditchef på Swedbank i Örnköldsvik anser att den framåtriktade analysen, det vill säga utsikten för kommande investeringar och framtida kassaflöden, är det viktigaste vid en kreditbedömning. Han anser även att det viktigaste med revisionen är att den är ren och kallar de kunder som får orena revisionsberättelser för "dåliga kunder". Kontakten med revisorn är även viktig när det gäller småbolagen då dessa oftast saknar egen ekonomikunnig personal. Vid ett eventuellt avskaffande av revisionsplikten i de mindre aktiebolagen tror Rutgersson att det i framtiden kommer vara mer upp till bankerna att kräva in mer information från företagen och bedöma den och han ser inga bra alternativ till revisionen som säkerställare av informationen.

Lennart Näsström arbetar som rörelsechef på Sidensjö Sparbank. Han uppger att det reviderade materialet står för 15 - 20 % av kreditbeslutet och att revisionsberättelsen inte har så stor betydelse om den är ren men är den oren kan det vara allvarligt. Näsström anser att revisionen är viktig och om revisionsplikten tas bort måste bankerna själva gå igenom materialet noggrannare vilket i sin tur i slutändan skulle göra det dyrare för kunden. Han uppger även att banken även i fortsättningen kommer kräva att boksluten kontrolleras.

1.3 Myndigheter

1.3.1 Artiklar

Sigurd Elofsson, ekorevisor vid Utvecklingsenheten hos Ekobrottsmyndigheten säger att myndigheten är mot en slopad revisionsplikt och att "Revisorerna har en nyckelroll i ekobrottsbekämpningen för att säkerställa att informationen från företagen är trovärdig". Hälften av de fall som kommer in till Ekobrottsmyndigheten beror på slarv eller oaktsamhet, båda dessa och de avsiktliga brotten kan komma att öka om revisionsplikten avskaffas. Han uppskattar att tusentals misstänkta brott förebyggs med revisionsplikten.³⁶

Vilhelm Andersson, skattedirektör på Skatteverket, säger att även hans myndighet är för revisionsplikten i alla aktiebolag och att "får vi in en oren revisionsberättelse är det en signal för oss att titta närmare på företaget. Många gånger har dock problemen redan rättats till innan vi kontrollerar. Det är den stora fördelen med revisionsplikten." Han menar att småföretagare ofta har svårt att skilja mellan den privata och företagets ekonomi och på frågan om små företag oftare än stora begår omedvetna fel svarar han att han inte vet men tillägger "jag har

³⁶ Pernilla Halling, *Revisionen fyller viktig funktion anser Ekobrottsmyndigheten* (Balans nr 5, 2005)

en känsla av att det råder andra villkor i stora företag där många har insyn. Samtidigt syns brott tydligare i mindre företag”.³⁷

1.3.2 Uppsats 1

”Revisionen - vilken nytta har den för samhället?” En magisteruppsats vårterminen 2006 av Magnus Midgard och Sebastian Riddarström.

Under 2006 skrev två studenter från Stockholms Universitet en uppsats om revisionsplikten. Intervjuer gjordes bland annat hos Skatteverket och Ekobrottsmyndigheten. Bland respondenterna intervjuades två personer med ledande befattning inom Skatteverket och Ekobrottsmyndigheten. Lars Osihn och Ulf Andersson var respondenterna på Skatteverket och på Ekobrottsmyndigheten var det Lennart Berg.

Skatteverket

När skatteverket ska granska olika bolag görs det riskanalyser och riskbedömningar menar Osihn. En oren revisionsberättelse är ett tecken på att något kan vara fel. En oren revisionsberättelse betyder dock inte så mycket för bedömningen av bolaget. Enligt Osihn ger revisionsplikten en kvalitetssäkring. Osihn menar att den ger en trygghet i att småföretagen sköter sig. Med revisorn får företagen en extern granskare som ser till att bokföring är rätt. Respondenterna menar dock att de inte kan lita på att revisionen gör att redovisningen blir skattemässigt korrekt och att revisorerna inte alltid har rätt kompetens. Andersson säger att ett slopande av revisionsplikten kommer att leda till att Skatteverket får öka sina kontroller. Osihn tror dock inte på en utvidgning av kontrollerna men håller med om att vissa förändringar kommer bli nödvändiga. Respondenterna tror att ett avskaffande kommer att leda till att kvaliteten på redovisningarna kommer att försämrans då de associationsformer som inte innefattas av revisionsplikten idag har många gånger sämre redovisning. Förhoppningar om att småföretagen har ett egenintresse i att sköta den korrekt finns dock hos Skatteverket. Andersson påpekar att kontakten med den externa revisorn är relativt liten men förespråkar dessutom en mindre standardiserad revisionsberättelse för att på så vis lättare kunna läsa ut intressant information. Respondenterna menar att det finns en god moral i Sverige vad gäller skatter och att kontrollsystemet bygger på detta då det inte avsätts så mycket resurser till just skattekontroller. Det finns enligt Andersson en god samverkan mellan företag och Skatteverket.

Ekobrottsmyndigheten

Ekobrottsmyndigheten ser revisorerna som en viktig samarbetspartner. Revisorerna ska enligt Berg se till att brott förebyggs och att redovisningen är korrekt upprättad. Berg menar att det bör finnas en extern kontroll på alla bolag med få antal ägare. Vad gäller anmälningsskyldigheten så menar respondenten att revisorerna har blivit bättre. I början var det väldigt få anmälningar som kom in från revisorerna men till följd av redovisningsskandalerna har anmälningarna börjat komma in då revisorerna inte vill förstöra sitt rykte. Om revisionsplikten avskaffas kommer det leda till problem menar Berg. Eftersom

³⁷ Elisabeth Precht, *Skatteverket samarbetar gärna med landets revisorer* (Balans nr 5, 2005)

Skatteverket endast kontrollerar 1 % av alla bolagen och i synnerhet de stora bolagen kommer risken att de mindre bolagen utnyttjar detta. Berg menar att fler kommer att begå brott om revisionsplikten slopas, särskilt med tanke på Skatteverkets begränsade resurser att göra kontroller. Ett alternativ till revisionsplikten skulle enligt Berg kunna vara att aktiebolagen väljer en annan bolagsform.

1.3.3 Uppsats 2

"Revisionsplikt - en utredning om eventuella konsekvenser för Skatteverket och revisionsbyråerna vid ett avskaffande" - En magisteruppsats höstterminen 2006 av Cathrine Persson, Josefine Lindstedt och Adam Larsson.

Studenterna har genom intervjuer försökt kartlägga effekterna av ett slopande av revisionsplikten ur Skatteverkets och revisorernas synvinkel. Det mest relevanta ur de fem intervjuerna med personer från skatteverket presenteras nedan. Alla fem har valt att vara anonyma och benämns med intervjuperson I-M:

Deklarationerna granskas idag per maskin enligt I och J och manuell granskning sker oftast först när maskinerna upptäcker något fel. De fel som maskinerna upptäcker är främst fel i summeringar, antal sidor, belopp, och så vidare. Utöver dessa standardkontroller ser Skatteverket dessutom ut ett antal riskområden varje år där det utförs stickkontroller och vissa blir manuellt mer ingående granskade via en skatterevision. I och J menar att en skatterevision ger en djupare inblick i företagets räkenskaper men då dessa utförs mycket sällan är revisorernas revision av högsta vikt. En vanlig deklaraionsgranskning ger enligt respondenterna mycket liten insikt i räkenskaperna. Skatteverket har enligt I och J ingen plan för hur ett eventuellt avskaffande av revisionsplikten ska mötas men respondenterna tror att det kommer krävas mer resurser dels för att kvaliteten på redovisningen kommer att sjunka och dels för att den ekonomiska brottsligheten kommer att öka. K och L uppger precis som I och J att vissa branscher granskas extra hårt men tillägger även att vilka dessa branscher är, är olika från region till region. Vissa branscher granskas dock alltid extra hårt som till exempel taxibolag, frisörer och restauranger. Utöver dessa stickprovsgranskningar utreds alla orena revisionsberättelser, som kommer in till Skatteverket. De flesta av felen i revisionsberättelser är dock av obetydande karaktär för Skatteverket och endast 10 % leder till en skatterevision. Även K och L uppger att Skatteverket inte har någon utarbetad plan inför ett möjligt slopande av revisionsplikten men menar att arbetsbördan kommer att öka då kvaliteten på deklaraionerna väntas sjunka. Som belägg för detta pekar respondenterna på att handelsbolagens oreviderade årsredovisningar ofta håller mycket lägre klass än aktiebolagens. Den ekonomiska brottsligheten som enligt K och L idag till 80 % begås av småbolag kommer sannolikt öka då möjligheterna till fusk ökar med slopad revisionsplikt. Respondenterna uppger att den främsta fördelen med revisionsplikten är just att det försvårar för företagen att begå brott och därmed avstår de flesta från att ens försöka.

Respondent M uppger att det idag inte finns någon direkt plan för hur ett slopande skulle hanteras men menar samtidigt att det för honom är klart att den inte bara kan tas bort utan att ersättas av något annat. Han jämför Skatteverket och revisorerna med två ben och

revisionsplikten avskaffande skulle innebära att de tappar ena benet. M uppger att de många omedvetna fel som sannolikt skulle uppstå vid ett avskaffande skulle innebära att arbetsbördan för Skatteverket ökar. Även de medvetna felen kommer troligen att öka enligt M men då tror han att det främst handlar om mindre allvarliga brott. Den största fördelen med revisionsplikten är enligt M att den förhindrar de flesta småfelen medan den största nackdelen är den ekonomiska börda som via revisionen läggs på de allra minsta företagen.

1.3.4 Uppsats 3

”Revisionsplikt, myndigheternas välsignelse - En studie av Skatteverkets och Ekobrottsmyndighetens nytta av revision i mindre aktiebolag” En magisteruppsats vårterminen 2005 av Kristina Ekeblad och Jenny Hedberg.

Under våren 2005 skrev två studenter från Göteborgs Universitet en uppsats om revisionsplikten. Syftet var att undersöka hur Skatteverket och Ekobrottsmyndigheten ser på revisionsplikten och vilken nytta den bär med sig. 14 intervjuer genomfördes, varav 9 stycken har gjorts på Skatteverket och 5 stycken på ekobrottsmyndigheten. Det bör uppmärksammas att Skatteverkets åsikter kommer från 9 enskilda respondenter som vägts ihop.

Skatteverket

När Skatteverket skall granska deklARATIONER tittar de på deklARATIONSBLANKETTEN samt det ”räkenskapsutdrag som lämnas med som bilaga till deklARATIONEN”. Skatteverket använder årsredovisningen relativt ofta men det finns inget krav på företagen att lämna in den i samband med deklARATIONEN, årsredovisningen hämtas istället från Internet. När det gäller skatterevisionen kontrolleras i regel alltid årsredovisningen och revisionsberättelse. Vidare hämtas information från bakomliggande bokföring samt eventuella besök hos företagaren. Enligt majoriteten av respondenterna är den promemoria som revisorerna lämnar in till företagen i samband med revisionen av stor nytta då det kan bidra till viktig information. Majoriteten av respondenterna anser dessutom att revisionsberättelsen är av skiftande nytta då de inte vet vad revisorn har tittat på, en ren revisionsberättelse tillför exempelvis väldigt lite. Det finns olika anledningar till att skatterevision görs. Ibland uppkommer oklarheter som inte kan lösas och ibland görs riskbedömningar då det uppkommit skattefel. Örena revisionsberättelser kan också vara en anledning till skatterevision, dock finns det oftast fler faktorer och inte enbart den orena revisionsberättelsen som ligger till grund för skatterevisionen. Det som Skatteverket främst uppmärksammar i revisionsberättelsen är förbjudna lån, bristande intern kontroll samt bristande skattebetalningar. Skatteverket har oftast ingen kontakt med revisorerna, i de fall det sker är det på initiativ av företaget. En orsak till varför det är så verkar vara att skatteverket inte har någon rätt att begära information av revisorn samt att det kostar pengar för företagen att anlita revisorn. Skatteverket anser att revisionsplikten ger en sorts kvalitetssäkring av årsredovisningen och på så vis ser till att det blir så lite fel som möjligt. Skatteverket menar att de på så vis kan fokusera på att granska annat. En reviderad årsredovisning får också en viss tyngd då en utomstående part får granska verksamheten. Dessutom är rådgivningen från revisorn bra och leder till att redovisningen sköts på ett bra sätt från början. Skatteverket anser att det är stor skillnad på redovisningen mellan olika bolagsformer. Redovisningen hos handelsbolag och enskilda firmor ansågs vara

av sämre kvalitet än mindre aktiebolag. Vidare ansågs det vara större risk för fusk i de två förstnämnda bolagsformerna. Angående ett eventuellt avskaffande av revisionsplikten menade Skatteverket att arbetsrutinerna skulle förändras. Kontrollsystemet skulle anpassas, riskbedömningen skulle anpassas, eventuellt skulle mindre bolag bli utsatta för skatterevision varje år och de skulle också behöva ökade resurser. Dessutom skulle troligtvis mycket arbete läggas på rättelsearbete. Ett alternativ till revisionsplikten skulle enligt Skatteverket kunna vara någon förenklad variant i form av en översiktlig granskning. Förenklade regler ger färre misstag menar Skatteverket.

Ekobrottsmyndigheten

När en anmälan om misstänkt brott kommer in till Ekobrottsmyndigheten börjas arbetet. Är det Skatteverket eller konkursförvaltaren som gjort anmälan finns det i regel redan mycket information. Årsredovisningen och revisionsberättelsen kontrolleras i regel men vissa respondenter menar att det beror på om den fanns i materialet i samband med anmälan. Revisionsberättelsen kan enligt flera respondenter användas till bevis i rätten dock i samband med annat bevismaterial. Det finns dock också en risk att den kan användas mot Ekobrottsmyndigheten i rätten då företaget säger att de har reviderat material och på så vis inte förstått att de gjort fel. Enligt Ekobrottsmyndigheten har revisorernas anmälningar ökat de senaste åren, det är en utveckling de ser positivt på. Trots det är det fortfarande bara en liten del av de antal anmälningar som kommer in som kommer från revisorerna. Några respondenter ställer sig dessutom skeptiska till det ”ömsesidiga beroendet” mellan revisorer och klienter. Det finns inget samarbete mellan revisorer och Ekobrottsmyndigheten, revisorn används dock som vittne i vissa utredningar. Skulle revisionsplikten avskaffas menar de flesta respondenterna att kvaliteten skulle försämrats och troligtvis leda till att ekobrotten ökar. Några andra respondenter menade istället att det inte skulle göra någon skillnad för Ekobrottsmyndigheten, ”de oseriösa är oseriösa i alla fall” och att de själva är beroende av anmälarna. Flera respondenter framhävde att många utredningar de har är just gällande ekobrott i mindre aktiebolag. Respondenterna menade att det begränsade ansvaret som kommer med bolagsformen var orsaken till detta. Någon respondent nämnde dock att revisionsplikten förmodligen inte hade någon större betydelse för de ”professionella” brottslingarna. Respondenterna har svårt att se något alternativ till revisionsplikten och menade att förvaltningsrevisionen är en utav de viktigaste delarna i den. Några alternativ skulle möjligtvis kunna vara redovisningskonsulter, höjda krav på företagen och myndighetsgranskning från Skatteverket.

1.3.5 Uppsats 4

”Revisionspliktens värde för skattekontroll av små aktiebolag” En magisteruppsats vårterminen 2005 av Emelie Hallencreutz, Jolina Holm och Johanna Mannerstam.

Under våren 2005 skrev tre studenter från Lunds Universitet om revisionsplikten. Syftet var att ”beskriva hur revisionsplikten används vid skattekontroll”. 5 intervjuer genomfördes varav tre var besöksintervjuer och två var telefonintervjuer.

Intervju 1 Skatteverket (2 respondenter)

Respondenterna är osäkra på om ett liknande system som används för att kontrollera handelsbolag går att använda på aktiebolag om revisionsplikten avskaffas. Respondenterna har aldrig funderat över det men säger att Skatteverket utgår ifrån att bolagsformen i handelsbolaget är ett kontrollsystem i sig. Vidare påpekar respondenterna att Skatteverket kontrollerar det som revisorn inte haft möjlighet att kontrollera. Respondenterna säger att revisionsplikten är positiv för deras kontrollsystem men vet inte i vilken grad. De menar att det är omöjligt att sätta värde på revisionsplikten då det finns många värden som är omätbara och att det bara tillhör en del av kontrollsystemet. Det finns dock positiva saker som kan pekas ut, bland annat att revisorn kontrollerar redovisningen innan den skickas in till Skatteverket och att den är förebyggande då det är krav på att orena revisionsberättelser skickas in. Ett avskaffande av revisionsplikten skulle få Skatteverket att göra mer utförliga kontroller, respondenterna har också svårt att se att Skatteverket skulle betala för revisionen då de redan har begränsade resurser. De ställer sig dock öppna för något alternativ till revisionsplikten, möjligtvis kvalificerad rådgivning av något slag.

Intervju 2 Skatteverket

Respondenten menar att revisionsplikten ger en kvalitetsstämpel och ställer sig frågande till hur aktiebolagen skall kontrolleras utan den. Respondenten ser dock tveksamheter med att det enbart är aktiebolag och inte handelsbolag som omfattas av revisionsplikten då de omfattas av liknande villkor. Handelsbolag får då en konkurrensfördel mot de små aktiebolagen då de inte bär någon kostnad för revisionsplikten. Respondenten har svårt att sätta ett värde på revisionsplikten men ser den positiv då den förebygger fel och fusk. Samtidigt påpekar respondenten att det inte finns några bevis för att den gör det. Respondenten har inte något alternativ till revisionsplikten men säger att om den avskaffas så bör den ersättas med något annat.

Intervju 3 Skatteverket

Respondenten är övertygad om att revisionsplikten kommer att slopas och att det är en tidsfråga innan det görs. Respondenten säger att det inte finns någon fakta på värdet av revisionsplikten. Enligt respondenten är Skatteverkets bild av revisionsplikten att den ger en kvalitetssäkring och att den har en "preventiv effekt". Han säger att Skatteverket i regel kontrollerar de uppgifter som revisorn inte genomgått för att spara resurser och för att undvika dubbelarbete. Respondenten säger att det inte finns några bevis på att det är mer fusk i de oreviderade bolagen. Om revisionsplikten avskaffas skulle det troligtvis innebära ökade kostnader. Några alternativ till revisionsplikten har inte respondenten men påpekar att det behövs eftersom slopandet skulle omfatta cirka 90 % av alla aktiebolag.

Intervju Ekobrottsmyndigheten

Enligt respondenten har revisionsplikten stor betydelse. Den medför bland annat att skattekontrollen blir säkrare då revisorerna kontrollerar bolagen och att Skatteverket får ta del av revisionsberättelserna. Respondenten menar att revisionsplikten ser till att förebygga brott

och att Ekobrottsmyndigheten på så sätt får tid för allvarigare brott. Samtidigt påpekar respondenten att revisionsplikten borde kompletteras för att fungera bättre.

1.3.6 Uppsats 5

"Har revisionsplikten betydelse för den ekonomiska brottsligheten?" - En Kandidatuppsats höstterminen 2006 av Lisa Engström och Frida Lindh.

Författarna till denna uppsats har genom fyra intervjuer med personer från Skatteverket och Ekobrottsmyndigheten försökt kartlägga revisionspliktens roll vid bekämpandet av ekonomisk brottslighet.

På Skatteverket intervjuades Kent Björkdahl, ansvarig för redovisningsfrågor på rätts- och utvecklingsenheten på Skatteverket i Göteborg och Tommy Andersson, rättslig expert inom redovisning på skatteverkets huvudkontor i Stockholm. De båda är överens om att revisionsplikten är bra för Skatteverket. Främsta orsaken till det ställningstagandet är att de så kallade "onödiga" felen kan undvikas, det vill säga de som orsakas av slarv. Respondenterna uppger även att kvaliteten på bokföringen i stort blir högre om en revisor får se över dem även om den ena av dem påpekar att de dock inte kan kontrollera allt. Björkdahl påpekar att de flesta medvetna felen begås vare sig en revisor kontrollerar räkenskaperna eller ej. Endast ena respondenten valde att svara på frågor om hur ett eventuellt slopande av revisionsplikten skulle kunna påverka den ekonomiska brottsligheten. Respondenten som svarade tror att brottsligheten kommer att öka, det vanligaste misstaget kommer vara att företaget får stå för kostnader som borde vara privata och att det i första hand är de oseriösa företagarna som kommer välja att avstå från frivillig revision. Björkdahl och Andersson tror att de bolag som väljer bort revision skulle behöva granskas hårdare av Skatteverket och myndigheten skulle därmed sannolikt behöva ökade resurser.

Intervjuerna med personer på Ekobrottsmyndigheten gjordes med Sverker Lundh, ekorevisor i Göteborg och Ingegerd Algotsson, ekorevisor i Borås. Ekobrottsmyndigheten får enligt respondenterna cirka 4000 anmälningar per år och de uppskattar att 90 % av dessa gäller mikroföretag. De brott som begås är: bokföringsbrott, skattebrott och oredlighet mot borgenär. Vad gäller revisorns roll så tror Algotsson att denna är mer förebyggande än upptäckande av brott. Myndighetens inställning till ett eventuellt avskaffande av revisionsplikten är enligt respondenterna att de generellt är positivt inställda till förenklingar inom näringslivet men att det ur utredningsperspektiv vore negativt enligt ena respondenten. Den samma uppger dessutom att revisionsberättelsen underlättar myndighetens arbete men att det främst är organiserad brottslighet som är det största problemet och att myndighetens arbete inte skulle påverkas mycket av ett avskaffande då de främst ägnar sig åt oseriösa företag.

1.3.7 Uppsats 6

"Vilken nytta har Skatteverket av revision? En studie kring ett avskaffande av revisionsplikten" - En kandidatuppsats vårterminen 2007 av Emelie Eliasson, Marie-louise Lindbergh och Viktoria Sehlin.

Genom intervjuer med fyra personer från Skatteverket har studenterna kartlagt revisionens betydelse för Skatteverket. Nedan följer en sammanfattning av utvalda delar ur dessa intervjuer:

De intervjuade är Jan Sandvall, Christina Bill, Katarina Bengtsson och Tommy Andersson. Alla fyra arbetar på Skatteverket i Göteborg. Sandvall anser att revisionen är en kvalitetsstämpel men påpekar att Skatteverkets revisorer är ännu hårdare i kontrollerna, bland annat beträffande sökandet efter privata utgifter. Alla påpekar att det i första hand är de företag som fått orena revisionsberättelser som granskas vilket gör revisionsplikten och revisorernas anmälningsskyldighet mycket viktig för Skatteverket. De vanligaste orsakerna till orena revisionsberättelser är enligt Sandvall: bristande intern kontroll, stor kassabehållning, förbjudna lån, för sent inkomna skatter & avgifter eller att företaget förbrukat mer än halva aktiekapitalet. Enligt Bengtsson är de mindre bolagen de största bovarna då det förekommer mer slarv i dessa. Andersson uppskattar antalet orena revisionsberättelser 2006 till cirka 8000-10000 stycken och även han tror att de mindre företagen gör fler misstag då dessa inte kan reglerna och oftare tänjer på gränserna. På frågan om konsekvenserna av ett avskaffande av revisionsplikten svarar Sandvall att han tror att någon form av granskning ändå är nödvändig även om den kanske inte behöver utföras av en extern revisor. Bill tror att slopandet skulle leda till mer slarv och fusk och uppger även hon att någon form av kontroll måste utövas. Skatteverket har inte börjat diskutera frågan ännu enligt Bengtsson men även hon tror att fusk skulle öka om inte Skatteverket får mer resurser vilket skulle kunna få en avskräckande effekt. Enligt Andersson ser Skatteverket tre lösningar om revisionsplikten i de mindre aktiebolagen avskaffas: frivillig revision, intyg från auktoriserade redovisningskonsulter eller förändrad taxeringslag för att ge ökade kontrollbefogenheter.

1.3.8 Uppsats 7

"Revisionsplikt i mikroföretag: Ett förebyggande kontrollsystem mot ekonomisk brottslighet?" - En kandidatuppsats vårterminen 2007 av Nelida Fernandez och Marina Kostesic.

Studenterna har sökt svar på revisionspliktens betydelse för kampen mot den ekonomiska brottsligheten bland annat genom att intervjua personer på Skatteverket och Ekobrottsmyndigheten. De delar av intervjuerna som direkt berör revisionsplikten är sammanfattade nedan:

De två som intervjuades på Skatteverket var Torbjörn Gustavsson som arbetar med beskattning som intern konsult på Skatteverket i Stockholm och Stig Svensson som är sektionschef och företagsekonom på Skattekontoret i Malmö. Respondenterna uppger att

Skatteverket den senaste tiden satsat mycket resurser på förebyggande åtgärder, bland annat så kallas nybildade företag till informationsträffar, för att minska slarv och bygga upp kunskap i företagen. Vad gäller revisionsplikten uppger Gustafsson att den är viktig både för företaget och dess intressenter då revisorn ser till att allt stämmer. Svensson uppger att de internt inom Skatteverket håller på att ta fram en officiell åsikt inom myndigheten. Själv anser han att plikten kan avskaffas förutsatt att lämpliga åtgärder vidtas. Svensson påpekar även att revisionen i brottsförebyggande syfte är ovärderlig och uppger att han tror att brottsligheten kan komma att öka om revisionsplikten avskaffas. Gustavsson tror att den ekonomiska okunskapen inom många mindre företag kan leda till att antalet slarvfel ökar kraftigt och att det i sig skulle leda till ökad arbetsbörda för Skatteverket. Som alternativ till revision kan Svensson tänka sig auktoriserade bokföringsbyråer och redovisningsfirmor alternativt att företagen väljer att frivillig revision.

På Ekobrottsmyndigheten intervjuades utredaren Lennart Berg och ekorevisorn Sigurd Elofsson. De uppger att myndigheten årligen får in 10000 anmälningar varav 3500 kommer från Skatteverket och 3000 från konkursförvaltare. Majoriteten av de som anmäls är småföretag och det handlar då främst om mindre brott. Vad gäller myndighetens förhållande till revisorer uppger respondenterna att de helst ser revisorn som brottsförebyggare och att dennes roll som anmälare av brott är sekundär. Enligt Berg och Elofsson är Ekobrottsmyndigheten neutrala i frågan om revisionsplikten. De båda tror att slarvfelen skulle öka vid ett avskaffande och att detta i sin tur skulle onödigt ta bort myndighetens fokus från den grova kriminaliteten. Berg tror dessutom att den grövre brottsligheten kommer att öka då det ofta inte kommer att upptäckas förrän företaget gått i konkurs och konkursförvaltaren ser över räkenskaperna. För att minska slarvfelen vid ett slopande av revisionsplikten anser Berg att det bör satsas resurser på att utbilda företagarna. Båda respondenterna tror dessutom att företagarna i större utsträckning kommer anlita hjälp med den löpande bokföringen om de väljer bort revisionen.

1.4 Mindre aktiebolag

1.4.1 Artiklar

I en undersökning gjord av TNS Gallup för FöretagarFörbundet bland 501 slumpmässigt utvalda småföretagare (privata företag med 0-9 anställda och >100.000 SEK i omsättning). Undersökningen kartlade bland annat vem den typiska småföretagaren är och vilka problem som han/hon främst upplever som störst för utvecklingen av företaget.

- Endast 16 % av företagarna var kvinnor
- Medelåldern var 54,2 år (endast 5 % var under 35 år)
- 38 % hade akademisk utbildning och 20 % hade ingen utbildning utöver grund-/folkhögskolan
- 61 % hade minst en förälder som ägt eller äger ett företag
- 94 % hade svensk bakgrund (att jämföras med 84 % i befolkningen i stort)
- 39 % bor i en storstad (Stockholm, Göteborg eller Malmö), 21 % i en mellanstor stad (>50.000 invånare) och 40 % på landsbygden

På frågan om vad som upplevs som främsta hindret svarade de enligt Figur 1. Revisionsplikten kom som synes först på åttonde plats med sina 39 %. En tänkbar förklaring till den något låga siffran skulle kunna vara att alla företagen inte omfattas av revisionsplikten.³⁸

Figur 1: Andelen småföretagare som upplever att en viss företeelse är ett problem/hinder för dem att driva och utveckla sina företag³⁹

Undersökningen "Mikroföretag om revisionsplikten" gjordes av Demoskop för Svenskt Näringslivs räkning. Under perioden 24/4-18/5 2005 utfördes 505 intervjuer där målgruppen var företag med mindre än 10 anställda (96 % var aktiebolag). Undersökningen visade följande:⁴⁰

- Lika många (49 %) ansåg sig ha nytta av revisionsplikten som inte ansåg sig ha nytta av den. Fördelningen för företag med <3 MSEK i omsättning var att 42 % ansåg sig ha nytta medan 57 % inte gjorde det och för de med en omsättning som överstiger 3 MSEK ansåg 56 % att de hade nytta av den medan 44% inte gjorde det.
- 58 % uppgav att de skulle fortsätta anlita revisor om revisionsplikten avskaffades. Bland företagen med <3 MSEK i omsättning skulle 48 % välja att ha kvar revisorn medan 66 % av de med mer än 3 MSEK i omsättning skulle behålla sin revisor.

³⁸ FöretagarFörbundet, 2006 *Undersökning bland landets småföretagare*

³⁹ Figur: FöretagarFörbundet, 2006 *Undersökning bland landets småföretagare*

⁴⁰ Svenskt näringsliv: Internetundersökning av Demoskop

- 85 % skulle välja frivillig revision (80 % av företagen med <3 MSEK i omsättning och 88 % av företagen med >3 MSEK i omsättning)
- 73 % anser att det är en bra ide att avskaffa revisionsplikten (78 % av de med omsättning <3 MSEK och 68 % bland de som omsätter >3 MSEK per år)

Svenskt näringsliv är dock principiellt emot olika regler för små respektive stora företag, enligt dess vd Urban Bäckström, då detta skapar tröskeleffekter.⁴¹

Svenskt Näringsliv skickade i juni 2005 en begäran till Justitiedepartementet om att de skulle se över revisionsplikten i små aktiebolag. Syftet med begäran var att få revisionsplikten slopad. Föreningens främsta argument var:⁴²

- Riksrevisionens rapport RiR 2004:23, s. 51 säger att fokus bör läggas på att förenkla regelverken för företagen.
- Vi i Sverige borde ta efter England där de har regelfilosofin att nyttan med varje regel ska överstiga kostnaden.
- Fler och fler länder i vår omgivning överger revisionsplikten för mindre företag
- Slutsatserna i Thorell & Norbergs rapport, Revisionsplikten i små aktiebolag, Mars 2005, säger att revisionsplikten bör avskaffas.
- Kostnaden för revision i mikroföretagen är 10.000 SEK per år och företag (och väntas inom kort stiga med 30 %) och de totala samhällsekonomiska kostnaderna är 2 miljarder SEK.
- Intervjuundersökningen gjord av Demoskop i maj 2005 för Svenskt näringslivs räkning bland företag med färre än 10 anställda visade att intresset för att anlita revisor var stort men att långt ifrån alla var nöjda med revisionsplikten.
- Företagen som är de som får stå för kostnaden är inte alltid de som får ut den största nyttan.

I en enkätstudie som genomfördes under våren 2006 av Tobias Svanström vid Umeå universitet i syfte att ta reda på företagarnas inställning i frågan framkom att de i allmänhet inte alls såg revisionen som en ekonomisk börda eller onödig tidsåtgång utan snarare såg de nyttan med de lärdomar och kunskaper som går att utvinna från den. Nyttan ansågs relativt hög i förhållande till kostnaden. Studien gjordes på 429 företag i tre storleksklasser (1-9, 10-49 respektive 50-249 anställda) och endast 16.7 % av dessa ansåg att revisionen utgör en ekonomisk börda och 14.3% att det är en ekonomisk börda. Studien visar också att den främsta nyttan med revisionen är enligt företagen för intressenterna men även internt ser de nyttan i att problem kan uppdagas. 77 % av företagen skulle frivilligt fortsätta med revision även om det inte vore lagstadgat och endast 7 % säger sig säkra på att de skulle välja bort den. Bland de allra minsta företagen (< 5MSEK i omsättning) svarar 60% att de skulle fortsätta med revision. Vad gäller inställningen till lagstadgad revision svarade 68% att den bör kvarstå för alla företag medan 24% anser att det bör göras undantag för mindre företag. Motsvarande siffror för företag med upp till fem anställda är att 53% vill behålla den medan 36% vill att

⁴¹ Elisabeth Precht, "Bra att plikten avskaffas", (Balans nr 3 2007)

⁴² Svenskt Näringsliv, Utredning: Begäran om översyn av revisionsplikten

undantag görs. Sammantaget är alltså alla storlekar på företag för att revisionsplikten kvarstår.⁴³

1.4.2 Uppsats 1

”Revisionsplikt i små aktieföretag – En fråga om storlek?” – En magister och kandidatuppsats vårterminen 2005 av Samuel Bjälkemo, Tobias Brodin och Daniel Larsson.

Studenterna genomförde vårterminen 2005 en enkätundersökning som 284 företag svarade på varav 89 var mikrobolag (kategori 1), 142 var 10/24-bolag (kategori 2) och 53 var 50/50 bolag (kategori 3). Denna enkät gav följande resultat där frågor och svar tagits direkt från uppsatsen:

	Alternativ a)	Alternativ b)	Alternativ c)	Alternativ d)
Mikrobolag	64 %	29 %	5 %	2 %
10/24-bolag	37 %	39 %	15 %	9 %
50/50-bolag	32 %	32 %	16 %	20 %
Totalt	45 %	33 %	11 %	11%

Tabell 1: Hur ofta har ni kontakt med er revisor? Alternativ: a) Mindre än 5 ggr /år, b) 5-10 ggr/år, c) 10-15 ggr/år eller d) mer än 15 ggr/år

	Alternativ a)	Alternativ b)	Alternativ c)
Mikrobolag	24 %	4 %	72 %
10/24-bolag	30 %	3 %	67 %
50/50-bolag	40 %	0 %	60 %
Totalt	35 %	2 %	63 %

Tabell 2: Revisorns roll i företaget? Alternativ: a) Rådgivare b) Bokförare c) Granskare

	a)	b)	c)	d)	e)	f)
Mikrobolag	26%	47 %	21 %	3 %	3 %	0 %
10/24-bolag	3 %	18 %	31 %	22 %	13 %	13 %
50/50-bolag	0 %	4 %	17 %	16 %	15 %	48 %
Totalt	5 %	20 %	25 %	18 %	12 %	20 %

Tabell 3: Kostnad för revision? Alternativ: a) 0-10 kkr/år, b) 10-20 kkr/år c) 20-30 kkr/år, d) 30-40 kkr/år, e) 40-50 kkr/år eller f) >50 kkr/år

	Ja	Nej
Mikrobolag	48 %	52 %
10/24-bolag	51 %	49 %
50/50-bolag	52 %	48 %
Totalt	50 %	50 %

Tabell 4: Överstiger nyttan med revision kostnaden?

⁴³ Företagen vill behålla revisionsplikten, (Balans nr 11 2006)

	Ja	Nej
Mikrobolag	59 %	41 %
10/24-bolag	79 %	21 %
50/50-bolag	80 %	20 %
Totalt	77 %	23 %

Tabell 5: Skulle ni välja frivillig revision?

	Ja	Nej
Mikrobolag	50 %	50 %
10/24-bolag	70 %	30 %
50/50-bolag	72 %	28 %
Totalt	63 %	37 %

Tabell 6: Skulle ett avskaffande av revisionsplikten för små aktiebolag få negativa effekter?

	Ja	Nej
Mikrobolag	40 %	60 %
10/24-bolag	75 %	25 %
50/50-bolag	60 %	40 %
Totalt	65 %	35 %

Tabell 7: Bör revisionsplikten för små aktiebolag finnas kvar?

	a)	b)	c)	d)	e)	f)
Mikrobolag	2 %	24 %	13 %	25 %	1 %	35 %
10/24-bolag	8 %	23 %	13 %	27 %	2 %	28 %
50/50-bolag	10 %	20 %	14 %	28 %	3 %	24 %
Totalt	6 %	22 %	11 %	27 %	3 %	30 %

Tabell 8: Vilken/vilka intressenter har störst nytta av revision? Alternativ: a) Kunder, b) Kreditgivare, c) Leverantörer, d) Aktieägare/Företagsledare, e) Anställda eller f) Skattemyndigheten

1.4.3 Uppsats 2

"Vad anser K2-företag om nyttan med revision i förhållande till de kostnader som uppstår" En kandidatuppsats vårterminen 2007 av Ann-Sofie Carlsson och Malin Gröndal.

Studenterna har skickat ut enkäter till 100 så kallade K2-företag och fick svar från 48 stycken. Dessa var fördelade enligt följande: 6 företag med 0-9 anställda, 12 företag med 10-19 anställda, 10 st med 20-29 anställda, 7 st med 30-39 anställda och 13 st med 40-49 anställda. Av respondenterna var 42 % ägarna till företaget de arbetade på, 19 % var ekonomichef och 27 % var redovisningsansvariga. På frågan om hur ofta de på företaget kontaktade revisorn blev svaren: 2 % hade aldrig kontakt med revisorn, 8 % hade kontakt någon gång per år, 13 % hade kontakt någon gång per halvår, 44 % hade kontakt någon gång per kvartal, 20 % hade kontakt någon gång i månaden och 13 % hade kontakt flera gånger i månaden. Tre frågor

ställdes om företagets förhållande till sin revisor och revision där de svarande fick svara med siffrorna 1 till 5 där 1 motsvarar Inte alls/Dåligt och 5 innebär Mycket bra/Bra, och medelvärdet av svaren blev:

- Överväger nyttan för revisionen kostnaderna som uppstår? - 3.38
- Hur är förtroendet för revisorn? - 4.40
- Hur är relationen med revisorn? - 4.42

1.4.4 Uppsats 3

”Revisionsplikt - vad tycker småföretagaren egentligen?” En kandidatuppsats vårterminen 2005 av Oskar Lindholm och Oscar Sagefors.

Under våren 2006 skrev två studenter från Stockholms Universitet en uppsats om revisionsplikten. Uppsatsen innehöll bland annat en omfattande Internet-undersökning med svar från 1 591. Företagen var så kallade 10/24-bolag, med andra ord företag som hade färre än 10 anställda och en omsättning som understeg 24 miljoner. Den totala svarsfrekvensen för studien var 32 %.

1. Hur länge har ert företag existerat i sin nuvarande form (AB)?

- 0-5 år: 9 %
- 6-10 år: 28 %
- 11-15 år: 24 %
- 16-20 år: 17 %
- Över 20 år: 22 %

2. Hur många aktieägare har ert företag?

- 1: 55 %
- 2: 30 %
- 3: 6 %
- 4: 4 %
- 5 eller mer: 5 %

3. Är årsomsättningen i ert företag större än 3 miljoner?

- Ja: 50 %
- Nej: 50 %

4. Hur sköts huvuddelen av er löpande bokföring samt bokslutsarbete idag?

- Av person/personer inom företaget: 45 %
- Av fristående redovisningsbyrå: 40 %
- Av revisionsbyrå: 15 %

5. Hur stor är kostnaden per år för revision i ert företag?

- 0-5000 kr: 2 %

- 5001-10000 kr: 17 %
- 10001-15000 kr: 26 %
- 15001-20000 kr: 20 %
- Över 20000 kr: 35 %

6. Anlitar ni revisor för andra uppdrag utöver de lagstadgade?

- Ja: 40 %
- Nej: 59 %
- Vet ej: 1 %

7. Vilka, förutom Bolagsverket, tror ni i normala fall tar del av er årsredovisning?

- Ägaren/ägarna: 77 %
- Företagsledning: 46 %
- Anställda: 11 %
- Skatteverket: 59 %
- Kunder: 23 %
- Leverantörer: 36 %
- Kreditgivare: 58 %
- Annan: 10 %

8. Vilken av följande företagsintressenter anser ni har mest nytta av revisionen i ert företag?

- Ägaren/ägarna: 33 %
- Företagsledningen: 11 %
- De anställda: 0 %
- Skatteverket: 33 %
- Kunderna: 2 %
- Leverantörerna: 3 %
- Kreditgivarna: 16 %
- Annan: 2 %

9. Vilken av följande är den största fördelen med lagstadgad revision för ert företag?

- Den ger en kontroll av redovisning och ekonomisystem: 27 %
- Den förbättrar kvaliteten på redovisningsinformationen: 7 %
- Den ger en större trovärdighet åt redovisningen: 24 %
- Den garanterar att lagar och regler efterföljs: 27 %
- Den skyddar mot bedrägerier: 2 %
- Den innebär en möjlighet till rådgivning: 5 %
- Ingen av ovanstående: 8 %

10. Vilken av följande är den största nackdelen med lagstadgad revision för ert företag?

- Kostnaden: 64 %

- Tidsåtgången: 13 %
- Den påtvingade kontrollen: 7 %
- Ingen av ovanstående: 16 %

11. Vilken är din inställning till lagstadgad revision för småföretag?

- Mycket positiv: 10 %
- Positiv: 47 %
- Ingen åsikt: 20 %
- Negativ: 18 %
- Mycket negativ: 5 %

12. Vilken av följande effekter tror ni mest sannolikt skulle uppstå som en följd av revisionsplikts avskaffande?

- Ökad ekonomisk brottlighet: 22 %
- Ökat antal konkurser: 3 %
- Svårare för småföretagen att erhålla checkräkningskredit och lån: 20 %
- Svårare för småföretagen att erhålla annan extern finansiering: 3 %
- Större felaktigheter i årsbokslut och räkenskaper: 38 %
- Inget av ovanstående: 14 %
-

13. Anser ni att revisionsplikten för små aktiebolag ska behållas eller avskaffas?

- Behåll: 57 %
- Avskaffa: 29 %
- Ingen åsikt: 14 %

14. Om revisionsplikten avskaffas, kommer ert företag fortsättningsvis ändå genomgå frivillig revision?

- Ja: 30 %
- Förmodligen: 49 %
- Förmodligen inte: 17 %
- Nej: 4 %

1.4.5 Uppsats 4

"Lagstadgad revisionsplikt?: En kvantitativ studie av aktiebolag i Umeå" - En kandidatuppsats höstterminen 2006 av Jenny Lidström och Mikaela Larsson.

56 ekonomiansvariga eller motsvarande i aktiebolag har svarat på frågor om och kring revisionsplikten. 40 av dessa bolag har 1-9 anställda, de övriga har 10-49. Av de besvarade frågorna har ett antal valts ut och är presenterade nedan:

	Ägarandel tillsammans med familj			
	25-49 %	50-74 %	75-99 %	100 %
1-9 Helårsanställda	12.5%	25 %	5.0 %	57.5 %
10-49 Helårsanställda	26.7 %	46.7 %	6.7 %	20.0 %

Tabell 9: Ägarstrukturen i företagen

	Revisionsplikten är onödig tidsåtgång för företagsledningen			
	25-49 %	50-74 %	75-99 %	100 %
1-9 Helårsanställda	12.5%	25 %	5.0 %	57.5 %
10-49 Helårsanställda	26.7 %	46.7 %	6.7 %	20.0 %

Tabell 10: Innebär revisionen en onödig tidsåtgång för företagsledningen?

	Revisionsplikten är onödig tidsåtgång för företagsledningen				
	Instämmer inte alls	Instämmer till viss del	Neutral	Instämmer mestadels	Instämmer helt
1-9 Helårsanställda	20.5 %	38.5 %	25.6 %	10.3 %	5.1 %
10-49 Helårsanställda	18.8 %	37.5 %	18.8 %	12.5 %	12.5 %

Tabell 11: Är revisionsplikten är onödig tidsåtgång för företagsledningen?

	Revisionen medför höga kostnader för företaget				
	Instämmer inte alls	Instämmer till viss del	Neutral	Instämmer mestadels	Instämmer helt
1-9 Helårsanställda	7.7 %	15.4 %	28.2 %	25.6 %	23.1 %
10-49 Helårsanställda	6.3 %	37.5 %	50.0 %	6.3 %	0.0 %

Tabell 12: Medför revisionen höga kostnader för företaget?

	Företaget erhåller viktiga kunskaper och lärdomar från revisionen				
	Instämmer inte alls	Instämmer till viss del	Neutral	Instämmer mestadels	Instämmer helt
1-9 Helårsanställda	10.3 %	10.3 %	30.8 %	25.6 %	23.1 %
10-49 Helårsanställda	0.0 %	25.0 %	25.0 %	37.5 %	12.5 %

Tabell 13: Erhåller företaget viktiga kunskaper och lärdomar från revisionen

	Nytan överstiger kostnaden för revision				
	Instämmer inte alls	Instämmer till viss del	Neutral	Instämmer mestadels	Instämmer helt
1-9	15.4 %	23.1 %	25.6 %	23.1 %	12.8 %

Helårsanställda					
10-49 Helårsanställda	12.5 %	12.5 %	18.8 %	50.0 %	6.3 %

Tabell 14: Överstiger nyttan kostnaden för revision

	1-9 Helårsanställda	10-49 Helårsanställda
Alla AB bör ha revisionsplikt	46.2 %	56.3 %
AB med <50 anställda bör undantas	0 %	6.3 %
AB med <10 anställda bör undantas	41.0 %	12.5 %
Alla AB bör undantas	2.6 %	0 %
Vet ej	10.3 %	25 %

Tabell 15: Vilka bör undantas från revisionsplikt

Fråga: Hur stor är aktieägarnas nytta av revision?

Svar: Ingen 23.6 %, Liten 7.3 %, Medel 34.5 %, Ganska stor 10.9 %, Stor 23.6 %

Fråga: Om ni inte skulle fortsätta med revision, skulle ert behov av extern rådgivning och andra tjänster öka?

Svar: Ja 51.8 %, Nej 28.6 %, Vet ej 19.6 %

Fråga: Skulle ni fortsätta med revision om den vore frivillig?

Svar: Ja 62 % (1-9 anställda) och 75 % (10-49 anställda), Nej 18 % (1-9 anställda) och 6 % (10-49 anställda), Vet ej 21 % (1-9 anställda) och 19 % (10-49 anställda)

1.4.6 Uppsats 5

"Revisionsplikten : En Jämförelse Sverige - Storbritannien" - En kandidatuppsats höstterminen 2006 av Gustav Svahn och Stephan Thernström.

Studenterna har genom en enkätundersökning kartlagt små svenska företagens inställning till revision och revisionsplikten. Jämförelser och paralleller har dessutom dragits till utvecklingen i Storbritannien. Enkäten besvarades av 56 företag varav 51 av svaren användes vid sammanställningen. 60 % av de företag vars svar användes i undersökningen var mikroföretag och resterande 40 % var så kallade småföretag (i uppsatsen definierat som företag som uppfyller två av tre av följande kriterier: <50 anställda, <50 MSEK/år i omsättning och <25 MSEK/år i balansomslutning). 42 % av de som svarade på enkäten var företagets ägare men ej ledare, 4 % var företagsledare men ej ägare, 36 % var både ägare och ledare, 16 % var ekonomiansvariga och 2 % var inget av de nämnda alternativen. Frågorna var flervalsfrågor och svaren inom parantes är mikroföretagens svar följt av småföretagens och resultatet av undersökningen är presenterat nedan:

Fråga 1: Vad tycker ni om den rådande revisionsplikten?

Svar: Den bör avskaffas 34 % (38 % respektive 26 %), Den bör behållas i sin nuvarande form 28 % (21 % respektive 37 %), Revisionsplikten bör behållas men omarbetas 38 % (41 % respektive 37 %)

Fråga 2: Tror ni att ett eventuellt slopande av revisionsplikten kommer medföra några problem?

Svar: Ja 32 % (29 % respektive 31 %), Nej 52 % (65 % respektive 37 %), Vet ej 16 % (7 % respektive 31 %)

Fråga 3: Vilka tror ni är ert företags största intressenter?

Svar: Ägare 26 % (22 % respektive 32 %), Företagsledningen 10 % (7 % respektive 16 %), Leverantörer 2 % (4 % respektive 0 %), Anställda 0 % (0 % respektive 0 %), Kreditgivare 32 % (21 % respektive 42 %), Myndigheter 28 % (43 % respektive 11 %), Kunder 2 % (4 % respektive 0 %)

Fråga 4: Anser ni att nyttan överstiger kostnaden för revision i ert företag?

Svar: Ja 38 % (28 % respektive 58 %), Nej 58 % (72 % respektive 37 %), Ej svarat 4 % (0 % respektive 5 %)

Fråga 5: Vid ett eventuellt avskaffande av revisionsplikten, skulle ni fortsätta anlita en revisor?

Svar: Troligtvis 54 % (41 % respektive 63 %), Troligtvis inte 42 % (52 % respektive 37 %), Vet ej 4 % (7 % respektive 0 %)

Fråga 6: Vad skulle (främsta) orsaken vara att fortsätta anlita en revisor?

Svar: Bättre kontroll för ledningen 32 % (43 % respektive 27 %), För intressenter 29 % (36 % respektive 22 %), För skydd mot bedrägerier 0 % (0 % respektive 0 %), Revisorns kunskap behövs i företaget 27 % (22 % respektive 33 %), Annan orsak 13 % (0 % respektive 17 %)

Fråga 7: Vad skulle (främsta) orsaken vara att i fortsättningen inte anlita en revisor?

Svar: Kostnadsskäl 50 %, Behovet för revisor finns inte 33 %, Bristande förtroende för revisorn 0 %, Verksamhetens art motiverar inte till revision 17 %, Annan orsak 0 %

Fråga 8: Vilken uppgift har företagets revisor? Rangordna 1-3 om flera alternativ passar in

Svar: Granskande 84 % förstahandsval 8 % andrahandsval och 0 % tredjehandsval, Rådgivande 12 % förstahandsval 46 % andrahandsval och 4 % tredjehandsval, Löpande redovisning 1 % förstahandsval 4 % andrahandsval och 10 % tredjehandsval, Annan 1 % förstahandsval 4 % andrahandsval och 12 % tredjehandsval.

Fråga 9: Hur stor är årskostnaden för företagets revisor per år (tusentals kronor)?

Svar: 0-5 4 % (3 % respektive 5 %), 6-10 30 % (38 % respektive 15 %), 11-20 38 % (41 % respektive 42 %), 21-30 18 % (17 respektive 21 %), >31 10 % (0 % respektive 16 %)

1.4.7 Uppsats 6

"Slopad revisionsplikt: Finns viljan till att fortsätta revidera sitt företag?" En kandidatuppsats vårterminen 2006 av Angelica Wahlberg och Jennie Bruzelli.

En enkätundersökning skickades ut till 400 företag och besvarades av 85. De kriterier som ställdes på företagen hade <24 MSEK i omsättning och <10 anställda. Frågorna berör revision, revisionsplikten och förväntningar kring utvecklingen. Alla frågor är flervalfrågor. Utvalda frågor och svar är presenterade nedan.

Fråga 1: Hur är ägarförhållandet i företaget?

Svar: 1 ägare 40 %, 2 ägare 42.4 %, >2 ägare 17.6 %

Fråga 2: Är du insatt i ämnet revisionsplikt?

Svar: Mycket insatt 43.5 %, Lite 51.8 %, Inte överhuvudtaget 4.7 %

Fråga 3: Hur stor nytta har ägarna av revision?

Svar: Stor nytta 47.1 %, Liten nytta 44.7 %, Ingen nytta alls 8.2 %

Fråga 4: Hur stor nytta har ledningen av revision?

Svar: Stor nytta 44.7 %, Liten nytta 43.5 %, Ingen nytta alls 11.8 %

Fråga 5: Hur stor nytta har kunderna av revision?

Svar: Stor nytta 18.8 %, Liten nytta 41.2 %, Ingen nytta alls 40.0 %

Fråga 6: Hur stor nytta har staten och kommunen av revision?

Svar: Stor nytta 40.0 %, Liten nytta 42.4 %, Ingen nytta alls 17.6 %

Fråga 7: Hur stor nytta har anställda av revision?

Svar: Stor nytta 9.4 %, Liten nytta 56.5 %, Ingen nytta alls 34.1 %

Fråga 8: Hur stor nytta har leverantörer av revision?

Svar: Stor nytta 27.1 %, Liten nytta 52.9 %, Ingen nytta alls 20.0 %

Fråga 9: Hur stor nytta har kreditgivarna av revision?

Svar: Stor nytta 56.5 %, Liten nytta 37.6 %, Ingen nytta alls 5.9 %

Fråga 10: Hur stor är kostnaden med revision jämfört med nyttan?

Svar: Hög 64.7 %, Lagom 35.3 %

Fråga 11: Utnyttjar ni revisorns tjänster utöver revision?

Svar: Ja, löpande redovisning 11.8 %, Ja, konsultation 57.6 %, Nej 30.6 %

Fråga 12: Kommer ni fortsätta med revision även om revisionsplikten avskaffas?

Svar: Ja 52.9 %, Nej 22.4 %, Vet ej 24.7 %

Fråga 13: Främsta orsak att välja bort revisionen? (besvaras om man valt nej på fråga 12)

Svar: För dyrt 23.8 %, Inget behov 57.1 %, För tidskrävande 4.8 %, Ej svar 14.3 %

Fråga 14: Främsta orsak att fortsätta med revision? (besvaras om man valt ja på fråga 12)

Svar: På grund av intressenter 23.9 %, För interna finansiella kontroller 58.7 %, Annan orsak 8.7 %, Ej svar 8.7 %

Fråga 15: Tror ni att ert behov av rådgivning kommer öka om revisionen väljs bort?

Svar: Ja 35.3 %, Nej 51.8 %, Vet ej 12.9 %

1.4.8 Uppsats 7

"Behövs revisionsplikten? : En kvantitativ studie om aktiebolags egna åsikter." - En kandidatuppsats höstterminen 2006 av Adam Ådin och Ola Brännström.

Studenterna har skickat ut en enkät till 380 mindre företag i syfte att utreda deras åsikter om revisionen. De svarande delades upp i fyra grupper: Grupp 1 (i uppsatsen kallade mikroföretag) var aktiebolag med mindre än 3 MSEK/år i omsättning och färre än tre anställda, Grupp 2 (i uppsatsen kallade mindre aktiebolag) var aktiebolag vars årsomsättning låg mellan 4 och 25 MSEK och antalet anställda var fler än tre men mindre än sexton, Grupp 3 (i uppsatsen kallade små aktiebolag) var aktiebolag med en årlig omställning på 26-65 MSEK och 16-50 anställda och Grupp 4 var restauranger med färre än 50 anställda. Restaurangerna togs med då denna bransch har ovanligt hög ekonomisk brottslighet. Resultatet från restaurangernas enkäter presenteras dock inte här då denna uppsats är tänkt att vara av mer allmän karaktär och inte inriktad på specifika branscher. Det innebär att 105 av enkätsvaren är presenterade här varav cirka 57 % tillhörde Grupp 1, 31 % tillhörde Grupp 2 och 11 % tillhörde Grupp 3. Nedan presenteras frågorna och svaren från undersökningen, där svaren presenteras som tre siffror (Grupp 1, Grupp 2 respektive Grupp 3:s svar):

Fråga 1: Hur stor är nyttan med revision? (1= Ingen nytta, 5 = Väldigt stor nytta)

Svar totalt (genomsnitt): 2.7, 2.8 respektive 3.4

Svar bland företag med utomstående ägare (genomsnitt): 2.7, 3.4 respektive 4.4

Svar bland företag utan utomstående ägare (genomsnitt): 2.7, 2.8 respektive 3.4

Fråga 2: Hur stor är nyttan med revision? (Uppdelat på företag med och utan utomstående ägare) (1= Ingen nytta, 5 = Väldigt stor nytta)

Svar bland (genomsnitt): 2.7, 2.8 respektive 3.4

Fråga 3: Hur stor är nyttan med revision för: Bättre kontroll för ägarna över företagsledningen? (1= Ingen nytta, 5 = Väldigt stor nytta)

Svar (genomsnitt): 2.3, 3.0 respektive 3.2

Fråga 4: Hur stor är nyttan med revision för: Bättre insikt i hur företaget går? (1= Ingen nytta, 5 = Väldigt stor nytta)

Svar (genomsnitt): 2.5, 2.3 respektive 2.8

Fråga 5: Hur stor är nyttan med revision för: Hjälpt för företagsledningen att styra företaget? (1= Ingen nytta, 5 = Väldigt stor nytta)

Svar (genomsnitt): 2.5, 2.2 respektive 2.7

Fråga 6: Hur stor är nyttan med revision för: Ökad trygghet för företagets långivare t.ex. banker? (1= Ingen nytta, 5 = Väldigt stor nytta)

Svar (genomsnitt): 3.0, 3.6 respektive 3.5

Fråga 7: Hur stor är nyttan med revision för: Konkurrenten blir mera rättvis? (1= Ingen nytta, 5 = Väldigt stor nytta)

Svar (genomsnitt): 2.3, 2.4 respektive 3.0

Fråga 8: Hur stor är nyttan med revision för: Ifall företaget har ekonomiska problem kan dessa uppdagas och åtgärdas tidigare? (1= Ingen nytta, 5 = Väldigt stor nytta)

Svar (genomsnitt): 2.6, 2.7 respektive 2.8

Fråga 9: Hur stor är nyttan med revision för: Säkrare affärer mellan kunder och leverantörer? (1= Ingen nytta, 5 = Väldigt stor nytta)

Svar (genomsnitt): 2.5, 2.5 respektive 2.8

Fråga 10: Hur stor är nyttan med revision för: Underlättar skattekontrollen för myndigheterna? (1= Ingen nytta, 5 = Väldigt stor nytta)

Svar (genomsnitt): 3.6, 3.4 respektive 3.2

Fråga 11: Hur bör revisionsplikten vara utformad?

Svar: Revisionsplikten bör finnas kvar i sin nuvarande form 19 %, 10 % respektive 51 %, Aktiebolag med <50 anställda bör undantas 0 %, 24 % respektive 30 %, Aktiebolag med <15 anställda bör undantas 27 %, 42 % respektive 0 %, Revisionsplikten bör slopas för alla aktiebolag 0 %, 0 % respektive 0 %, Revisionsplikten bör vara kvar men förenklas för företag med <50 anställda 50 %, 24 % respektive 15 %, Vet ej 4 %, 0 % respektive 4 %

Fråga 12: Skulle ni använda er av revision om den inte var lagstadgad?

Svar: Ja 27 %, 22 % respektive 54 %, Nej 42 %, 39 % respektive 8 %, Vet ej 31 %, 39 % respektive 38 %

Fråga 13: Hur är kostnaderna med revision jämfört med fördelarna? (1= Höga, 5= Låga)

Svar (genomsnitt): 2.1, 2.3 respektive 2.7

1.5 Revisorerna

1.5.1 Artiklar

Carola Lundgren är godkänd revisor hos Revisionären AB i Piteå anser att revisorer måste arbeta på att bli mer pedagogiska, engagerade, lyssnande, tydliga och trevliga för att sälja in sitt yrke bättre om revisionsplikten avskaffas. Hon menar att dessa egenskaper inte varit lika viktiga innan då revisionsplikten varit lagstadgad men att det nu kommer få allt större betydelse. Hon är övertygad om att "passionen för revisorsarbetet kommer att öka i samma takt som förändringsarbetet sker". Hon tror även att revisorns rådgivande roll kommer att få större betydelse och att revisorerna i större utsträckning kommer att få en utbildande roll. Hon är mycket positivt inställd till förändringen och tror att passionen för revisionsarbetet kommer att öka om revisorerna tvingas ta en mer säljande roll.⁴⁴

Enligt Bengt Skough, som är godkänd revisor och SME/SMP-ansvarig inom FAR SRS, så är den politiska synen på revisionsplikten att den är en administrativ börda. Han menar istället att den är en konsekvens av administrativa bördor som är nödvändiga för att samhället ska följa spelreglerna, bland annat civil- och skatterättsliga regelverk samt myndighetspålagor, på ett tillfredsställande sätt. Företagarna kommer vid ett slopande att behöva hjälp med att ta till sig förenklingarna. Revisorns roll kommer då i allt större utsträckning att bli ledarskapsroll i kundrelationerna. Yrkesrollen kommer att bli mer förebyggande och kundfokuserad och en av de viktigaste framgångsfaktorerna som revisor kommer att vara förmågan att avsätta tid till kunden.⁴⁵

Peter Clemedtson, FAR SRS ordförande, ser på revisionsbranschens framtid och menar att avskaffandet av revisionsplikten bara påskyndar den förändring som sedan flera år skett stegvis där tyngdpunkten flyttats från revision till redovisning. Redovisnings- och skattereglerna har blivit allt krångligare och då företagarna själva inte har tid eller utbildning att sätta sig in i dessa har rådgivning blivit en allt viktigare del i revisorns vardag. Tjänster som hjälp att göra bokslut och att deklarerar blir allt vanligare att revisorerna utför åt de små och medelstora företagen, denna service riktar sig mer direkt till kunden till skillnad från revision som har en mer allmän mottagargrupp.⁴⁶

Ett av de starkare argumenten till revisionspliktens avskaffande är att den inte finns i de flesta andra EU-länder och att det då blir orättvist höga kostnader för de svenska företagen. Detta är dock inget hållbart argument enligt Jan Magnusson, som är revisor, då det i många länder

⁴⁴ Carola Lundgren, *Debatt*, (Balans nr 8-9 2007)

⁴⁵ Bengt Skough, *Förenklingarna kräver specialishjäl*, (Balans nr 8-9 2007)

⁴⁶ Peter Clemedtson, *Förenklingarna kräver specialishjäl*, (Balans nr 8-9 2007)

förekommer alternativa sätt att säkra den ekonomiska informationen på som även de kostar. I flera av länderna har dessutom revisionsplikt aldrig funnits. Det är inte revisionen utan regelverket som gör att kostnaderna skjuter i höjden då revisorns roll vid revisionen endast är att se till att gällande regelverk följs. De mindre företagen kommer sannolikt även i fortsättningen tvingas ha kvalitetssäkrad ekonomisk information tillgänglig för att större bolag de gör affärer med ofta kommer kräva detta för sin egen kvalitetssäkring. Även om revisionsplikten tas bort kommer revisorernas tjänster fortfarande behövas för det framtida kvalitetssäkrandet.⁴⁷

Som ett alternativ till revisionsplikten ska en arbetsgrupp tillsatt av FAR SRS revisionskommitté komma med förslag på en översiktlig granskning, såkallad review, som är vanliga bland annat i Danmark, där revisorn drar slutsatser utifrån tillhandahållna uppgifter. Ett alternativ till denna review skulle kunna vara en Compilation, där revisorn endast sammanställer den tillhandahållna informationen.⁴⁸

Revisionsberättelsen ger tillförlitlighet hos leverantörer, kunder och banker, är en kvalitetsstämpel och skapar trygghet för anställda och ägare enligt Bengt Skough, godkänd revisor och SME/SMP-ansvarig inom FAR SRS.⁴⁹

Peter Clemendtsen, menar att en ny bolagsform vore en bättre lösning än att dra en gräns mellan små och övriga företag. Den nya företagsformen kommer att bli mer skraddarsydd och dessutom menar han att skilda regler i samma bolagsform skadar förtroendet. Ett slopande av revisionsplikten skulle dessutom innebära att banker och Skatteverket måste utöka sin kontrollverksamhet enligt Clemendtsen.⁵⁰

Dan Brännström, FAR SRS generalsekreterare tror på regeringens förslag om en ny företagsform för de små aktiebolagen. Han tycker även att en höjd nivå för aktiekapitalet, och på så sätt tvinga upp storleken på aktiebolagen, skulle vara positivt.⁵¹

Dan Brännström menar att förtroendet för aktiebolag som företagsform är mycket viktig för det svenska näringslivet. Det förtroendet bidrar starkt till att transaktioner mellan dessa bolag kan ske effektivt och till låga transaktionskostnader. Revisionspliktens slopande för de mindre aktiebolagen skulle dock innebära att en viktig kvalitetssäkring försvinner och förtroendet skulle därmed minska enligt Brännström. Han ser också det danska slopandet som ett skräckexempel där myndigheterna ökat kontrollen för att få fatt eventuellt fuskande samtidigt som de som åker fast tvingas ha en revisor i fortsättningen. Det i sig medför att de som har en revisor misstänks ha åkt dit tidigare vilket avskräcker företagen från att anlita revisorer.⁵²

Dan Brännström menar att risken för ökad ekonomisk brottslighet vid avskaffandet av revisionsplikten för de mindre aktiebolagen är så stor att "Alternativet till revisionen är att Skatteverket bygger ut!".⁵³

⁴⁷ Jan Magnusson, *Vem ifrågasätter företagens information när revisorn är borta?*, (Balans nr 8-9 2007)

⁴⁸ *Rapport i stället för revision?*, (Balans 6-7 2007)

⁴⁹ Bengt Skough, *Revision utan plikt? - Javisst!*, (Balans nr 1 2007)

⁵⁰ Elisabeth Precht, *Revisorn är samhällsbyggare*, (Balans nr 1 2007)

⁵¹ *Arena 2006*, (Balans 1 2007)

⁵² Dan Brännström, *Om tomrum, relevans och pussel*, (Balans nr 6-7 2006)

⁵³ Dan Brännström, *Revisorn gör stor nytta - även i små bolag!*, (Balans nr 4 2005)

Sten Eriksson är godkänd revisor hos Folkesson Råd & Revision i Uppsala och ledamot i FAR SRS revisionskommitté menar att möjligheter till rådgivarrollen minskar och samhällets kostnader i stort ökar om revisionsplikten avskaffas. Frivillig revision skulle enligt Eriksson bli dyrare dels beroende på att startkostnader uppkommer om redovisningen inte sker kontinuerligt och dels på att revisorernas arvoden skulle pressas upp på grund av minskad orderstock och ökade marknadsföringskostnader. Även Eriksson tror att en enklare bolagsform för de minsta aktiebolagen vore en bra lösning.⁵⁴

I en undersökning gjord av Linda Sävenstrand vid högskolan i Borås bland ~140 revisorer i Göteborgstrakten svarade 34,4 % att det inte finns några nackdelar för ett litet bolag att göra revision medan 60 % menar att det finns nackdelar. 80 % ansåg att revisionsplikten bör behållas och 13 % ansåg att dagens regler till och med är för komplexa för att kunna appliceras på små företag.⁵⁵

Inga-Lisa Axenborg, auktoriserad revisor på Ernst & Young, skriver i en debattartikel i Balans 2005 att revisionsplikten bör vara kvar. Hon anser att de som vill slippa revision borde driva en enskild firma istället och då eget ansvar saknas i aktiebolag krävs revisionen för att trygga intressenterna. Axenborg väljer även att svara på Thorell och Nordbergs argument i Balans nummer 3 2005, att det inte finns några empiriska data som motiverar revisionsplikten i en artikel, med att det heller inte finns några empiriska data som säger att revisionen har högre kostnad än nytta. Hon anser dock att reglerna för småföretagens revision bör förenklas och om detta genomförs ser hon inga vinster för näringslivet om revisionen inte längre skulle vara obligatorisk för alla.⁵⁶

Per-Olof Andersson, ordförande i Svenska Revisorsamfundet (SRS) 2005 är även han för revisionsplikten och menar att argumentet mot revisionsplikten att revision skulle vara för dyrt i förhållande till nyttan inte riktigt håller då det är svårt att säga hur stor nyttan eller kostnaderna är. De kostnader som räknas som revision innehåller i praktiken oftast tjänster som rådgivning, utredning och finande av eventuella fel, med mera. Andersson menar också att de positiva effekterna är svåra att kvantifiera och därmed svåra att uppskatta. Som exempel på detta tar han bland annat upp att konkurrensen blir effektivare och att bankerna behöver använda mindre resurser. En viktig fördel med revisionen är enligt Andersson den företagsekonomiska kompetens som revisorn tillför. Han påpekar även vikten av att få en ren revision och pekar på statistik som säger att av de bolag som lämnat in en revisionsberättelse som avviker från standardutformningen kommer drygt hälften gå i konkurs fem år senare medan motsvarande siffra för de som lämnat in en ren revisionsberättelse endast är 20 %.⁵⁷

⁵⁴ Sten Eriksson, *Debatt*, (Balans nr 1 2007)

⁵⁵ *Utan revision blir det svårare för små aktiebolag*, (Balans nr 3 2006)

⁵⁶ Inga-Lisa Axenborg, *Rör inte revisionsplikten!* (Balans nr 4 2005)

⁵⁷ Per-Olof Andersson, *Revisorerna tillför företagsekonomisk kompetens - Behåll revisionsplikten*, (Balans nr 4 2005)

1.5.2 Uppsats 1

"Slopad revisionsplikt - Hur påverkas revisorerna?" En kandidatuppsats vårterminen 2007 av Kai Karjalainen och Robert Åberg.

Studenterna har gjort tre intervjuer med revisorer från vad de refererar till som en liten, en mellanstor och en stor revisionsbyrå. De tre intervjuade är: Jan-Åke Gross på J-Å Gross Revisionsbyrå AB, Stefan Elmgren-Warberg på Lindebergs Grant Thornton AB och Stefan Kylebäck på Ernst & Young AB. De flesta svaren gavs anonymt och endast i ett fåtal fall nämns vem som sagt vad.

Lönsamheten hos mikroföretagen (som utgör cirka 10 % av kunderna) är endast acceptabel och ökar med ökande företagsstorlek. Respondenterna menar att revisionen behövs i de mindre bolagen då de inte själva kan hålla sig uppdaterade på alla regler och regeländringar. De menar även att revisionen ger ökad trovärdighet samt trygghet för företagen. Nyttan överstiger inte alltid kostnaderna vid revision menar respondenterna och nämner vilande företag, företag med begränsad verksamhet och enmansföretag som exempel. De är även överens om att regelverket främst är utformat för de större företagen och för avancerat för de mindre. Alla tre redovisningsföretagen har vidtagit åtgärder för att förbereda sig på ett eventuellt slopande av revisionsplikten och på frågan om vilka som tjänar på ett sådant beslut går svaren isär: Gross anser att små och medelstora (dock ej de allra minsta) revisionsbyråerna kommer att dra nytta av förändringen då dessa är mindre och mer flexibla, de stora revisionsbyråerna tror han inte kommer att påverkas allt för mycket. Elmgren tror att de mellanstora företagen kommer att klara sig bra på de mindres bekostnad då de har bredden som de mindre saknar. Han tror även att de större byråerna kommer att vara relativt opåverkade då deras kunder allt som oftast är stora företag. Kylebäck som representerar det största av de tre företagen tror att hans kategori kommer klara sig bäst och baserar sitt svar på erfarenheterna i övriga länder i Europa som gjort samma förändringar (ex Danmark). Respondenterna uppskattar att 50-80 % kommer att välja frivillig revision och alla uppger att de i framtiden kommer att erbjuda fler redovisningstjänster.

1.5.3 Uppsats 2

"Konsekvenser av revisionspliktens möjliga avskaffande i små aktiebolag? - Inriktning mot revisorskåren" En kandidatuppsats vårterminen 2007 av David Dinsdale och Lars Önnerdal.

Uppsatsens syfte är främst att undersöka effekterna av revisionspliktens avskaffande i små aktiebolag på revisorskåren. Fem intervjuer genomfördes varav de två första respondenterna valde att vara anonyma. Här är resultatet sammanfattat:

Respondent A är positivt inställt till borttagandet då han anser att staten inte bör tvinga bolagen till revision. Gränsen anser han dock bör ligga lägre än den av många andra föreslagna gränsen på tre miljoner i omsättning. Respondenten tror att några kommer avskaffa revisionen, en hel del frivilligt kommer ha kvar den medan andra kommer tvingas av kreditinstituten. Han tror även att minskningen i efterfrågan på revision kommer kompenseras av en ökad efterfrågan på redovisning och bokslut. Vad gäller vilka typer av revisionsbyråer

som främst kommer påverkas tror han att de större kommer klara sig bäst då dessa oftast har större bolag som kunder och att det kommer gå sämre för de mindre byråerna. Sammantaget tror respondenten att kåren i stort kommer att tappa lite netto och att det främst är områden med många småföretag som kommer drabbas hårdast.

Respondent B tycker även han att avskaffandet skulle vara positivt men hans främsta argument är att revisorerna då kommer att slippa de dubbla roller de spelar idag, dels som rådgivare och dels som kontrollant. Han ser det även som positivt att revisorernas ansvar vid ett borttagande av revisionsplikten skulle minska då tjänsterna i många fall skulle gå över från revision till redovisning. Respondenten tror även att efterfrågan på redovisningsekonomier kommer att öka på bekostnad av godkända och auktoriserade revisorer då de mindre företagen kan anse dessa mer prisvärda.

Den tredje revisorn som intervjuades var Anders Bryngelsson, Öhrling Price Waterhouse Coopers i Borås. Han har varit godkänd revisor sedan 1987. Det som Bryngelsson främst är kritisk till är att de små bolagen lyder under samma komplicerade regler som de stora och menar att om inga regeländringar görs är det bra att revisionsplikten för de mindre bolagen slopas. Vad gäller påverkan på hans egen yrkeskår tror han att många redovisningsfirmor kommer att ta klienter från revisorerna och därmed kommer kvalitén på bolagens räkenskaper att sjunka. Bryngelsson tror att intäkterna för revisionsbyråerna i stort kommer vara ungefär konstanta även efter ett avskaffande men att tjänsterna kommer förändras något då fler kommer efterfråga redovisning och färre revision.

Ingemar Cederlund, godkänd revisor sedan 1981 på Företagsrevision Cederlund, är kritisk till idén att de minsta bolagen ska slippa revision då han anser att de som valt bolagsformen aktiebolag, med de skatteförmåner som det medför, ska också vara tvingade till revision. Han uppskattar att 30-40 % av de bolag som inte skulle tvingas till revision skulle avstå. Han tror att de revisionsbyråer som drabbas hårdast kommer vara de som enbart sysslar med revision medan de som idag även erbjuder redovisningstjänster kommer klara sig bra. Han tror även att många av de mindre aktiebolagen kommer att välja att granskas av bokföringsbyråer, något som enligt Cederlund kommer sänka kvalitén på räkenskaperna. Slutligen tror han att de som inte väljer frivillig revision kommer att ha en stor nackdel vid offerter och i kontakt med kreditgivare.

Den sista personen som intervjuades var Claes Svensson som arbetat som revisor i 30 år och som nu är anställd på KPMG i Borås. Han tror att en del mindre bolag kommer att välja bort revision men att de som behåller den kommer att kunna använda den som en kvalitetsstämpel och på så sätt skaffa sig konkurrensfördel. Han tror att revisionsbyråerna kommer att förlora på ett avskaffande och tycker att regelverket istället borde lättas upp för de mindre bolagen. Även Svensson menar att bolagen borde få stå sitt kast när de valt aktiebolagsformen, med medföljande fördelar, och vara tvingad till revision.

1.6 Redovisningskonsulter

1.6.1 Uppsats 1

"Revisionens betydelse i småföretag" - En magisteruppsats höstterminen 2006 av Malin Olsson, Carl Nyström och Mohammad Dorkhan.

Revisorers och revisionens betydelse för småföretagen har kartlagts genom intervjuer med småföretagare, banktjänstemän, revisorer och redovisningskonsulter. Delar av intervjun med redovisningskonsulten är presenterade nedan:

Mika Laulaja är auktoriserad redovisningskonsult, jurist och byråchef på Öresunds Redovisning AB i Malmö. Han anser att revisionen är avgörande för kvalitén på årsredovisningen men ställer sig ändå positiv till ett avskaffande av revisionsplikten då, enligt honom, 98 % av Sveriges företag är små och deras kostnader för revisionen är allt för höga. Laulaja menar att uppdraget istället skulle kunna tillfalla redovisningskonsulterna. Den främsta konsekvensen av ett avskaffande tror Mika kommer att bli att revisionskonsulterna får fler uppdrag. Respondenten säger att "Vi erbjuder småföretagarna all hjälp de behöver, både inom juridik och inom ekonomisk rådgivning.", och menar att revisionen är överflödigt och att de flesta kommer välja bort den om de får valmöjligheten.

1.6.2 Uppsats 2

"Slopandet av revisionsplikten : Redovisningskonsulternas syn på det föreslagna undantaget" - Ett examensarbete vårterminen 2007 av Mari Jansson och Ida Larsson.

Studenterna har genom fem intervjuer sökt svaret på hur redovisningskonsulterna ser på revisionspliktens slopande i de små aktiebolagen. Sammanfattningar av dessa intervjuer är presenterade nedan:

Ann-Marie Röe, redovisningskonsult på AG Bokföring säger att revisorn via revisionen är en kontrollant av det grundarbete och bokslut som redovisningskonsulterna utfört. Hon uppger även att revisorn ibland kan agera bollplank åt dem men att hon hellre ringer Skatteverket om hon får problem. Röe anser att ett avskaffande av revisionsplikten vore positivt, inte minst för företagarna då det oftast ändå är redovisningskonsulterna som i hennes mening gör grovgörat medan revisorerna utför lite arbete men tar mycket betalt. Hon anser att det borde vara antalet aktieägare och inte omsättning som avgör om revision ska krävas. Respondenten tror inte att antalet fel skulle öka om revisionsplikten i de minsta aktiebolagen slopades då det ändå i första hand är de större bolagen som är i störst behov av kontroll. Röe uppskattar att 90 % av de som får valet kommer att avstå från revision och att Skatteverket kommer öka sin kontroll om så sker.

Börje Stålnacke, redovisningskonsult på Redovisningscenter AB, anser att revisionen är bra i de större företagen men att de allra minsta borde slippa. Han anser dock att revisorn vid revision fyller en viktig roll och att de generellt är oberoende. Vid ett eventuellt slopande av revisionsplikten tror Stålnacke att det likt Danmark kommer bli många mindre företag i

Sverige som väljer bort revisionen. Konsekvenserna av detta tror han kommer att bli att Skatteverkets kontroller kommer att bli fler och hårdare och han ställer sig även frågan om företagen verkligen skulle välja Skatteverkets kontroll över revisorns. Respondenten uppskattar att hälften av alla företag som skulle ges valet skulle välja bort revisionen. Stålnacke ser problem i att revisorn som är kontrollanten är anställd av företaget som kontrolleras och tror att revisorerna i vissa fall kan tänja på gränserna för företagets skull. Den största effekten av att företagen väljer bort revision tror respondenten skulle bli att bankerna skulle bli tuffare när det kommer till kreditgivning. Han tror även att den minskade efterfrågan på revision skulle kunna leda till att vissa revisorer börjar gå över till att utföra samma tjänster som redovisningskonsulterna, men han tror dock inte att det kommer att påverka hans yrkeskårs sysselsättning i någon större utsträckning.

Robin Kylberg, ägare och redovisningskonsult i Kontrollera, anser att det finns både för- och nackdelar med revisionen. Hon anser att det är bra att revisorn granskar de arbete hon utfört men att revisionen är för dyr för de allra minsta aktiebolagen. Kylberg anser att banker och personal är de som i första hand har nytta av revisionen. Ett eventuellt slopande tror respondenten inte skulle medföra några större konsekvenser i de företag som har redovisningskonsulter då dessa allt som oftast gjort allt rätt från början medan de som sköter bokföringen själva sannolikt skulle göra en hel del fel om revisionen valdes bort. Kylberg tror även att en effekt av sloandet skulle bli att Skatteverket får utöka kontrollerna.

Joachim Blom, redovisningskonsult och ägare till Skövde Ekonomikonsult, anser att redovisningskonsulternas främsta uppgifter är att granska VD:s förvaltningar och försäkra kreditgivarna om att allt står rätt till. Blom uppskattar att de som skulle välja bort revisionen årligen skulle göra besparingar på 8000-15000 kr. Han tror även att de som har eller skaffar sig en redovisningskonsult ändå inte behöver oroa sig för att något ska bli fel. Respondenten ser problem med att den som granskar företaget idag även är betald av detsamma men att revisorerna i de flesta fall sannolikt håller sig till reglerna. Den största effekten av ett anskaffande av revisionsplikten tror Blom kommer att bli att kontakten med kreditgivarna kommer att bli mer komplicerad för de som väljer bort revisionen. Han tror även att revisionskonsulterna kan komma att behöva lämna någon form av garantier istället för revisorerna i vissa fall och att revisorerna i viss utsträckning kommer att börja utföra tjänster som tidigare endast redovisningskonsulterna gjort.

Mats Olsson som är redovisningskonsult och VD på Olssons ekonomikonsulter AB anser att revisionen är helt meningslös för de allra minsta företagen. Han uppger att han själv drivit frågan om slopad revisionsplikt för de allra minsta aktiebolagen aktivt i 16 år och är nöjd med att det är så långt gånget idag som det är. Gränsen för vilka som ska slippa anser Olsson bör ligga på fem miljoner i omsättning om det även läggs till någon mer parameter som till exempel antalet anställda. Den största effekten av ett slopande som respondenten ser det skulle bli att de som väljer bort revisionen sparar pengar. Han uppskattar även att 20 % av de som inte behöver ändå kommer att frivilligt behålla revisionen och då främst för att underlätta vid kontakt med kreditgivare. Han tror även att de som väljer redovisningskonsult inte heller i fortsättningen kommer att behöva oroa sig för att göra fel. Övriga effekter tror Olsson kan bli att revisorerna börjar utföra tjänster som tidigare tillföll redovisningskonsulterna och att Skatteverket kommer att behöva öka sina kontroller.

1.6.3 Uppsats 3

”Avskaffandet av revisionsplikt– möjliga konsekvenser för revisionsbyråer, redovisningsbyråer och små aktiebolag” En kandidatuppsats höstterminen 2005 av Catrin Aldenhov, Boel Hansson och Weronica Rosenlöw.

Studenterna har bland annat genomfört intervjuer med tre redovisningsbyråer, vilka presenteras i ett sammanställning nedan:

P46 Revision AB

Respondenten var Jennie Gustafsson, redovisningskonsult. Respondenten medger att hon inte är så väl insatt i ämnet om revisionsplikt. Hon säger att det är svårt att veta var gränsvärdet för bolagen skall dras och tycker att det är onödigt att revisionen innefattar de allra minsta bolagen. Respondenten ställer sig positiv till revisionen vad gäller den kontroll och kvalitet den tillför redovisningen. Om revisionsplikten kommer att avskaffas finns det en risk att kvalitén på bokföringen förloras. Respondenten tror att det finns en möjlighet att auktoriserade redovisningskonsulter kommer att ersätta revisorn i mindre aktiebolag men att byrån troligtvis kommer att fortsätta sälja tjänster i form av revision eller liknande till de mindre bolagen.

Skånes Redovisningsbyrå

Respondenten var Lars Karlström, ägare och redovisningskonsult. Även Källström erkänner att han inte är så insatt i frågan. Källström säger dock att han är emot ett slopande av revisionsplikten men påpekar att han förstår varför en förenkling för de små bolagen vill införas. Om den avskaffas måste den ersättas med något annat menar respondenten. Troligtvis kommer redovisningskonsulter som han själv få utföra fler tjänster för sina kunder. Det finns också en möjlighet att det kommer att ställas krav på auktoriserade redovisningskonsulter.

Veberöds Redovisningsbyrå AB

Respondent var Maria Lunderot, delägare och redovisningskonsult. Liksom de två övriga respondenterna är inte heller Lunderot så insatt i frågan om revisionsplikten. Respondenten är med på att göra undantag för de allra minsta bolagen men menar att nyttan med aktiebolag försvinner om revisionsplikten avskaffas. Respondenten menar att revisionen ger en trygghet och kvalitetssäkring då revisionen ger en möjlighet för bolagen att diskutera fram ett korrekt bokslut med revisorn. Om revisionsplikten avskaffas kommer det enligt Lunderot innebära en hårdare konkurrens inom redovisningsbranschen. Fler kommer att slåss om uppdragen och förmodligen kommer revisorerna börja med redovisningsuppdrag i större omfattning. Hon ser själv en möjlighet att utbilda sig till auktoriserad redovisningskonsult om efterfrågan kommer. Respondenten tror också att de flesta bolagen fortfarande kommer att efterfråga revision även om revisionsplikten avskaffas.

1.7 Blandat

1.7.1 Uppsats 1

”Revisionspliktens vara eller inte vara i småföretagen – vad anser intressenterna” En magisteruppsats vårterminen 2007 av Johanna Fogelberg och Anette Pettersson.

Studenterna har genomfört intervjuer med banktjänstemän, leverantörer och anställda vid Skatteverket.

Tre banktjänstemän intervjuades: Jan som är kontorschef på bank nummer ett, Roger som är rådgivare på bank nummer två och Magnus Liman som är företagsrådgivare på Handelsbanken. Det mest relevanta (enligt författarna) som framkom ur dessa intervjuer var följande:

Både Roger och Jan anser att det personliga mötet, affärsidén, verksamheten och affärsplanen är det bankerna främst tittar på inför lånebeslut. Alla respondenterna är överens om att det personliga mötet är mycket viktigt när det gäller mindre företag. Roger menar att vid kreditgivningsbeslut till mindre företag finns det ofta inte så mycket hård information att gå på som i motsvarande situation för de större företagen så fokus läggs ofta mer på de mjuka variablerna som affärsidé och personligheten hos företagsledaren. Säkerheter och borgen är standard vid i små aktiebolag enligt respondenterna. Respondenterna är även överens om att den reviderade årsredovisningen är en av de viktigaste ingredienserna för att krediter ska beviljas och uppger att undantag främst görs för nystartade företag (som inte har haft någon information som skulle kunna ha reviderats) om personen som driver företaget och affärsidén är tilltalande. Alla är de överens om att revisorns roll är viktig för bankerna och Magnus påpekar även att bankerna vid slopad revision skulle behöva göra fler kontroller av de mindre företagen själva för att försäkra sig om att allt står rätt till. Vad gäller respondenternas inställning till slopandet av revisionsplikten för de mindre aktiebolagen är Roger och Jan överens om att den måste kvarstå medan Magnus anser att vissa borde kunna slippa och anger 1 miljon i omsättning som en tänkbar lämplig gräns.

De två leverantörerna som intervjuades var: Mats Sundberg, ekonomichef på Benders Sverige AB och Arne Hermansson, Financial manager på Alfa Lavel och dessa intervjuer gav följande (enligt författarna) intressanta information:

Båda leverantörerna uppger att den reviderade information de får från kreditupplysningsföretag till stor del ligger till grund för kreditbesluten men att den personliga kontakten även är mycket viktig. De är också överens om att reviderade årsredovisningar är mycket viktiga men båda är överens om att om orderns storlek och kunden är den rätta kan undantag göras. Sundberg och Hermansson anser att revisorns godkännande är en kvalitetsstämpel men att information även går att få genom till exempel kreditbedömningsföretag. Båda anser även att revisionen är viktig men inte ett måste.

En intervju gjordes även med Kent Björkdahl, specialist på redovisningsfrågor på Skatteverkets rätts- och utvecklingsenhet. Han tror att revisionsplikten förhindrar många brott men påpekar samtidigt att han har förståelse för att den kan verka onödig och dyr för ärliga företagare då kostnaderna ofta är mycket höga i förhållande till intäkterna. Björkdahl menar att många misstag kan förhindras av revisorn men påpekar samtidigt att "Man ska dock ha klart för sig att, de som från början tänkte sälja en del svart gör det oavsett om de har revisor eller inte". Om revisionsplikten skulle avskaffas tror han att de flesta ändå skulle välja att behålla revisor och att de som avstår främst kommer att vara den oseriösa företagaren. Björkdahl tror även att ett eventuellt slopande skulle innebära en del omstrukturerande på Skatteverket för att kunna göra egna kontroller av de oreviderade bolagen.

1.7.2 Uppsats 2

"Hur ser intressenterna på ett eventuellt avskaffande av revisionsplikten?" En kandidatdupsats vårterminen 2007 av Elisabeth Strandquist; Anette Albrektsson; Aleksandra Tubic.

Intervjuer har gjorts med ett antal intressenter för att utreda effekterna av ett avskaffande av revisionsplikten i de mindre aktiebolagen. Utvalda delar av några av dessa är presenterade nedan:

Hans Lilja, chef över företagsmarknaden på Nordea, och Staffan Allgulin, kundansvarig på Nordea, anser att en godkänd revision är en kvalitetsstämpel och menar att även om revisionsplikten skulle avskaffas skulle banken ändå kräva revision av årsredovisningen för att bevilja lån. Utan revision skulle bankerna enligt respondenterna ta en större risk och därmed behöva ta ut högre avgifter och räntor för att kompensera.

Katarina Bengtsson, sektionschef på Revisionssektionen på Skatteverket i Halmstad, menar att det är företagen själva som har störst nytta av revisionen även om de inte alltid inser detta själva. När Skatteverket kontrollerar företagen är det främst deklarationen som ses över, revisionsberättelsen är bara ett komplement. Det kommer förmodligen inte ändras vare sig en revisor granskat siffrorna eller ej enligt Bengtsson. Antalet företag som granskas kan dock komma att behöva ökas vid ett eventuellt slopande av revisionsplikten tror hon. Respondenten

tror även att den ekonomiska brottsligheten kommer att öka och då främst bokföringsbrott i form av att fler privata kostnader kommer att debiteras företaget. Som alternativ till slopad revisionsplikt föreslår Bengtsson antingen skattelättnader för de mindre bolag som har revisor eller förenklat regelsystem för dito.

1.7.3 Uppsats 3

"Revisionspliktens avskaffande - en komparativ studie av avskaffandet i Storbritannien och ett kommande avskaffande i Sverige" - En magisteruppsats höstterminen 2006 av Josefin Thurban och Helene Jungå.

Med utgång från hur det gått i Storbritannien försöker studenterna utreda hur det skulle kunna gå i Sverige vid ett eventuellt avskaffande av revisionsplikten. Intervjuer gjordes med personer från tre revisionsbyråer, en bank, Ekobrottsmyndigheten och Skatteverket. Delar av intervjuerna med personer från banken och myndigheterna är presenterade nedan:

Olof Enander, chef för företagsavdelningen på Handelsbankens kontor i Malmö, säger att revisionsberättelsen är mycket viktig vid ett kreditgivarbeslut och att Handelsbanken därmed är mot ett avskaffande. Då företaget kommer till banken för första gången spelar revisionsberättelsen som mest roll då den erbjuder insyn i en kontroll som banken annars själv aldrig skulle kunna gjort. Enander tror inte att det kommer räcka att företagen skulle anlita hjälp till den löpande bokföringen utan säger att banken i de allra flesta fall ändå kommer kräva revision, dock kanske i en förenklad form. Respondenten tror även att det i längden kommer bli ohållbart att behålla revisionsplikten då alla EU-länder förutom Malta valt göra undantag för de minsta aktiebolagen. Om revisionsplikten ska avskaffas anser Olof att gränsen bör sättas lågt till en början så att marknaden hinner vänja sig. De problem han främst ser med ett avskaffande är dels att kundens inställning till banken kan försämrats om banken ändå kräver revision och dels att revisionskravet kan bli ett konkurrensmedel mellan banker där vissa kräver det och andra inte.

En intervju gjordes även med Stefan Salomonsson, ekorevisor på Ekobrottsmyndigheten. Han uppger att myndigheten är negativt inställd till ett avskaffande. Främsta orsaken till det ställningstagandet är att ingen är personligt ansvarig i bolagsformen Aktiebolag och därmed behövs bolagens borgenärer skyddas. För att kompensera ett eventuellt avskaffande menar Salomonsson att Skatteverket får utföra mer frekventa och hårdare kontroller, något som han dock inte tror är möjligt med dagens resurser. Respondenten anser att Sverige inte bör ta hänsyn till hur andra länder i EU har agerat men är samtidigt medveten om att det för tillfället ser ut att bli ett slopande även i Sverige. Om så sker anser han att gränserna bör ligga så lågt som möjligt och att de som slipper revision kompenseras med ett ökat personligt ansvar. Salomonsson tror inte att ett eventuellt avskaffande skulle påverka Ekobrottsmyndighetens arbete då de flesta fall som kommer in idag ändå inte har någon reviderad årsredovisning det senaste året, dock ser han problem i att de flesta har det historiskt sett vilket kan komma att ändras. Han uppger även att myndigheten inte har vidtagit några åtgärder i förebyggande syfte.

Urban Bjergert som är rättsexpert på Skatteverket anser att det är av betydelse att de årsredovisningar de får in är kontrollerade redan innan. Dock påpekar han att det inte finns några garantier för att allt står rätt till även om de är reviderade. Bjergert anser dock att revisionskraven och de gällande reglerna är för betungande för de minsta aktiebolagen och ifrågasätter till viss del revisionens betydelse då, som han anser, det är relativt lätt för vem som helst att få insyn i verksamheten. De företag som idag granskas hårdare är främst de som av revisorn fått en oren revisionsberättelse, vilket kan komma att förändras vid ett slopande av revisionsplikten, vilket i sin tur skulle innebära vissa problem för Skatteverket. Respondenten tror inte heller att löpande hjälp med bokföringen till fullo skulle kompensera för revisionen. Urban tror att Sverige har svårt att stå emot utvecklingen i övriga EU och därmed tror han att revisionsplikten för de mindre aktiebolagen även här kommer att slopas. Effekterna av det tror han skulle bli att Skatteverket skulle behöva göra fler och hårdare kontroller, något som han dock inte tror de kommer få resurser till varför det i hans mening troligen är samhället som får ta smällen.

1.7.4 Uppsats 4

"Revisionspliktens avskaffande för småföretagarna: en lättnad för företagen, men vad tycker intressenterna?" - En kandidatuppsats vårterminen 2007 av Henrik Westerhaag och Erika Wallin.

Studenterna har genom fem intervjuer, varav två med personer från revisionsbyråer, två från banker och en från Skatteverket, försökt kartlägga effekterna på småföretagens intressenter om revisionen inte längre vore lagstadgad för dessa företag. Sammanfattningar av delar av intervjuerna återges nedan:

Kerstin Lenger är auktoriserad revisor på revisionsbyrån KPMG och anser att ett avskaffande av revisionsplikten vore positivt. Hennes argument är att staten inte ska tvinga på företagen något som de inte behöver och pekar i första hand på de ägarledda småföretagen. Hon säger även att revisionen endast utgör en liten del av revisorns totala arbete och att revisorerna inte skulle påverkas nämnvärt av ett avskaffande. Lenger tror även att revisionen ses som en kvalitetsstämpel av övriga intressenter och utan den kan banker komma att kräva någon annan form av intyg från revisorerna då de ändå sannolikt vill ha någon form av säkerhet. Vad gäller sysselsättningen i revisionsbranschen tror hon att den till och med kan komma att öka då dessa intyg kan komma att krävas både av kreditgivare och leverantörer. Hon tror även att ett avskaffande skulle leda till mer arbete för Skatteverket.

Den andra revisorn som intervjuades var Stefan Lungström som är auktoriserad revisor på Lindebergs Grant Thornton. Han vill inte uttala sig om sin inställning till revisionspliktens varande eller ej men säger att vissa företag egentligen inte skulle behöva revisionen. Lungström tror att revisionen skulle kunna ersättas av mer konsultation med revisorn och på så sätt skulle revisorsbranschen inte tappa på ett slopande av revisionsplikten. Respondenten uppger även att hans företag förbereder sig på en lagändring genom att se över sin produktportfölj och uppger även att det kan komma någon lättare form av revision som ett alternativ.

Per Hellberg som är kreditchef för Nordea i Värmland anser att revisionen är viktig då det annars kan vara svårt att veta att den information bankerna får, verkligen stämmer. Hans personliga åsikt är att revisionsplikten bör vara kvar men att han skulle kunna tänka sig vissa lättnader. Hellberg vill inte uttala sig om hur banken skulle hantera ett eventuellt avskaffande och säger att det skulle kunna dyka upp alternativa intyg och att dessa intygs relevans och trovärdighet i sådana fall får undersökas.

Jan-Erik Hermansson är företagsrådgivare på Swedbank och den andra bankmannen som intervjuades. Han uppger att det viktigaste vid ett kreditgivarbeslut är personen bakom företaget. Hermansson säger att han föredrar en bra ledare med en dålig idé framför en dålig ledare med en bra idé. Respondenten tycker att ett avskaffande av revisionsplikten för de minsta aktiebolagen vore positivt då många, framför allt de som inte är i behov av lån, inte har någon nytta av revisionen. Han uppger även att revisionen och revisorn är mycket viktig för banken när kreditbeslut tas. Hermansson tror att revision även i fortsättningen kommer att krävas av banken men nämner även ett tänkbart alternativ där banken skulle kunna kontrollera att ett antal ekonomiska grundkrav är uppfyllda, exempelvis krav på omsättning och soliditet.

Den sista som intervjuades var Hans Löfner som arbetar som skattedirektör för mittregionen på Skatteverket. Han anser att revisionsplikten skulle kunna slopas för de minsta aktiebolagen då det finns bolag som inte har någon nytta av den alls. Löfner anser dock att plikten bör ersättas med något, vad vet han dock inte. Vid ett eventuellt slopande tror responderten inte att Skatteverkets kontroller kommer att öka, dock att arbetsuppgifterna kommer förändras något, mer åt det förebyggande hållet.

1.8 Övriga

1.8.1 ”Den samhällsekonomiska nyttan av revision”

På uppdrag av FAR SRS har företaget Econ Pöyry undersökt ”Den samhällsekonomiska nyttan av revision”. Undersökningen visar att ett slopande kommer att få en effekt på både de flesta revisionsbolagen och aktiebolagen. De små aktiebolagen kommer att vinna lite på ett slopande medan revisionsbolagen kommer att förlora lite på ett eventuellt slopande, någon större effekt rent välfärdsmissigt blir det dock inte.⁵⁸

Econ gjorde under 2007 en telefonundersökning i Norge. På svar från 400 aktiebolag framgick det att kriminaliteten är det som norrmännen anser är mest negativt för samhället av ett slopande av revisionsplikten. På andra plats kom korruption och på tredje plats minskad kompetens. Det var dock få som ansåg att det inte skulle få några negativa effekter alls på samhället. Undersökningen visade dessutom att 15 % tyckte att skattefusk underlättades.⁵⁹

⁵⁸ Econ, passim

⁵⁹ ibis

Totalt sett ger ett slopande av revisionsplikten för aktiebolag med omsättning under tre miljoner en välfärdseffekt på 258 miljoner per år. Enligt Econ blir det skattebetalarna som får stå för den kostnad som uppkommer vid kontroll av bolagen istället för som tidigare aktiebolagen själva. Econ nämner dock att det är svårt att dra några slutsatser om hur mycket den samhällsekonomiska kostnaden kommer att uppgå till.⁶⁰

Econs slutsatser av undersökningen är att tidigare studier som visat att den samhällsekonomiska kostnaden av revision uppgår till cirka två miljarder kronor per år är missvisande. Istället är en rimlig uppskattning närmare 200-300 miljoner kronor per år. Att kostnaden för aktiebolagen kommer att minska är inte helt säkert. Econ menar att ett upphörande av regelbunden revision i bolagen kan öka behovet av rådgivning samt att kreditgivarna ställer högre krav än dagens krav på revision. De anser också att det är viktigt att fastställa konkurrensvillkoren då det i England har framkommit att konkurrensvillkoren mellan revisionsbolagen och andra aktörer har brustit. Slutligen anser Econ Pöyry att de argument som införde revisionsplikten i Sverige är giltiga även idag. Nyttan för samhället och minskad ekonomisk brottslighet ses alltså som argument nog för revisionsplikten.⁶¹

1.8.2 ”Revisionsplikten i små aktiebolag”

På uppdrag av svenskt näringsliv har professorerna Per Thorell och Claes Norberg undersökt revisionsplikten i små aktiebolag. Thorell och Norberg har först och främst utgått från avregleringen i England där undantag från revisionsplikten för de minsta aktiebolagen gjordes 1993. I England gäller en regleringsfilosofi som bygger på att nyttan ska överstiga de kostnaderna och gör den inte det skall den avskaffas.⁶²

Enligt Thorell och Norgren finns det två typer av huvudproblem som uppkommer med revisionsplikt i alla aktiebolag och krav på oberoende revisor för SME. Det första problemet är att det är bolagsstämman i aktiebolaget som utser revisorn och därmed betalar den, på så vis kan det finnas en risk att revisorn vill hålla sig väl med företaget för att behålla uppdraget och för eventuella framtida affärer. Det finns därför regler om revisorsrotation, skärpta oberoenderegler med mera för att undvika det. Problemet ligger i att de skärpta oberoendekraven för de publika aktiebolagen även gäller för SME. Justitiedepartementets förslag om skärpta regler avseende byråjäv kommer i så fall att ge konsekvenser i form av ökade kostnader för SME även om förslaget egentligen är riktat till de publika företagen. Det andra problemet är att aktiebolag med en ägare är att ägaren och styrelsen ofta är samma person, ägaren utser alltså vem som skall granska honom. Ägaren har dessutom inget behov av att granska sig själv och har således inget behov av revision. Revisionen görs med andra ord bara för andra intressenter. Thorell och Norgren menar att det blir väldigt svårt att prata om en oberoende revision och att intressenterna inte kan räkna med en oberoende revisor då det uppstår en intressekonflikt. Istället skulle samhället utse en revisor, detta anses dock främmande i dagens läge menar Thorell och Norgren.

⁶⁰ ibis

⁶¹ ibis

⁶² Thorell & Norgren, s. 25

Ägarna

Ägarna har ingen nytta av revision då bolaget enbart har en ägare anser Thorell och Norgren. Ägaren har redan god insyn i verksamheten. Om det däremot finns ägare som inte ingår i styrelsen eller ledningen finns det incitament att ha revision i bolaget. I England och Frankrike finns det bestämmelser för minoritetsägare att påkalla revision i bolaget. Revisionsplikten är alltså inte ett måste i ett SME bolag med flera ägare.⁶³

Ledning/Styrelse

Undersökningar visar att ledningen ser positivt på revision. Ledningen kan dra nytta både externt och internt av revisionen. Samtidigt visar det sig att mindre företag har mindre nytta av den. Det finns dock inget som motiverar revisionsplikten. Ledningen skulle själva kunna köpa tjänster av konsulter och avgöra om nyttan överstiger kostnaden.⁶⁴

Kreditgivarna

Kreditgivarna drar nytta av revisionsplikten vid bland annat kreditbedömning.⁶⁵ En studie visar dock att kreditgivarna också använder sig lika mycket av företagsintern information som till exempel prognoser och av årsredovisningen. Ett annat vanligt tillvägagångssätt är att ta hjälp av kreditupplysningsföretag som visserligen grundar sig delvis på årsredovisningar. Revision ger tre fördelar för kreditgivarna. Den löpande bokföringen får en bättre ordning, bättre samt tillförlitligare årsredovisning och dessutom finns det en revisor att tillgå. Thorell och Norgren anser att även om alla kreditgivarna är positiva till revisionsplikten så finns det inget bra argument att behålla den och menar att den positiva inställningen till revisionen grundar sig på bekvämlighet. Dessutom visar undersökningen i England att det fungerar bra även efter sloandet och med en frivillig revision.⁶⁶

Samhället

Samhället är till stor del intresserat av revisionsplikten för att undvika ekonomisk brottslighet samt för att uppgiftslämnandet vid beskattning ska hålla hög kvalitet. Ett slopande av revisionsplikten skulle dock inte göra någon större skillnad menar Thorell och Norgren och konstaterar att skattekontrollen inte har varit motivation nog för revisionsplikten i andra länder. Revisorer har en anmälningsskyldighet vid brott men undersökningar visar att det är få anmälningar som kommer in från revisorer. Anledningen kan vara att det inte är det primära i revisorerens arbete. Revisorn måste dessutom lämna uppdraget vid en anmälan och på så vis kan det skapas en intressekonflikt då revisorn vill arbeta kvar. Revisionsplikten ses också som ett sätt att behålla kvaliteten på företagets uppgiftslämnade vid beskattning. Ett alternativ till revisionen skulle kunna vara att skatte- och redovisningskonsulter upprättar deklARATIONER, bokföring med mera. Samhället kan dock dra nytta av revisionsplikten, huruvida den överskrider kostnaden är dock oklart.⁶⁷

⁶³ Thorell & Norberg, s. 36 f

⁶⁴ Thorell & Norberg, s 37 ff

⁶⁵ Ibis

⁶⁶ Ibis

⁶⁷ Thorell & Norgre, s 40 ff

Kostnader för revisionen i mikrobolag (cirka 3 miljoner i omsättning) uppgår till 10 000 SEK, ett slopande av revisionsplikten skulle därmed ge en kostnadsbesparing på ca 2,5 miljarder SEK. Det blir dock inte riktigt rättvisst då vissa bolag skulle behålla revisionsplikten. Om lika många företag i Sverige som i England väljer att utnyttja undantaget så kommer kostnadsbesparing istället bli 1,4 miljarder SEK. På detta kommer dessutom minskade administrationskostnader i företagen, således skulle en realistisk kostandbesparing bli cirka 2 miljarder SEK per år menar Thorell och Norgren.⁶⁸

Sammanfattningsvis menar Thorell och Norgren att revisionsplikten grundats på vaga grunder, en analys av för- och nackdelarna borde ha gjorts innan införandet. De påstående som är gjorda har dessutom passerat på grund av att alla var överens om att revision är bra. Vidare borde en uppskattning om kostnaderna för revisionsplikten ha gjorts. En förändring av regleringen av revisionsplikten bör därför göras.⁶⁹

1.8.3 Artiklar

Det är bra att regelverket delas upp för de små och stora företagen då intresset av information varierar mellan de båda enligt Jan-Erik Gröjer som är professor i redovisning vid företagsekonomiska institutionen på Uppsala universitet och ordförande i Svenska revisionsakademien. Ett av problemen med standardernas applicerbarhet på de små företagen är att reglerna utvecklas på internationell nivå. IFRS är inte lämplig för de små företagen då de oftast verkar på nationell nivå och det oftast ändå bara är företagarna själva som läser rapporterna enligt Gröjer. Det vore önskvärt att det i de internationella standarderna stod att rimlig information ska lämnas istället för en checklista med krav.⁷⁰

Elisabeth Tandan som är vd för Aktiespararna tycker att kontroll är mycket viktigare än rådgivning. Hon anser att all information som kommer från noterade företag, oavsett hur små de är, bör vara kontrollerad och att "det skulle vara mycket olyckligt" om revisionspliktens slopande skulle gälla mindre noterade företag.⁷¹

Arbetsmarknadsminister Sven Otto Littorin anser att revisionsplikten bör avskaffas för att det "minskar antalet orosmoln på entreprenörernas himmel". Han poängterar dock även att företagen fortfarande måste följa de krav som Skatteverket ställer.⁷²

Vilhelm Andersson, skattedirektör och ledamot i Revisionsnämnden har gjort följande uttalande: "Vi är inte motståndare till att se över regelverket för små företag. Men vi säger nej till att kallt klippa av revisionen. Många misstag sker av ren okunskap när företagare knåpar på egen hand. Här har revisorn en viktig uppgift att fylla."⁷³

⁶⁸ Ibis.

⁶⁹ Thorell & Norgren, passim

⁷⁰ Elisabeth Precht, "Förenklings - är lätt att säga men svårt att göra", (Balans nr 8-9 2007)

⁷¹ Elisabeth Precht, "Bra med fokus på kontroll", (Balans nr 2 2007)

⁷² Elisabeth Precht, *Revisorn är guld värd!*, (Balans nr 11 2006)

⁷³ Elisabeth Precht, *Alla ense om revisionens fördelar - men måste den vara ett tvång?* (Balans nr 3 2005)